

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**TECAVÜZ SUÇLULARINDA VE ÇOCUK CİNSEL
İSTİSMARCILARINDA SUÇ ANALİZİ**

İsmail Altan TÜLÜ

**DİSİPLİNLERARASI ADLİ TIP ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Prof. Dr. Hatice Gülsen ERDEN**

2010 – ANKARA

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**TECAVÜZ SUÇLULARINDA VE ÇOCUK CİNSEL
İSTİSMARCILARINDA SUÇ ANALİZİ**

İsmail Altan TÜLÜ

**DİSİPLİNLERARASI ADLİ TIP ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

DANIŞMAN

Prof. Dr. Hatice Gülsen ERDEN

Bu tez, TÜBİTAK tarafından 109K088 proje numarası ile desteklenmiştir.

2010 – ANKARA

Ankara Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Disiplinlerarası Adli Tıp Anabilim Dalı
Adli Psikoloji
programı çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma, aşağıdaki jüri üyeleri tarafından
Yüksek Lisans Tezi olarak **kabul edilmiştir**.

Tez Savunma Tarihi: 10/12/2010

Prof. Dr. İ. Selim HOVARDAOĞLU
Ankara Üniversitesi
Jüri Başkanı

Prof. Dr. H. Gülsen ERDEN
Ankara Üniversitesi

Doç. Dr. Şennur TUTAREL KIŞLAK
Ankara Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Derya HASTA
Ankara Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Okan Cem ÇIRAKOĞLU
Başkent Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

Kabul ve Onay	iii
İçindekiler	iv
Önsöz	vi
Simgeler ve Kısaltmalar	vii
Çizelgeler	viii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Önem	2
1.3. Varsayımlar	4
1.4. Sınırlılıklar	4
1.5. Tanımlar	5
1.5.1. Suç	5
1.5.2. Cinsel Suçlar	5
1.5.2.1. Cinsel Saldırı Suçu	6
1.5.2.1.1. Basit Cinsel Saldırı	6
1.5.2.1.2. Nitelikli Cinsel Saldırı	6
1.5.2.2. Çocukların Cinsel İstismarı Suçu	6
1.5.2.2.1. Basit Cinsel İstismar	7
1.5.2.2.2. Nitelikli Cinsel İstismar	7
1.5.2.2.3. Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Cinsel İstismar	7
1.5.2.3. Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu	8
1.5.2.4. Cinsel Taciz Suçu	8
1.5.3. Cinsel Suçlular	8
1.5.3.1. Tecavüz Suçluları	10
1.5.3.2. Çocuk Cinsel İstismarcıları	14
1.5.4. Cinsel Suç İşlemeye İlişkin Kuramlar	16
1.5.4.1. Aşamalı Sınıflama Sistemleri	17
1.5.4.2. Psikodinamik Kuram	18
1.5.4.3. Bilişsel Çarpıtma Kuramı	19
1.5.4.3.1. Abel'in Erken Dönem Kuramı	20
1.5.4.3.2. Örtük Kuramlar	20
1.5.4.4. Biyolojik Kuramlar	24
1.5.4.5. Davranışsal Kuramlar	26
1.5.4.6. Sosyal Öğrenme Kuramı	27
1.5.4.6.1. İstismar Mağduru Olma-İstismarcı Olma Hipotezi	27
1.5.4.7. Evrimsel Kuramlar	30
1.5.4.8. Finkelhor'un Dört Ön Koşul Modeli	31
1.5.5. Suçlu Profilleme	32
1.5.5.1. Cinsel Suçluların Tipolojileri	37
1.5.5.1.1. Tecavüz Suçlularının Tipolojileri	38
1.5.5.1.2. Çocuk Cinsel İstismarcılarının Tipolojileri	42
1.5.6. Cinsel Suçluların Tekrar Suç İşleme Durumları	45
1.5.6.1. Tekrar Suç İşleme Eğilimi	46

1.5.6.1.1. Tekrar Suç İşleme Eğilimi İle İlgili Risk Faktörleri	47
1.5.6.1.1.1. Statik Risk Faktörleri	47
1.5.6.1.1.2. Dinamik Risk Faktörleri	48
1.5.6.2. Cinsel Suçlularda Risk Değerlendirme	51
1.5.6.2.1. Risk Değerlendirme Süreci	52
1.5.6.2.1.1. Cinsel Sapkınlık	54
1.5.6.2.1.2. Psikopati	55
1.5.6.2.1.3. Aktüeryal Değerlendirmeye Karşın Klinik Değerlendirme	56
1.6. Amaç	57
2. GEREÇ VE YÖNTEM	59
2.1. Araştırmanın Modeli	59
2.1.1. Araştırma Grubu	59
2.1.2. Karşılaştırma Grubu	60
2.1.3. Araştırma ve Karşılaştırma Grubunun Sosyodemografik Özellikleri	60
2.1.4. İşlem	63
2.1.5. Veri Toplama Araçları	64
2.1.5.1. Cinsel Suçlular İçin Görüşme Formu	64
2.1.5.2. Bilişsel Çarpıtmalar Soru Formu	64
2.1.5.3. Levenson Psikopati Ölçeği	66
2.2. Verilerin Çözümlemesi	67
3. BULGULAR	68
3.1. Tecavüz Suçuna Yönelik Bilişsel Çarpıtmalar Soru Formuna İlişkin Bulgular	68
3.2. Çocuk Cinsel İstismarı Suçuna Yönelik Bilişsel Çarpıtmalar Soru Formuna İlişkin Bulgular	72
3.3. Demografik Değişkenlere İlişkin Bulgular	76
3.4. Gelişimsel Özelliklere İlişkin Bulgular	81
3.5. Adli Geçmiş ve Suça İlişkin Bulgular	90
3.6. Kişilerarası İlişkilere Yönelik Bulgular	102
3.7. İlgili Değişkenlerarası İlişkiye Yönelik Bulgular	108
4. TARTIŞMA	122
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	142
ÖZET	147
SUMMARY	148
KAYNAKLAR	149
EKLER	162
Ek 1 – Anket Bilgilendirme Metni	162
Ek 2 – Etik Kurul Belgesi	163
Ek 3 – Araştırma İçin Adalet Bakanlığı Resmi İzin Belgeleri	165
ÖZGEÇMİŞ	168

ÖNSÖZ

Bu araştırmada, tecavüz suçlarında ve çocuk cinsel istismarcılarında suç analizi yapılarak, tekrar suç işleme ihtimalini ortaya çıkarabilecek risk faktörleri ve suçlu profilleme imkanı sağlayan suç, suçlu ve mağdur özellikleri belirlenmiş ve bu doğrultuda suça neden olabilecek gelişimsel faktörler, alkol ve madde kullanımı, suç öyküsü, bilişsel çarpıtmalar ve psikopati gibi değişkenler incelenerek, bu değişkenlerin cinsel suç ile ilişkisine bakılmıştır.

Günümüzde cezaevlerindeki ıslah çalışmaları, birçok suç çeşidi için yeni yeni gündeme gelmektedir. Suçun tekrar işlenmesinde belirlenmiş risk faktörlerinin değerlendirilmesi, birçok ülkede yeni yapılan bir durumdur ve bu konunun bizim ülkemizde de hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu düşünceden hareketle, bu çalışma ile gelecekte bu konularda yapılacak çalışmalara ve gerekli müdahale programlarının geliştirilmesine yol göstereceğimi umuyorum.

Bu çalışmayı hazırlarken bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan, değerli eleştiri ve fikirleri ile beni yönlendiren sevgili hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Gülsen ERDEN'e; ilgilerini, zamanlarını ve akademik desteklerini her zaman paylaşan saygıdeğer hocalarım Prof. Dr. Selim HOVARDAOĞLU'na; Doç. Dr. Şennur TUTAREL KIŞLAK'a ve Yrd. Doç. Dr. Derya HASTA'ya; değerli fikir ve eleştirileri için Yrd. Doç. Dr. Okan Cem ÇIRAKOĞLU'na teşekkür ederim. Araştırmamın planlanması aşamasında bana yol gösteren ve benden hiçbir zaman desteğini esirgemeyen saygıdeğer hocam Dr. Gülçin DEMİR'i rahmetle anıyorum.

Bu araştırmanın yapılabilmesine olanak sağlayan Adalet Bakanlığı Ceza Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'ne, araştırmanın yapıldığı ceza infaz kurumu müdürlerine, müdür yardımcılara, personellerine ve özellikle çalıştığım süre boyunca bana destek olan ve ilgilerini hiç esirgemeyen psikolog, sosyal çalışmacı ve öğretmen arkadaşlara, psiko-sosyal servis çalışanlarına teşekkür ederim.

Bu süreçte güler yüzünü hiç esirgemeyen ve her problemime yardımcı olmak için çok fazla özen gösteren ve deneyimlerini paylaşmaktan hiç sakınmayan meslekdaşım Uzm. Psk. Nalan PEKER'e teşekkür ederim.

Hayatımın her anında ilgisini, emeğini ve sevgisini hiç mi hiç esirgemeyen ve bu zorlu süreçte bana her koşulda destek veren biricik eşim Demet TULÜ'ye çok teşekkür ederim.

SİMGELER VE KISALTMALAR

LSRP	Levenson Psikopati Ölçeği
N	Toplam Örneklem Sayısı
n	Alt Örneklem Sayısı
f	Frekans
$\bar{X}$	Ortalama (Mean)
SS	Standart Sapma (Standard Deviation)
bzk	Bozukluklar
↓	Minimum
↑	Maksimum
α	Cronbach Alpha İç Tutarlık Katsayısı (Internal Consistency Coefficient)
p	Anlamlılık Düzeyi (Significance Level)
r	Pearson Korelasyon Katsayısı (Pearson's Correlation Coefficient)
χ^2	Kay-Kare Testi (Chi-Square Test)
sd	Serbestlik Derecesi (Degrees of Freedom)
t	Bağımsız Gruplar İçin t Testi (Independent Samples T Test)

ÇİZELGELER

Çizelge 2.1. Cinsel suç dağılımı	60
Çizelge 2.2. Demografik değişkenler dağılımı	61
Çizelge 2.3. Meslek durumu dağılımı	62
Çizelge 3.1. Tecavüz suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar için madde test korelasyon katsayıları	69
Çizelge 3.2. Tecavüz suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formuna ilişkin faktör analizi sonuçları	70
Çizelge 3.3. Çocuk cinsel istismarı suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar için madde test korelasyon katsayıları	72
Çizelge 3.4. Çocuk cinsel istismarı suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formuna ilişkin faktör analizi sonuçları	74
Çizelge 3.5. Medeni durumu bekâr olanların yetişkin bir kadınla duygusal bir ilişkisinin varlığının dağılımı	76
Çizelge 3.6. Evlilik ve çocuk sayısı dağılımı	76
Çizelge 3.7. Maddeyi kötüye kullanım dağılımı	77
Çizelge 3.8. Suç zamanında tedavisi görülen ruhsal bir rahatsızlığın varlığının dağılımı	77
Çizelge 3.9. Askerlik durumu dağılımı	78
Çizelge 3.10. Annenin eğitim düzeyi, meslek ve iş durumu dağılımı	79
Çizelge 3.11. Babanın eğitim düzeyi, meslek ve iş durumu dağılımı	80
Çizelge 3.12. Annenin öz/üvey olması durumu dağılımı	81
Çizelge 3.13. Babanın öz/üvey olması durumu dağılımı	81
Çizelge 3.14. Annenin evlilik sayısı dağılımı	81
Çizelge 3.15. Babanın evlilik sayısı dağılımı	82
Çizelge 3.16. Kişilerin çocukluk döneminde babanın aile üyelerine karşı uygulamış olduğu fiziksel şiddet varlığının dağılımı	82
Çizelge 3.17. Kişilerin çocukluk döneminde annenin aile üyelerine karşı uygulamış olduğu fiziksel şiddet varlığının dağılımı	83

Çizelge 3.18. Kişilerin ailesinde ve arkadaş çevresinde daha önce hapis cezası alanların dağılımı	84
Çizelge 3.19. İlk cinsel ilişkinin kim ile yaşandığının dağılımı	84
Çizelge 3.20. Geçmişinde çocuk cinsel istismar mağduriyet yaşantısı dağılımı	85
Çizelge 3.21. Karşı cins ile cinsel yaşantının nasıl olduğunun dağılımı	86
Çizelge 3.22. Mastürbasyon sıklığı dağılımı	87
Çizelge 3.23. Cinsel ilişki sıklığı ve tercih edilen partner dağılımı	88
Çizelge 3.24. Kendini fiziksel olarak çekici bulup bulmama durumunun dağılımı	89
Çizelge 3.25. Çocukluğunda enürezis yaşayıp yaşamadığının dağılımı	89
Çizelge 3.26. On sekiz yaşına kadar sergilenmiş antisosyal davranış örüntüsü dağılımı	90
Çizelge 3.27. Daha önceki tutuklanma sayısı ve tutuklandığı suçun dağılımı	91
Çizelge 3.28. Daha önceki hüküm giyme sayısı ve hüküm giyilen suçun dağılımı	92
Çizelge 3.29. Ergenlikte cinsel suç işleme durumunun dağılımı	93
Çizelge 3.30. İşlenen cinsel suçun ve alınan ceza süresinin dağılımı	93
Çizelge 3.31. İşlenen cinsel suçun zamanının, planlı olup olmadığının ve suç motivasyonunun dağılımı	94
Çizelge 3.32. Mağdurun cinsiyetinin, yakınlık derecesinin ve mağduru gördüğü yerin dağılımı	95
Çizelge 3.33. Suçlunun ilgisini çeken mağdur özelliklerinin ve mağduru seçme nedeninin dağılımı	96
Çizelge 3.34. Suçlunun olay öncesi mağdura bir yere gitme teklifinde bulunup bulunmadığının ve gitme teklifinde bulunduğu yerin dağılımı	97
Çizelge 3.35. Suçlunun ilişkiye girmeye nasıl karar verme şeklinin ve mağdurun direnç göstermesi sonucu suçlunun gösterdiği tepkilerin dağılımı	98
Çizelge 3.36. Suçlunun suç anında alkolü ve uyuşturucuyu kötüye kullanım durumlarının dağılımı	99

Çizelge 3.37. Mağdurun suç anında alkolü ve uyuşturucuyu kötüye kullanım durumlarının dağılımı	99
Çizelge 3.38. Suçlunun suç anında mağdura fiziksel zarar verip verme, öldürme tehdidinde bulunma ve öldürücü-kesici bir alet kullanma durumunun dağılımı	100
Çizelge 3.39. Olay yeri, olay yerini seçme nedeni, olay yeri ile suçlunun ikamet ettiği yer arasındaki mesafe ve olay yerine gidiş şeklinin dağılımı	101
Çizelge 3.40. Cezaevine girmeden önce sosyal ilişkilerinde kendini değerlendirme durumu ve cezaevinden çıktıktan sonra sosyal ilişkilerinin nasıl olacağına dair düşüncelerinin dağılımı	102
Çizelge 3.41. Çevresindeki kişilerin kendisini nasıl değerlendirdiğinin dağılımı	103
Çizelge 3.42. Cezaevine girmeden önce sosyal aktivitelerinde kendini değerlendirme durumu ve cezaevinden çıktıktan sonra sosyal aktivitelerinin nasıl olacağına dair düşüncelerinin dağılımı	104
Çizelge 3.43. Suçlunun mağdura verdiği zarardan dolayı pişmanlık duygusu yaşama durumlarının ve bu duyguyu yaşama ve yaşamama nedenlerinin dağılımı	105
Çizelge 3.44. Suçlunun tedaviye gereksinim ve güven duyma durumunun dağılımı	106
Çizelge 3.45. Yaşa bağlı değişkenlere ilişkin minimum ve maksimum değerler	107
Çizelge 3.46. Yaşa bağlı değişkenlere ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri	107
Çizelge 3.47. Çocuk cinsel istismar mağduru olmuş olma ve çocuk cinsel istismarcısı olma durumuna ilişkin Kay-Kare testi sonuçları	108
Çizelge 3.48. Çocukluğunda erkek tarafından cinsel istismar mağduru olmuş olma durumu ile daha sonra erkek çocukları cinsel istismar mağduru etme durumua ilişkin Kay-Kare testi sonuçları	109
Çizelge 3.49. İlgili değişkenler arası korelasyon katsayıları	110
Çizelge 3.50. Alkol kötüye kullanımının suç işleyip işlememeye bağlı olarak değişimine ilişkin Kay-Kare testi sonuçları	111

Çizelge 3.51. Uyuşturucuyu kötüye kullanımın suç işleyip işlememeye bağlı olarak değişimine ilişkin Kay-Kare testi sonuçları	112
Çizelge 3.52. Suç zamanında alkollü olup olmamanın suç türüne bağlı olarak değişimine ilişkin Kay-Kare testi sonuçları	113
Çizelge 3.53. Suç zamanında uyuşturucu alıp almamanın suç türüne bağlı olarak değişimine ilişkin Kay-Kare testi sonuçları	114
Çizelge 3.54. Suç zamanında mağdurun alkollü olup olmamasının suç türüne bağlı olarak değişimine ilişkin Kay-Kare testi sonuçları	115
Çizelge 3.55. Suç zamanında mağdurun uyuşturucu alıp almamasının suç türüne bağlı olarak değişimine ilişkin Kay-Kare testi sonuçları	116
Çizelge 3.56. Grupların tecavüze yönelik bilişsel çarpıtma toplam puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri	117
Çizelge 3.57. Grupların çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtma toplam puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri	118
Çizelge 3.58. Cinsel suçluların birincil ve ikincil psikopati toplam puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri	119
Çizelge 3.59. Grupların birincil ve ikincil psikopati toplam puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri	120

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları, araştırmayla ilgili tanımlar ile cinsel suç işlemeye ilişkin kuramsal bakış açılarına yer verilecek ve yetişkin erkek cinsel suçlularda tekrar suç işleme eğilimine ilişkin risk değerlendirmesi aktarılacaktır.

1.1. Problem

Cinsel suçların tekrarlı olması, mağdurların yaşadıkları sorunları ağırlaştırabilmekte, toplumda ise kaygıya, kızgınlığa ve korkuya neden olabilmektedir. Bu nedenle gözaltı süresinin, şartlı tahliyenin veya tedavinin zorunlu olarak bitiminden önce, kişinin tekrar suç işleme eğilimini dikkatli bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Yapılan analiz çalışmalarıyla cinsel suçluların tekrar suç işleme eğilimlerinin 5, 10, 15 ve 20 yıllık bir süreçte giderek arttığı ifade edilmektedir, fakat tüm cinsel suçlularda tekrar suç işleme ihtimali eşit olmadığından, risk değerlendirme, kişilerin kendi risk düzeyini belirlemek amacıyla yapılmaktadır. Risk değerlendirme değişik nedenlerden dolayı çok önemlidir. Bu nedenlerden en önemlisi, toplumun güvenliğidir ve bu durum da risk değerlendirmelerinin doğru bir şekilde yapılmasına bağlıdır. Bir kişinin suç işleme potansiyelini arttıracak risk faktörlerini belirleme çalışmaları insanın karmaşık bir varlık olması ve riskin de tek bir faktör tarafından belirlenememesi nedeniyle halen devam etmektedir.

Yazında, suçlu profillemenin, özellikle strateji geliştirmeye rehberlik etme, bilginin idaresini destekleme ve olgunun daha iyi anlaşılmasını sağlama, tekrar suç işleme olasılığını belirleme ve kriminal kayıt tutma konularında oldukça büyük bir katkı sağladığı belirtilmektedir. Bu bulgudan hareketle psikolojik profilleme ve tekrar suç işleme eğilimi ile ilgili risk faktörlerini belirleme konuları bir arada düşünülmüştür.

Bu araştırma kapsamında, tekrar suç işleme ihtimalini ortaya çıkarabilecek risk faktörleri ve suçlu profileme imkanı sağlayan suç, suçlu ve mağdur özellikleri önemle ele alınmış ve bu doğrultuda suça neden olabilecek gelişimsel faktörler, alkol ve madde kullanımı, suç öyküsü, bilişsel çarpıtmalar ve psikopati gibi değişkenler incelenmiş ve bu değişkenlerin cinsel suç ile ilişkisine bakılmıştır.

Sonuç olarak bu araştırmanın sorunsalı, cinsel suç işleme nedeni ile ceza infaz kurumlarında bulunan yetişkin erkek hükümlülerin suça neden olabilecek demografik özellikleri, ailesel ve gelişimsel faktörleri, alkol ve madde kullanımı, adli geçmişleri, bilişsel çarpıtmaları ve psikopati gibi değişkenlerini incelemek ve bu değişkenlerden gelişimsel faktörler, alkol ve madde kullanımı, suç öyküsü, bilişsel çarpıtmalar ve psikopati ile cinsel suç işleme ilişkisini incelemek ve tekrar suç işleme ihtimalini ortaya çıkarabilecek bazı risk faktörlerini belirlemektir.

1.2. Önem

Yapılan çalışmalar, çocukluğunda cinsel istismar mağduru olma, herhangi bir cinsel sapkınlığı tercih etme, daha önce cinsel suç işleme ve hüküm giyme, cinsel suçlarının çeşitliliği, genç yaşta cinsel suç işleme, daha önce cinsel olmayan suçlar işleme ve tutuklanma, cinsel olmayan suçların fazlalığı, hiç evlenmemiş olma, bilişsel çarpıtmalara ve psikopatik bir kişiliğe sahip olma ve maddeyi kötüye kullanma gibi risk faktörlerinin tekrar suç işleme eğilimini arttırdığını göstermektedir. Bu gibi risk faktörlerinin ülkemiz açısından belirlenmesi de toplum bilimcilerin ve yasa koyucularının suçu önceden yordamaya yönelik bilgi, beceri ve gereçlerinin zenginleşebilmesine olanak sağlayacaktır. Böylece, toplumu koruma konusunda çok önemli adımlar atılacaktır.

Günümüz için geçerli bazı kısıtlılıklara rağmen, tekrar suç işleme riskini belirlemek, hem suçlunun ıslahı açısından hem de toplumsal güven açısından son derece önemli bir konudur. Cinsel suç işlemiş kişinin tutuklanarak cezaevine gönderilmesi, toplum için belirlenen ceza süresi içinde bir huzur ve güven ortamı

yaratabilir, fakat bu durum belirlenen ceza süresi içinde geçerlidir. Kişi, tahliyesinden sonra bu suçunu tekrar işleyebilmektedir.

Cinsel ve şiddet suçları için risk değerlendirmesi, suçu önleme ve suçlunun rehabilitasyonu aşamalarında günümüzde birçok ülkenin adalet sisteminde hayata geçirilmiş durumdadır. Bu değerlendirme, günümüzde artan suçlu sayısına ve değişen suç şekillerine bağlı olarak, bir ülkenin adalet sisteminde yapılması gereken zorunlu bir işlemdir. Günümüzde, özellikle ülkemizde, cinsel suçlar ve şiddet suçları da artan bir şekilde devam etmektedir.

Risk değerlendirme işlemlerinde kullanılan ölçme araçları erkek ve kadın, yetişkin ve ergen cinsel ve şiddet suçlularında uzun süren kuramsal çalışmaların temelinde ya da bu tür suçluların tedavilerinin ışığında geliştirilmiştir. Ülkemizde henüz yapılamayan ve adli psikoloji alanında en yaygın çalışma alanını oluşturan risk değerlendirme çalışmaları için bu çalışma, gerekli kuramsal çalışmalara başlangıç oluşturacaktır.

Günümüzde cezaevlerindeki ıslah çalışmaları, birçok suç çeşidi için yeni yeni gündeme gelmektedir. Bu ıslah çalışmalarının en başında da kişinin tedavisi yer almaktadır. Tekrar suç işleme eğilimi yüksek düzeyde risk oluşturacak suçluların tedavisi ve suçun tekrar işlenmesinde belirlenmiş risk faktörlerinin değerlendirilmesi, birçok ülkede yeni yapılan bir durumdur ve bu adli psikolojik konunun, ülkemizde de hızla hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Ülkemizde ceza infaz kurumlarında yapılacak olan bu çalışmanın, evreni temsil edebileceği varsayılmaktadır. Araştırmanın, özellikle tecavüz suçu ve çocuk cinsel istismar suçu işleyen kişilerin ve işledikleri suçun özelliklerinin analizinin yapılmasıyla risk değerlendirmesine ve suçlu profillemeye için gerekli olan kuramsal çalışmalara ve kriminal kayıt tutmaya zemin sağlayacağı düşünülmektedir. Türkiye’de daha önce, cinsel suçlularda bazı risk faktörlerinin belirlenmesi ve suçlu profillemeye konularına ilişkin suç analizi tarzında kapsamlı bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Cinsel suç işleyen kişiler arasında, çocukluğunda cinsel istismar mağduru olma oranlarının çok yüksek olduğu belirtilmektedir, fakat çocukluğunda cinsel istismar mağduriyeti yaşamış olma, mağduriyet yaşı, istismarcısının cinsiyeti ve mağduriyet sayısı gibi faktörlerin, daha sonra cinsel suç işleme ile olan ilişkisini araştıran çok az sayıda çalışma vardır. Bu konu ile ilgili olarak Türkiye’de bir çalışma henüz yapılmamıştır. Bu bakımdan yapılacak olan bu çalışmanın bir ilki temsil edeceği düşünülmektedir.

1.3. Varsayımlar

Araştırmada, yetişkin erkek hükümlülerin suça neden olabilecek gelişimsel faktörleri, alkol ve madde kullanımı, suç öyküsü, bilişsel çarpıtmaları ve psikopati gibi değişkenlerin cinsel suç işleme ile belirgin bir ilişkisi olacağı yönündeki varsayımdan yola çıkılmıştır.

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 2009 ve 2010 yılında,
2. Ankara Sincan L1 ve L2 Tipi, İstanbul Ümraniye T Tipi, Çankırı, Kırşehir, Konya, Nevşehir, Adıyaman, Malatya, Elazığ ve Mersin E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında, tecavüz suçu ve çocuk cinsel istismarı suçu nedeniyle bulunan hükümlü,
3. 18-65 yaş aralığında 263 sayıdaki erkek bireylerle sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

1.5.1. Suç

Suç, çağdaş kriminolojide yasal, siyasal, sosyolojik ve psikolojik bakış açısına göre tanımlanmaktadır. Yasal bakış açısına göre suç, ceza yasalarını ihlal eden insan davranışdır. Siyasal bakış açısına göre, yasaya güçlü gruplar tarafından yerleştirilen ve daha sonra davranışın istenmeyen seçilmiş biçimlerini yasadışı olarak etiketleyen bir ölçütün sonucudur. Sosyolojik bakış açısına göre ise, varolan toplumsal sistemin korunması için, baskılanması gereken veya gerekli varsayılan bir antisosyal davranıştır. Psikolojik bakış açısına göre de bir davranış problemidir. Özellikle, ceza yasasına karşı olan ve genel olarak da kabul edilebilir bir sosyal düzen çerçevesinde sıkıntılara neden olan insan faaliyetidir (İçli, 2007).

1.5.2. Cinsel Suçlar

Suç, homojen bir davranış tipi olmadığı için suçu sınıflama çabaları da eskilere dayanmaktadır. Kriminolog Bongger'a göre (1916) suçlar, ekonomik suçlar, politik suçlar, cinsel suçlar ve diğer tür suçlar olarak sınıflanmaktadır (Akt., İçli, 2007).

Türk Ceza Kanunu'nda (TCK) (2005) cinsel suçlar, kişilerin cinsel dokunulmazlığını ihlal eden fiiller ve kişisel değerlere yönelik tecavüzler olarak değerlendirilmektedir. Kanunda cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar,

1. Cinsel saldırı,
2. Çocukların cinsel istismarı,
3. Reşit olmayanla cinsel ilişki ve
4. Cinsel taciz şeklinde düzenlenmiştir.

1.5.2.1. Cinsel Saldırı Suçu

TCK'nın 102. maddesine göre cinsel saldırı suçu ya vücuda organ veya sair (diğer) bir cisim sokmadan vücut dokunulmazlığının ihlali yolu ile (basit cinsel saldırı, madde 102/1) ya da vücuda organ veya sair cisim sokarak vücut dokunulmazlığının ihlali ile (nitelikli cinsel saldırı, m. 102/2) işlenebilir.

1.5.2.1.1. Basit Cinsel Saldırı

Cinsel saldırı suçunun temel şekli 102. maddenin 1. fıkrasında tanımlanmıştır. Buna göre, cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlal edilmesi basit cinsel saldırı suçudur. Bu suç herkes tarafından herkese karşı işlenebilir. Kanunda, fail ve mağdur bakımından herhangi bir cinsiyet ayrımı bulunmamaktadır. Suçun temel şekline ilişkin soruşturma ve kovuşturmanın yapılması, mağdurun şikâyetine bağlı tutulmuştur.

1.5.2.1.2. Nitelikli Cinsel Saldırı

Cinsel saldırının nitelikli hali 102. maddenin 2. fıkrasında düzenlenmiştir. Buna göre, vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilen cinsel saldırılar bu suçun nitelikli halini oluşturmaktadır. Nitelikli cinsel saldırı suçu re'sen (kendiliğinden) kovuşturulan bir suçtur. Buna karşın, eşler arasında işlenen cinsel saldırı suçunun takibi şikayete bağlanmıştır.

1.5.2.2. Çocukların Cinsel İstismarı Suçu

TCK'nın 103. maddesi çocukların cinsel istismarı başlığı ile düzenlenmiştir. Yasada, çocukların cinsel istismarı, basit cinsel istismar (m. 103/1), nitelikli cinsel istismar

(m. 103/2) ve netice sebebiyle ağırlaştırılmış cinsel istismar (m. 103/3) olarak üç farklı başlık altında tanımlanmaktadır.

1.5.2.2.1. Basit Cinsel İstismar

Cinsel istismar,

a- Onbeş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış ile,

b- Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışları ifade etmektedir.

1.5.2.2.2. Nitelikli Cinsel İstismar

Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi nitelikli istismarı oluşturmaktadır. Bu durumda faile, maddede öngörüldüğü şekliyle 1. fıkradakine nazaran daha fazla (sekiz yıldan onbeş yıla kadar) ceza hükmedilecektir.

1.5.2.2.3. Netice Sebebiyle Ağırlaştırılmış Cinsel İstismar

Cinsel istismar fiilinin, mağdurun (çocuğun) beden veya ruh sağlığının bozulmasına yol açması (m. 103/6) veya bitkisel hayata girmesine veya ölümüne neden olması (m. 103/7) bu suçun netice sebebiyle ağırlaştırılmış hallerini oluşturmaktadır. Bu durumda faile, maddede öngörüldüğü şekliyle 1. fıkradakine nazaran, mağdurun beden veya ruh sağlığının bozulması durumunda onbeş yıldan az olmamak üzere ve mağdurun bitkisel hayata girmesine veya ölümüne neden olması durumunda da ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası hükmedilir.

1.5.2.3. Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu

TCK'nın 104. maddesi 1. fıkrasına göre, “*Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onbeş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikayet üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır*”. Maddenin 2. fıkrasında ise failin, mağdurdan beş yaştan daha büyük olması durumunda cezası, şikayet koşulu aranmaksızın, iki kat artırılır (104. maddenin bu fıkrası Anayasa Mahkemesi'nin 23.11.2005 tarih ve 2005/89 karar sayısı ile iptal edilmiştir).

1.5.2.4. Cinsel Taciz Suçu

Cinsel taciz suçu, TCK'nın 105. maddesinde düzenlenmiştir. Maddeye göre, “*Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun şikayeti üzerine, üç aydan iki yıla kadar hapis cezası veya adli para cezası*” verilir. Bu suç niteliği itibariyle, cinsel arzuları tatmin etmek için yapılan davranışlarla işlenemez. Buna göre, bir kişiye karşı cinsel amaçlı olarak söz atma ve/veya ıslık çalma, cinsel ilişki teklifinde bulunma, cinsel organını göstermek veya soyunmak şeklindeki davranışlar cinsel taciz suçunu oluşturmaktadır (TCK, 2005).

1.5.3. Cinsel Suçlular

Cinsel suçlular genel olarak, çocuk ya da yetişkin yaştaki mağdurlara yönelik olarak, tecavüz suçluları ve çocuk cinsel istismarcıları gibi cinsel temas içeren (contact sexual abuse) ve teşhirciler ve internet suçluları gibi cinsel temas içermeyen (non-contact sexual abuse) suçlular şeklinde ikiye ayrılmaktadır (Craig, Browne ve Beech, 2008).

Cinsel suçlar, telefonda müstehcen konuşmalar yaparak karşındakini taciz etme gibi daha az ciddi suçlardan, cinsel saldırısının bir parçası olarak mağdurunu öldürme gibi daha tehlikeli suçlara kadar çok geniş bir aralıkta tanımlanabilir. Cinsel

suçlular ise, Şu andaki bilgiler ışığında dört farklı grupta sınıflandırılmaktadır. Bunlar:

1. Tecavüz suçluları: Bu tür suçluları, rızası olmayan bir kadını, cinsel ilişkiye zorlayan veya bu niyetle saldıran yetişkin erkekler oluşturmaktadır. Suç işleme motivasyonları, cinsel doyum, öfke duygusu, sadistik duygular veya bunların herhangi bir kombinasyonu ile ilgili olabilir.

2. Çocuk cinsel istismarcıları: Çocuk cinsel istismarcıları genellikle, mağdurla olan ilişkisine, hedeflediği mağdurun cinsiyetine ve yaş grubu özelliklerine göre sınıflandırılmaktadır. Suç zellikleri, temas içermeyen cinsel bir suçtan, cinayeti de içeren cinsel bir suca kadar geniş bir yelpaze çizmektedir. Bu kişiler, mağdurlarını, küçük yaştaki çocuklardan, sıklıkla kendi öz ya da üvey kızları da dahil olmak üzere daha büyük yaştaki çocuklara kadar geniş bir yaş aralığındaki çocuklardan seçmektedirler. Cinsel içerikli cinayet sucu, cinsel bir suç işleme sırasında mağdurunu çeşitli nedenlerle öldürme olarak tanımlanmaktadır. Bu tür cinayetler, cinsel bir suç işlemek için mağdurunu öldürmekten, yaşadığı öldürme arzusu nedeniyle mağdurunu öldüren suçlulara kadar değişik biçimlerde ortaya çıkmaktadır.

3. İnternet suçluları: Bu tür suç grubunu, internette yasal olmayan çocuk pornografisi sitelerinden çocuk pornografisi indiren kişiler oluşturmaktadır. İnternet suçları, yeni bir cinsel suç tipi olarak kabul edilmektedir.

4. Teşhirciler: Bu cinsel suç tipi, mağdur ile fiziksel olarak direkt bir temas içermediğinden temas içermeyen cinsel suç olarak değerlendirilmektedir. Bu suç türünde cinsel suclu, belli bir mesafeden mağdura, kendi cinsel organını teşhir etmektedir (Fisher ve Beech, 2004).

Çoğu araştırma, kişiyi işlediği suç tipine göre sınıflandırmaktadır. Şu an var olan suç işleme ile ilgili düşünceler, Ward ve Hudson'ın (1998) suç işlemenin dört farklı rutininden birine göre, çocuk cinsel istismarcılarının ve tecavüz suçlularının sınıflandırılabilceği fikrine dayanmaktadır. Bu görüşe göre suçlular, sapkın

davranışları ile ilgili amaçları doğrultusunda yaklaşan (approach) veya kaçınan (avoidant) ve amaçlarını gerçekleştirmek için tasarladığı strateji seçimine göre aktif (active) veya pasif (passive) olarak sınıflanmaktadır. Kaçınan amaçlı suçlu, yetersiz başa çıkma becerileri veya uygunsuz stratejiler gibi benlik düzenlemesinde yetersizlikler yaşamakta ve bu nedenle de amacını gerçekleştirememektedir. Yaklaşan amaçlı suçlu ise, suç davranışı ve mağduru ile ilgili çarpıtılmış tutumlara sahip bir biçimde açık bir şekilde planlar yaparak, suç davranışını gerçekleştirmektedir. Yaklaşan aktif suçlu, amacını gerçekleştirmek için uygun şartlar arayan kişi olarak tanımlanırken, yaklaşan pasif suçlu da suç işlemek için bir motivasyonu olan ve bu durumu şartlar uygun olduğu zaman harekete geçiren kişi olarak tanımlanmaktadır. Kaçınan aktif suçlu, suç işlemek için bir çaba sarfeden kişi olarak tanımlanırken, kaçınan pasif suçlu ise, suç işlememeyi tercih eden, fakat bu durum için de bir çaba göstermeyen kişi olarak tanımlanmaktadır (Fisher ve Beech, 2004).

1.5.3.1. Tecavüz Suçluları

Tecavüz suçu işleyen yetişkin erkekler heterojenik bir grup sergilemelerinden dolayı, tek bir tecavüz suçlusu profili oluşturulamamaktadır. Saldırıcıyı gerçekleştirenlerin çoğu genellikle mağdurun tanıdığı kişilerdir. Özellikle eşine ya da eski eşine cinsel saldırıda bulunan tecavüz suçlularının, mağduruna fazla sayıda cinsel saldırıda bulunma ve fiziksel zarar verme olasılıkları çok yüksektir (Fisher ve Beech, 2004a). Hukukta tecavüz, tipik olarak, kişinin rızası olmadan penis, parmak veya nesne ile vajinal, anal veya oral içe girme olarak tanımlanmaktadır (Gannon, Collie, Ward ve Thakker, 2008).

Birleşik Devletler'de tüm eyaletlerin kabul ettiği tek bir tecavüz tanımı yoktur (Gannon, Collie, Ward ve Thakker, 2008). Her bir eyalet, tecavüzü ve cinsel saldırıyı farklı şekillerde tanımlamaktadır (Savino ve Turvey, 2005). Örneğin, Washington Eyaleti, cinsiyet farkı gözetmeksizin vajinaya, anüse ya da ağza cinsel bir organ ya da nesne sokma şeklinde; Georgia Eyaleti, bir erkeğin cinsel bir istek sonucu içe

girmesi şeklinde tanımlamaktadır (Gannon, Collie, Ward ve Thakker, 2008). İngiltere, tecavüz tanımını, vajinal, anal ya da oral zorla içe girme şeklinde tanımlamaktadır (Craig, Kevin ve Beech, 2008). Türk Ceza Hukuku'nda ise tecavüz, vücuda organ veya sair (diğer) bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilen cinsel saldırılar şeklinde tanımlanmaktadır (TCK, 2005).

Savino ve Turvey (2005), tecavüz tanımını yasal, klinik, siyasi ve ahlaki olarak dört ayrı şekilde değerlendirmektedir: Yasal açıdan tecavüz, davanın sonucunu olumsuz etkilemeyecek şekilde cinsel saldırı ve tecavüz arasındaki ayrımı da yaparak ceza kanunu tarafından tanımlanmış yasal bir terimdir. Klinik açıdan tecavüz, mağdurun duygusal travmasını, suçlunun da patolojisini anlamak amacıyla klinisyen tarafından tanımlanmış tedavi yönelimli bir terimdir. Siyasi açıdan tecavüz, belli bir amaca hizmet eden siyasi bir parti, politik bir hareket ya da dini bir kurum gibi belli bir grup tarafından tanımlanmış bir terimdir. Ahlaki açıdan tecavüz ise, suçlunun davranışının kötülüğünü vurgulamak için yapılmış yargısal bir tanımdır. Bu tanımda tecavüz, öfke, kırgınlık ve kin içerir ve çoğu kez de mağdur, mağdurun avukatı ya da basın tarafından tanımlanmaktadır.

Tecavüz suçu işleyen kişiler homojen bir grup oluşturmamalarına rağmen (Barbaree, Seto, Serin, Amos ve Preston, 1994; Knight ve Prentky, 1990), bazı benzerlikleri de söz konusudur. Kadınlara tecavüz eden çoğu erkek tecavüz suçlularının, kadınlara karşı olumsuz görüşleri, tecavüz etme mitleri, göz yumulan şiddet davranışları ve erkeksi tavırları ile kendilerini aşırı özdeşleştirerek, bu şekilde davranma gibi bir eğilimleri vardır (Marshall, Laws ve Barbaree, 1990; Scully, 1990). Hemen hemen hepsinde de sürekli bir şekilde okulu asma davranışı, düşük bir okul başarısı, karmaşık (unstable) bir aile geçmişi ve bir işle uğraşmada veya bir işte çalışmada yetersizlik söz konusudur (Hudson ve Ward, 1997).

Groth (1979), yetişkin erkek tecavüz suçlularının genel olarak kadınlara, bazen de erkeklere karşı kin ve öfke hislerinin bir ifadesi olarak cinsel bir eylem gösterdiklerini ifade etmektedir. Cinsel yetersizliği, kaygıyı, çaresizliği ve hayal kırıklığını telafi etmek amacıyla, mağdura karşı baskın olmak için güce ve kontrole

ihtiyaç duymaktadırlar. Bazen de bu duyguları, cinsel kimliğiyle ilgili bilişsel çarpıtmalarıyla ilişkilidir. Örneğin, “kadınlar cinsel ilişki için “hayır” derse, bu gerçekten “evet” anlamına gelmektedir.” düşüncesi en yaygın görülen bilişsel çarpıtmadır ve çoğunlukla da geleneksel toplumlarda kültürel ve sosyal olarak kabul görmüş bakış açılarıyla ilişkilendirilmektedir. Bu toplumlarda “fahişelik yapan kadınlar kötü ahlaklıdır ve cinsellik onların mesleği olduğu için onlara tecavüz edilebilir.” biçiminde kabul görmüş düşünceler de vardır. Fahişelik yapanlar, alkollü olanlar ve uyuşturucu madde kullanmış olanlar genelde savunmasız durumda olmalarından dolayı, çoğu kez cinsel saldırıya uğramaktadırlar (Felitti ve diğer., 1998).

McCord’a (1993) göre alkol, herhangi bir şiddet davranışını ortaya çıkarmadan ziyade, o şiddet davranışını körükleyen bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Alkolün cinsel şiddet davranışını nasıl körüklediğini açıklamaya çalışan çok sayıda kuram vardır. Bunlardan Collins ve Messerschmidt’in (1993) refleks yitimi (disinhibition) kuramına göre suçlu, alkolün etkisiyle bilincini kaybetmektedir ve bu nedenden dolayı mağdurun tepkilerini anlama yetisi de ortadan kalkmaktadır. Eğer alkolün etkisiyle sarhoş olan kişi mağdur ise, bu durumda da yapılan saldırıya bir anlam veremeyecek ve yapılan suç davranışına karşı kendisini de savunamayacaktır. Bu durum daha çok, planlanmadan yapılan cinsel saldırılarda görülmektedir. Abbey ve diğer., (2001; 2002) inançlar ve beklentiler (beliefs and expectations) kuramına göre ise, alkolün bazı erkeklerde saldırganlığı ve cinsel arzuyu arttırdığına inanılmaktadır. Bu kurama göre çoğu cinsel şiddet suçlusu, davranışlarından dolayı alkolü sorumlu tutmaktadır. Combs, Lane ve Smith’in (2002) durum (context) kuramına göre de içkili yerlerde alınan alkol, diğer kişilerin de alkollü olması sebebiyle, bazı potansiyel saldırganlar için cinsel şiddet riskini arttırabilmektedir. Çünkü, saldırganın davranışını tetiklemesi için alkol alması, ortam nedeniyle dikkat çekmeyecektir. Abbey ve diğer., (2001) strateji kuramına göre ise alkol, cesaret verici ve bilinci kısıtlayıcı özelliği olduğuna inanılması nedeniyle suçlular tarafından kullanılan bir taktiktir (Akt., Finney, 2004).

Bazı toplumlarda alkol kullanımı cinsel saldırı ve tecavüz için bir bahane olarak kullanılır. Bu durum ortaya çıkan suç davranışında hem suçlunun hem de mağdurun sorumluluğunu üzerinden atmak için başvurulan bir yoldur (Craig, Browne ve Beech, 2008).

Martin (1992), bazı vakalarda, hem suçlunun hem de mağdurun olay öncesi alkol almış olabileceklerini belirtmektedir. Rolzen'e göre ise bu durum, daha çok birbirlerini tanıyan kişilerin cinsel suç olayında görülmektedir (Akt., Finney, 2004).

Sonuç olarak öfke, güç ve cinsellik herhangi bir cinsel şiddetin üç temel öğeleridir, fakat cinsel bir suç işlemenin altında yatan dürtüler, inançlar ve değerler ışığında suçludan suçluya değişmektedir (Craig, Browne ve Beech, 2008).

Tecavüz, mağdurun tanımadığı yabancı bir kişi tarafından işlenen yabancı tecavüzü (stranger rape), mağdurun bir buluşma veya randevu sonrası tanıdığı bir kişi tarafından işlenen randevu tecavüzü (date rape) ve mağdurun eşi veya beraber yaşadığı partneri tarafından işlenen evlilik tecavüzü (marital rape) olmak üzere üç şekilde değerlendirilmektedir (Craig, Kevin ve Beech, 2008). Groth (1979) evlilik tecavüzünü, daha önce yaptığı çalışması (1977) ışığında sadistik tecavüz suçluları (sadistic rapists), güç tecavüz suçluları (power rapists) ve öfke tecavüz suçluları (anger rapists) ile bağlantılı olarak üçe ayırmaktadır. Bunlar:

1. Evlilik tecavüzü suçlularının %10'unu oluşturan ve sadistik tecavüz suçluları ile bağlantılı, partnerinin rızası olmadan bağlama gibi sapkın ve tuhaf cinsel aktivitelerle uğraşan kişilerin evlilik tecavüzü,

2. Evlilik tecavüzü suçlularının %40'ını oluşturan ve güç tecavüz suçluları ile bağlantılı, partnerinin üzerinde otorite ve kontrol kurmaya çalışan ve şiddeti sadece cinselliği elde etmek için kullanan kişilerin evlilik tecavüzü ve

3. Evlilik tecavüzü suçlularının %50'sini oluşturan ve öfke tecavüz suçluları ile bağlantılı, partnerine hakaret etmenin ve aşağılamanın bir diğer yolu olarak, zorlama ile cinselliği kullanan kişilerin gerçekleştirdiği evlilik tecavüzü şeklindedir.

Partner tarafından gerçekleştirilen evlilik tecavüzleri, sadece heteroseksüel çiftlerde değil, yakın ilişkilerde yaşanan cinsel şiddetin doğası gereği, homoseksüel çiftlerde de benzer şekillerde görülmektedir (Renzetti, 1992).

Bir randevu sonrası yaşanan buluşma/randevu tecavüzü ise, daha çok Birleşik Devletler’de ve kolej öğrencileri arasında görülmektedir (Craig, Kevin ve Beech, 2008).

1.5.3.2. Çocuk Cinsel istismarcıları

Cinsel kötüye kullanım, çocuk istismarının yaygın bir biçimidir ve bu istismar biçiminde çocuklar, cinsel istismarcıların mağduru olmaktadır. İstismarcılar daha çok, aynı evde yaşayan veya çocuğu tanıyan (Romans, Martin, Anderson, O’Shea ve Mullen, 1996), ergen veya yetişkin yaştaki erkeklerdir (Langstrom, Grann ve Lindblad, 2000).

Çocuklara karşı işlenen cinsel suçların sayısı giderek artmaktadır (Ward ve Hudson, 1998). İngiltere’de çocuk cinsel istismar sıklığını belirlemek için yapılan bir çalışmada, 13 yaşından daha küçük kız çocuklarının %16’sının, erkek çocukların da %7’sinin cinsel istismar mağduru olduğu belirlenmiştir (Cawson, Wattam, Brooker ve Keely, 2000).

Diğer cinsel suçlular gibi, çocuk cinsel istismarcıları da heterojen bir yapı gösteren kişilerden oluşmaktadır. İstismarcıların cinsiyetleri, cinsel yönelimleri, medeni durumları veya gelir düzeyleri farklı olabilir. Bu kişiler, birçok sebepten dolayı cinsel istismar davranışı gösterebilirler. En yaygın özellikleri, zayıf sosyal beceriler sergileme, düşük bir benlik saygısına, yetersizlik, değersizlik, kolay incinme hissine ve normal yetişkin ilişkilerine yönelik bir engele sahip olma veya daha önceki yetişkin ilişkilerinde hüsrana uğramadır. Kendilerini fiziksel olarak çekici bulmazlar, cinsel problemleri vardır ve kendilerini yetersiz ve aşağılık hissederler (Terry, 2006).

Çocuk cinsel istismarcılarının çoğu, mağdurlarını kendi amaçları doğrultusunda yönlendirmek için sözel ve/veya fiziksel tehdidi, baştan çıkartmayı, oyunları veya ikna etme yöntemlerini kullanırlar (Pryor, 1999). Zayıf sosyal becerilerinden dolayı çoğu, yetişkinlerden ziyade rahat bir ilişki kurabilecekleri psikolojik olarak daha az endişe verici olan pasif ve bağımlı çocukları tercih ederler (Groth, 1983; West, 1987).

Diğer cinsel suçlular gibi çocuk cinsel istismarcıları da çok farklı özelliklere sahip kişiler tarafından oluştuğu için, tam anlamıyla başarılı bir sınıflama sistemi halen geliştirilememiştir, fakat günümüz için geçerli yapılan en yaygın sınıflama sistemi, mağdurla yaşanan ilişkiye ve mağdurun cinsiyetine göre yapılan sınıflama sistemidir. Bickley ve Beech'e (2002) göre bu şekilde yapılan bir sınıflama sistemi, risk düzeyi ve tedavi ile ilgili çok fazla bilgi verememektedir (Bickley ve Beech, 2001).

Beech (1998), çocuk cinsel istismarcılarını, psikolojik ölçümlerdeki problem düzeylerine göre yüksek ve düşük sapkın çocuk cinsel istismarcıları olarak sınıflamaktadır:

Yüksek sapkınlık gösteren çocuk cinsel istismarcıları (high-deviancy child abusers): Bu suçluların psikolojik profillerinde, sosyal yeterlilik problemleri yaşadıkları ve çok yüksek düzeyde suça teşvik edici (pro-offending) tutumlara sahip oldukları belirlenmiştir. Fisher, Beech ve Browne'nin (1999) yaptıkları bir çalışmada, bu kişilerin daha düşük bir özsaygıya sahip oldukları, mağdurlarına karşı daha az düzeyde empati gösterdikleri, yetişkin bir kişiyle yakın bir duygusal ilişki kurmada zorluklar yaşadıkları ve bu nedenlerden dolayı çocuklarla daha iyi ilişki kurdukları belirlenmiştir.

Düşük sapkınlık gösteren çocuk cinsel istismarcıları (low-deviancy child abusers): Yüksek sapkın çocuk cinsel istismarcıları gibi mağdurlarına karşı daha az düzeyde empati göstermelerine karşın, yüksek sapkınlık gösterenlere göre, tedaviye

daha düşük bir düzeyde ihtiyaçları söz konusudur. Çocuklara yönelik bilişsel çarpıtmaları da yüksek sapkınlık gösterenlere göre daha düşük bir seviyededir.

Beech (1998), yüksek ve düşük sapkınlık gösteren çocuk cinsel istismarcılarının adli geçmişlerini karşılaştırdığı çalışmasında, yüksek sapkınlık gösterenlerin daha önce hem aile içinden (%40) hem de aile dışından (%60) erkek ve kız mağdurlara karşı cinsel suç işlediklerini belirlemiştir. Düşük sapkınlık gösteren kişilerin ise, kız çocuklarına karşı aile içi cinsel istismar suçu işledikleri görülmüştür.

Beech (1998) tarafından yapılan düşük ve yüksek sapkınlık gösteren çocuk cinsel istismarcıları sınıflamasının yanı sıra, çocuk cinsel istismarcıları; Groth (1978) tarafından saplantılı (fixated) ve regreseleşmiş (regressed); Howells (1981) tarafından tercih eden (preferential) ve durum değerlendiren (situational) ve Knight ve Prentky (1990) tarafından da yüksek düzeyde saplantılı (high fixation) ve düşük düzeyde saplantılı (low fixation) çocuk cinsel istismarcıları şeklinde sınıflandırılmıştır (Fisher ve Beech, 2004).

1.5.4. Cinsel Suç İşlemeye İlişkin Kuramlar

Ward ve Hudson (1998), tecavüz suçuna ilişkin kuramları tek faktörlü, çok faktörlü ve mikro kuramlar olmak üzere üç ana kategoride sınıflamışlardır. Tek faktörlü kuramlar evrim, kültür veya sosyo-biliş gibi cinsel saldırının altında yatan tek bir nedeni açıklamaya çalışan kuramlardır. Çok faktörlü kuramlar ise çok sayıda tek faktörlü kuramların birleşiminden oluşan kuramlardır. Bu grupta yer alan kuramlar, nedensel ilişkilerin ve etkileşimlerin cinsel suç işlemek için uygun bir ortam oluşturduğunu savunur. Üçüncü grup olan mikro kuramlar da suçlunun davranışlarının ve suça ait bilgilerinin analizinden elde edilen betimsel kuramlardır. Bir diğer sınıflama sistemi de aşamalı sınıflama (taxonomic) şeklinde yapılmış betimleyici sistemlerdir (Gannon, Collie, Ward ve Thakker, 2008) .

1.5.4.1. Aşamalı sınıflama sistemleri (taxonomies)

Heterojen bir yapıya sahip olan çok sayıdaki tecavüz suçlularını anlamının bir yolu da onları daha küçük betimleyici sınıflama sistemleri içinde tanımlamaktır. Bu şekilde yapılmış ilk sınıflama sistemi Groth'a (1979) aittir ve bu sınıflama sisteminde tecavüz suçluları, bilişsel ve davranışsal özellikler açısından tanımlanmaya çalışılmıştır. Bir diğer sınıflama sistemi de Knight ve Prentky (1990) tarafından geliştirilen Massachusetts Tedavi Merkezi Tecavüz Suçlusu Tipolojisi: Versiyon 3'tür (the Massachusetts Treatment Center Rapist Typology: Version 3 - MTC: R3). Bu sınıflama sistemi, tipolojiler şeklinde betimlenerek sınıflanan sistemlerin, metodolojik olarak tecavüz suçluları ile ilgili bilgileri ne kadar çok desteklediğini gösteren en önemli çalışmalardan birisi olarak kabul edilmektedir (Gannon, Collie, Ward ve Thakker, 2008).

Bu sınıflama sisteminde tecavüz suçu işleyen kişiler, klinik ve kuramsal temelli olarak beş kategoride sınıflandırılmaktadır:

1. *Fırsatçı tecavüz suçlusu (the opportunistic rapist)*: “Kadınlarla zorla cinsel ilişkiye girmede bir sakınca yoktur” gibi suç işlemeyi destekleyen çok sayıda tutuma sahip olan bu kişilerin dürtüsellliği, durumsal koşullar tarafından harekete geçmektedir.

2. *Sadist olmayan tecavüz suçlusu (the non-sadistic sexual rapist)*: Bu kişiler yetersizlik duygularını yok etmek veya baskın olmak için dürtüsel bir şekilde cinsel doyum ararlar. Çok sayıda cinsel fanteziye sahip olan bu kişiler, ilişkilerinde daha düşük bir düzeyde saldırganlık gösterirler ve mağdurun boyun eğmesi için de zor kullanırlar.

3. *Sadist tecavüz suçlusu (the sadistic sexual rapist)*: Bu kişilerde saldırganlık ve cinsellik iç içe geçmiştir. Mağduruna zarar verici çok sayıda fantezilere sahiptirler.

4. *İntikamcı tecavüz suçlusu (the vindictive rapist)*: Mağdurunu aşağılama ve küçük düşürme niyetinde olan bu kişiler, fiziksel zarar veren veya bazen ölümlerle sonuçlanan cinsel saldırılarda bulunurlar.

5. *Öfkeli tecavüz suçlusu (the pervasively angry rapist)*: Bu kişiler yaşamları boyunca hem kadınlara hem de erkeklere karşı kontrol edilemeyen bir öfke ile hareket etmektedirler. Suç sırasında sergiledikleri antisosyal tutum, öfkenin ve düşmanlığın bir diğer ifadesi olarak kabul edilmektedir (Akt., Fisher ve Beech, 2004).

1.5.4.2. Psikodinamik Kuram

Cinsel suç işlemeye ve tecavüze ilişkin ilk açıklamalar Freud tarafından yapılmıştır. Freud, cinsel saldırganlığın, kişinin psikopatolojisinin ciddi bir biçimde şekil değiştirmesinden veya kişilik bozukluğundan kaynaklandığını belirtmektedir (Gannon, Collie, Ward ve Thakker, 2008).

Freud, çocuğun, daha sonraki yıllarında kişiliğini etkileyeceğine inandığı oral, anal, fallik, gizil ve jenital psikoseksüel gelişim dönemlerinden geçtiğini savunur. Her bir dönem için farklılaşan cinsel haz kaynağına göre, çocuğun haz aldığı davranış şekli de değişmektedir. Böylece çocuk, fiziksel ihtiyaçları giderilirken, cinsel olarak haz almayı da öğrenmiş olur. Bir dönemde yaşanan haz kaynağına saplanma, kişinin ileride sapkın davranışlar yaşamasına neden olmaktadır. Sergilenen sapkın davranışlar, fallik dönemde yaşanan kastrasyon kaygısını bastırmak içindir. Psikoanalitik görüş, cinsellik ve saldırganlık dürtülerinin davranışları şekillendirdiğini ve kişiliğin erken çocukluk döneminde gelişen id, ego ve süperegö gibi bilinçdışı bir yapılanmayla oluştuğunu savunur. Ego ve süperegö, cinsellik ve saldırganlık duygularını düzenlemek için gelişmiştir. Tüm insanların doğuştan getirdiği bir parçası olan cinsellik, zevk aramaya yöneliktir ve ahlak gelişimi ile beraber toplumsal normlara uygun bir biçime dönüşür. Toplumlar, şiddetin ve cinselliğin bir arada olmasını yasaklayan bir takım ahlaki standartlar geliştirmişlerdir ve bu standartlara uymayan veya bu standartları bilmeyen bir kişinin, şiddet içeren cinsel içerikli davranışları sergileme olasılığı da yüksektir (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Freud'a göre, çocukluklara karşı cinsel yönden ilgi duyan kişilerin bu cinsel ilgileri, çocukluklarında yaşanan travmanın düzeyine bağlıdır. Travma ne kadar uzun sürmüştü, çocuklara karşı cinsel ilgi de bir o kadar kuvvetli olacaktır. Kişi kendi çocukluğunda yaşadığı sevgisizlik, ilgisizlik gibi duyguların çatışması sonucu, bu tür cinsel eylemlere yönelmektedir. Çünkü, bu kişiler, erken çocukluk dönemlerinde yaşadıkları psikoseksüel çatışmaları yeterince çözememişlerdir (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

1.5.4.3. Bilişsel Çarpıtma Kuramı

Bilişsel çarpıtma terimi, depresyona eşlik eden gerçek olmayan düşünceleri tanımlamak için ilk kez Beck (1963) tarafından kullanılmıştır. Cinsel suç işlemede bilişsel çarpıtmaların etkisinden ilk söz eden Abel, Becker ve Cunningham-Rathner'a (1984) göre bilişsel çarpıtmalar, çocuklar ile cinsel ilişki kurma davranışını destekleyen inançlar sistemi olarak tanımlanmaktadır (Akt., Gannon, Ward, Beech ve Fisher, 2007; Ward, Polaschek ve Beech, 2009).

Cinsel suçlarla ilgili bilişsel çarpıtmalar, genel olarak uyumsuz inançları, tutumları ve problemlili düşünme biçimlerini göstermek için kullanılır (Ward, 2000). Problemlili düşünme biçimleri, cinsel istismar davranışlarını mantığa bürüme, suçlama, inkar etme, karşıt tepki geliştirme ve mazeret gösterme gibi bilişsel işlemleri kapsamaktadır (Gannon, Ward, Beech ve Fisher, 2007; Ward ve Casey, 2010).

Abel'in (1984) Erken Dönem Kuramı (Abel's Early Theory) ve Ward'ın (2000) Örtük Kuramları (Ward's Implicit Theories) çocuk cinsel istismarcılarının bilişsel çarpıtmalarını açıklayan psikolojik kuramlardır (Akt., Gannon, Ward, Beech ve Fisher, 2007).

1.5.4.3.1. Abel'in Erken Dönem Kuramı

Abel ve meslekdaşları, erkeklerde, çocuklara karşı oluşan uygunsuz cinsel arzuların gelişimini, bu kişilerin çocukluk yıllarında sapkın davranışlarla ilgili çok sayıda uyarıcılara maruz kalmalarıyla açıklamaktadırlar. Çoğu erkek çocuğu, yaşadığı toplum tarafından, genellikle erotik olarak düşünülen bu uyarıcıları kontrol etmeyi öğrenmektedir. Diğer bir deyişle, erkeklerin cinsel fantezilerinin ve cinsel uyarıcılara karşı verdiği tepkilerinin gelişimi, sosyal normlar ve beklentiler tarafından büyük şekilde etkilenmektedir. Abel ve meslekdaşlarına göre bu süreç, bazı erkeklerde gerçekleşmemekte ve bu durum sapkın cinsel davranışların ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Akt., Gannon, Ward, Beech ve Fisher, 2007).

Sosyal normlar ve cinsel tercihler arasında yaşanan bu uyumsuzluk, kişide, düşünceleri ve tutumları arasında kendisini rahat hissettirecek içsel bir diyalogun gelişmesine neden olmaktadır. Abel ve meslekdaşlarına göre bu düşünceler ve tutumlar, bilişsel çarpıtmalar olarak adlandırılır. Çocuk cinsel istismarcıları tarafından “bir çocuk ebeveyni ile yaşadığı cinsel ilişkiden zevk alır ve bu durumu devam ettirmek isterse, bunu kimseye söylemez.” veya “bir çocuk ile yetişkin bir kişi arasında yaşanan cinsel ilişki, gelecekte kabul edilen bir durum olacaktır.” şeklinde ifade edilen çok sayıda bilişsel çarpıtmalar vardır (Akt.,Gannon, Ward, Beech ve Fisher, 2007).

1.5.4.3.2. Örtük (Implicit) Kuramlar

Ward ve meslekdaşları çocuk cinsel istismarcılarında bilişsel çarpıtmaları anlamak için birden fazla anlamı olan şemalara dikkat çekmektedir. Şema, bir olayla ilgili davranışsal bir senaryo veya bir inanç anlamına gelebilen soyut bir kavramdır. Şemalar, bilginin kodlanmasını, depolanmasını ve tekrar çağrılabilmesini kolaylaştırırlar ve kişinin yaşadığı dünyayı aktif bir biçimde değiştirecek yeni bir çerçeve oluştururlar. Ward (2000), şemaların bu fonksiyonel rolünü vurgulamak için örtük kuram (implicit theory) terimini kullanmaktadır. Örtük kuramlar, çocuğun

bilişsel gelişiminde çok önemli bir rol oynamaktadır. Bu süreçte çocuk, tıpkı bir bilim adamı gibi etrafındaki dünyada gerçekleşen olayları tahmin etmek ve açıklamak için sayısı giderek artan bir dizi zihin kuramları geliştirir. Aslında örtük kuramlar, yaşadığımız dünyayı biçimlendiren suçlu, mağdur ve değerler açısından birbirleriyle bağlantılı çok sayıda inançları temsil etmektedir. Suçlunun uygunsuz örtük kuramları, kadınlara veya çocuklara atfedilen genel (broadest level) inançları ya da belli bir mağdura atfedilen nihai (middle level) inançları ve insanların ruhsal durumları ve birbirleriyle olan ilişkileri hakkındaki genel önyargılarını içerir.

Ward ve Keenan (1999), çocuk cinsel istismarcılarının bilişlerini açıklayan beş önemli örtük kuram tanımlamışlardır. Bunlar:

1. *Çocuklar cinsel bir varlıktır (children as sexual beings)*: Bu örtük kurama göre cinsellik, çocuklar da dahil olmak üzere herkesin hayatında çok önemli bir rol oynamaktadır. Yetişkinler kadar çocukların da cinsellik ve cinsel etkileşim hakkında bilgileri vardır. Çocuklar, kiminle ve ne zaman cinsel ilişkiye girip girmeyeceğinin kararını alabilecek yeteneğe sahiptirler. Cinsellik ve cinsel etkileşim hakkındaki bu bilgiler, biyolojik olarak belirlenmiş doğal bir isteğin sonucu olarak görülür. Bu nedenden dolayı da zararsızdır. Örneğin, “cinsel ilişkiyi çocuğun kendisi istedi.” gibi.

2. *Yetkilendirme (entitlement)*: Bu örtük kuram, bazı kişilerin diğerlerinden üstün olduklarını ve bu üstün olan kişilerin de daha fazla haklara sahip olması gerektiğini ileri sürmektedir. Örneğin, erkeklerin, kadınlara ve çocuklara göre doğuştan daha kuvvetli olduğunu düşünen bir çocuk cinsel istismarcısı, otorite karşısında çocuklar çok kolay itaat ettiğinden dolayı, cinsel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla çocukları kullanacaktır. Örneğin, “bu ailede patron benim.” gibi.

3. *Tehlikeli dünya (dangerous world)*: Bu örtük kurama göre dünya, çok tehlikelidir ve başkalarını sürekli istismar ederek kendini yükselten olumsuz kişiler tarafından yönetilmektedir. Bu kuramın iki yönü vardır: İlki, diğerleri üzerinde hakimiyet kurmak ve öç almak için yapılan savunmaların önemli olduğu düşüncesidir. Örneğin, “ona bir ders vermeyi öğretmem gerekiyordu.” gibi. İkincisi

ise, çocukların masum ve güvenilir olmalarının karşısında yetişkinlerin güvenilmez ve tehlikeli olduğu düşüncesidir. Bu değişken, ilgi ve sevgi için dikkatini çocuklara yönelten bir suçlunun, çocukları tenkite açık ve kırılğan olarak düşünmesiyle bağlantılıdır. Örneğin, “çocuklar seni nasıl seveceğini gerçekten biliyor.” gibi.

4. *Kontrol altına alamama (uncontrollable)*: Bu örtük kuram kaderci bir bakış açısı ile dünyanın kontrol edilemeyeceğini ve değiştirilemeyeceğini ileri sürmektedir. İnsan davranışlarının önceden belirlendiğini ve değişmez olduğunu savunur. Kişinin davranışının şeytan gücü gibi dışsal güçler tarafından ortaya çıktığı kabul edilir. Bu görüşe göre bir çocuk cinsel istismarcısı, davranışlarının dışsal güçler tarafından kontrol edildiğini düşündüğü için, istismar davranışı ile ilgili herhangi bir sorumluluğunun olmadığına inanabilir. Örneğin, “erkeklerin çoğu, stres altındayken çocuklara cinsel saldırıda bulunur.” gibi.

5. *Zararın niteliği (nature of harm)*: Bu örtük kurama göre iki düşünce vardır: Birincisi, davranışın ortaya çıkaracağı zararın büyük olmasından kaçınılırsa, o davranış az miktarda bir zarara yol açar ve ikincisi, cinsellik doğal olarak iyi bir şey olduğu için kişiye zarar vermez düşüncesidir. Örneğin, “uyuyan bir çocuk ne yaptığımı asla bilmeyecektir.” gibi (Gannon, Ward, Beech ve Fisher, 2007; Ward ve Keenan, 1999; Ward, Polaschek ve Beech, 2006).

Ward’a (2000) göre örtük kuramlar, çocuk cinsel istismar suçu için gerekli olabilir, fakat yeterli değildir. Sapkın cinsel tercihler, güvensiz bağlanma ve sosyal yetersizlik gibi diğer faktörler de çok büyük rol oynamaktadır.

Bir çocuk cinsel istismarcısının çocuğun davranışlarıyla ilgili bilişsel çarpıtmalarını bilişsel süreçte nasıl yapılandırdığının açıklaması, Ward’ın (2000) kuramının en önemli avantajıdır. Bu kurama göre çocuk cinsel istismarcısı, mağdura ve şartlara uygun olacak şekilde bilişsel çarpıtmalar kullanmaktadır. İstismarcı, mağdurun isteklerini, inançlarını ve tutumlarını temsil eden bilişsel çarpıtmalar geliştirmektedir. Böylece suçlu, sadece mağdurun davranışlarını anlamaya

çalışmayacak, aynı zamanda daha sonra gerçekleştirecek eylemleri için de planlar yapacaktır (Burn ve Brown, 2006; Gannon, Ward, Beech ve Fisher, 2007).

Polaschek ve Ward (2002), Ward ve Keenan'ın (1999) çocuk cinsel istismarcıları için tanımladıkları örtük kuramlara benzer bir yaklaşımla tecavüz suçluları için de beş örtük kuram tanımlamışlardır. Bunlar:

1. *Kadınlar bilinmezdirler (women are unknowable)*: Bu örtük kuram, kadınların doğuştan erkeklerden farklı olduklarını savunur. Biyolojilerinin ve sosyalizasyonlarının erkeklerden çok farklı olduğunu ve bu farklılıklardan dolayı da erkeklerin kadınları anlamasının kolay olmadığını ileri sürmektedir. Kadınlar istedikleri şeyle ilgili olarak, erkekleri aldatmayı tercih edeceklerdir. İhtiyaçlarının ve isteklerinin erkeklerinkinden farklı olduğunu bildikleri için, direkt bir biçimde bunları erkeklere ifade etmeyecekler, bunun yerine daha gizleyici bir tutumla ifade etmeyi seçeceklerdir.

2. *Kadınlar cinsel bir objedir (women are sex objects)*: Bu örtük kurama göre kadınlar, erkeklerin cinsel ihtiyaçlarını karşılamak için yaratılmışlardır. Kadınların en büyük istek ve arzuları cinsellikle ilgilidir ve bu nedenden dolayı bir kadın, şiddet ve baskı altında bile cinsel ilişkiden zevk alabilir. Kadınlar, erkekler cinsel ilişki istedikleri an, ilişkiye daima hazır olmalıdır.

3. *Erkeğin cinsel dürtüsü kontrol edilemez (male sex drive is uncontrollable)*: Bu kuram, erkeğin cinsel enerjisini kontrol etmenin zor olduğunu savunur. Çocuk cinsel istismarcılarına benzer bir şekilde tecavüz suçluları da cinsel suç işlemede kişisel sorumluluğunu mağdur özelliklerine veya alkol gibi dışsal faktörlere yüklemektedirler. Ciddi saldırılar genellikle kadının cinsel ilişkide yetersiz olmasına bağlanmaktadır. Kadının cinsel ilişkiyi reddetmesi, erkeğin kontrolünü kaybetmesi için bir nedendir.

4. *Yetkilendirme (entitlement)*: Bu örtük kuram, çocuk cinsel istismarcılarinkine benzer bir biçimde, erkeğin kadınlardan daha güçlü ve önemli

olduğunu ileri sürmektedir. Erkeğin bu özelliğinden dolayı diğer ihtiyaçları gibi, cinsel ihtiyaçları da talep karşısında karşılanmalıdır. Bu örtük kuramda suçlunun istekleri ve inançları mağdurunkine göre daha önceliklidir.

5. *Tehlikeli dünya (dangerous world)*: Bu örtük kuram da çocuk cinsel istismarcılarının örtük kuramına benzemektedir. Dünya tehlikeli bir yerdir ve tecavüz suçluları için de güvenli bir sığınak yoktur (Gannon, Ward, Beech ve Fisher, 2007; Polaschek ve Gannon, 2004; Polaschek ve Ward, 2002; Ward, Polaschek ve Gannon, 2006).

1.5.4.4. Biyolojik Kuramlar

Erkeklerin sapkın cinsel davranışlarını açıklayan yapısal açıklamalar, cinsel arzu ve cinsel dürtü ile ereksiyon ve ejakülasyon gibi cinsel fonksiyonlarda beynin rolünü anlama üzerine geliştirilmiştir. Cinsel arzuların nöropsikolojik yönleri beynin temporal bölgesi ve talamus gibi limbik sistemin yapıları ile ilişkilidir ve bu yapılar cinsel dürtülerin kontrolünde çok önemli rol oynamaktadırlar (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Kafka'ya (1995) göre bu yapılar, cinsel suç işlemede de önemli bir rol oynamaktadır (Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008). Beynin bu bölgelerinde gerçekleşen herhangi bir yaralanma veya zarar görme, cinsellik ve şiddet konularında anormal davranışlar ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Sol temporal lop anomalisi olan kişilerin çocuklara karşı cinsel istek duydukları araştırmalarla (Galski ve diğer., 1990; Lang, 1993; Langevin ve diğer., 1988, 1989; Wright ve diğer., 1990; Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008) gösterilmiştir. Sağ temporal lop anomalisi olan kişilerin ise tecavüz, sadistik cinsel suçlar veya şiddet suçları işleyen kişiler olduğu araştırmalarla gösterilmiştir (Aigner ve diğer., 2000; Hucker ve diğer., 1988; Lang, 1993; Langevin ve diğer., 1988; Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008). Yapılan çalışmalar, sağ temporal lop anomalisinin, tecavüz ve sadistik cinsel suçu işleyen

kişilerde, diğer cinsel suçları işleyen kişilere göre, daha yüksek bir oranda olduğunu göstermektedir (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Biyolojik kuramlar açısından sapkın cinsel davranışlarla ilişkisi olduğu ileri sürülen bir diğer faktörde hormonlardır. Erkeklik hormonu olan testesteron ile şiddet suçu ve cinsel suç işleme arasındaki ilişkiyi araştıran çok sayıda çalışma vardır. Araştırmacılar (Bain ve diğer., 1987; Bradford, 1983; Hucker ve Bain, 1990), bu hormonun bir erkeğin saldırganlık eğilimini etkilemeyebileceğini, fakat cinsel uyarılma ve cinsel dürtü gibi cinsel fonksiyonları etkilemesi nedeniyle, cinsel şiddetle sonuçlanabilecek saldırganlık eğilimlerini arttırabileceğini ifade etmektedirler (Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Sapkın cinsel davranışlarla ilişkisi olduğu ileri sürülen bir diğer faktör de zihinsel fonksiyonlardaki yetersizliktir. Cinsel suç işleme ile zihinsel fonksiyonlardaki yetersizlik arasındaki ilişkiyi açıklayan iki önemli yaklaşım vardır. Bunlardan ilki, gelişimsel zeka yetersizliği olan kişilerin dürtüsel davranma, zayıf muhakeme (poor judgment) yeteneği, saldırganlık ve dışa vurma davranışı (acting-out), kişilerarası ilişkilerde ve başa çıkma becerilerinde yetersizlik (poor coping skills) ve düşük bir özsaygı gibi özelliklerine ve bu özelliklerinin sapkın cinsel davranışlara nasıl katkıda bulunduğu odaklanır. İkincisi ise, cinsel suç işleyen kişilerin zihinsel yaşı (mental age) ve beceri düzeyidir (mental skill level). Zihinsel yetersizliği olan yetişkin bireyler, zihinsel yetersizliklerinden dolayı, neyin cinsel bir davranış, neyin normal bir davranış olduğunu anlamayabilirler. Bu nedenden ötürü, cinsel ihtiyaçlarını gidermek için uygunsuz cinsel davranışlar sergileyebilirler (Stinson, Sales ve Becker, 2008). Suçlunun ve mağdurun gelişimsel düzeyini veya zihinsel yaşını araştıran bazı araştırmacılara (O'Callaghan, 1998) göre, suçlunun zihinsel yaşının aşağı yukarı mağdurun gelişimsel yaşına benzemesi nedeniyle pedofililer arasında zihinsel yetersizlik aşırı bir şekilde görülmektedir. Bu bakış açısına göre zihinsel yetersizliği olan bir kişi, hala cinsel arzuları olan bir yetişkin olmasına rağmen, küçük bir çocuk gibi düşünebilmektedir. Sınırlı zihinsel kapasitesi nedeniyle, küçük bir çocuk ile daha iyi ilişki kurmaktadır (Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008).

1.5.4.5. Davranışsal Kuramlar

Davranışsal kuramlar, klasik ve edimsel koşullama ile davranışları açıklamaya çalışmaktadırlar. Klasik koşullanmaya göre sapkın cinsel arzular, çocuk veya hayvan gibi cinsel olmayan bir uyarıcı ile eşleşmektedir. Edimsel koşullanmaya göre ise, cinsel olmayan uyarıcılarla bağlantılı ödül tepkileri, cinsel uyarılmayı arttıracak davranışlara neden olmaktadır. Davranışsal kuramcılara göre bu koşullanma süreçleri, ya erken çocukluk döneminde ya da ergenlik döneminde başlamaktadır. Yetişkin bir kişi tarafından cinsel olarak istismar edilen bir çocuk, yetişkin bir kişi ile cinsel ilişki içerisinde cinsel arzuları ve cinsel aktiviteleri paylaşmayı ve bir yetişkin olduğunda da bunu bir çocukla yaşamayı öğrenir. Başka bir durumda ise, cinsel aktivite içerisinde olan kişileri seyrederek onlarla cinsel arzularını paylaşan birisi, bu durumunun sürekli pekişmesiyle daha sonraki yaşamını bir eksibisyonist olarak devam ettirecektir (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Pekiştireçlerin rolünü vurgulayan bu kurama göre, erken yaşanan mastürbasyon davranışı, kişiye cinsel zevk veren çok güçlü uygun olmayan fantezilerle birlikte gerçekleştiğinde, kişi bu davranışını, zamanla sapkın cinsel alışkanlıklara dönüştürecektir (McGuire, Carlisle ve Young, 1964; Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008). Çocukluk döneminde, kişilere cinsel zevk veren tuhaf cinsel nesnelere sapkın cinsel uyarılma yaşamayı öğrenen çocuk, yetişkin yıllarında cinsel doyum için bu nesnelere kullanmaya devam edecek ve bu sapkın davranışları giderek daha güçlü bir hal alacaktır (Abel, Osborn, Anthony ve Gardos, 1992; McGuire ve diğer., 1964; Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Anksiyete, depresyon veya düşük bir benlik saygısı gibi olumsuz duygu durumu, bazı cinsel suçlular için bir pekiştireç olabilmektedir. Duyguları ile başa çıkmada yetersiz olan suçlularda var olan bu olumsuz duygu durumu, sapkın bir cinsel davranış sergilemesinden önce ortaya çıkmaktadır (Nelson, Miner, Marques, Russell ve Achterkirchen, 1989; Ward ve Hudson, 1998; Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008). Olumsuz duyguları ortadan kaldırmak için gerçekleştirilen sapkın cinsel davranışlar da kişide ya cinsel bir uyarılma yaşamasına ya da benlik saygısının

artmasına yol açmaktadır. Bu şekilde durumu kontrol etmesi, kişide olumsuz bir duygu durumu ile başarı bir şekilde başa çıkmayı öğrenmesine ve bu yeteneğine olan güvenin de artmasına bağlı olarak cinsel aktivitelerin pekişmesine neden olmaktadır (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Anında cinsel doyum sağlama, cinsel suçlular için bir diğer pekiştirme aracı olarak kabul edilmektedir. Diğer cinsel suçlulara göre, fırsatçı cinsel suçlularda daha sık görülen bu durum, zamanla kişinin pekişmesine neden olmaktadır (Gottfredson ve Hirschi, 1990, 1993, 1994; Gottfredson ve Polakowski, 1995; Hirschi ve Gottfredson, 1995; Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008).

1.5.4.6. Sosyal Öğrenme Kuramı

Sosyal öğrenme kuramı, suç davranışının büyük bir ölçüde öğrenildiğini ileri sürmektedir. Akers (1998), sapkın davranışlar için uygun suç modellerinin olduğunu savunmaktadır (Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Diğerleri ile ilişki içerisinde olan bir kişi, kendi inaçları ve değerleri çerçevesinde belli bir şekilde davranmayı öğrenmektedir. Böylece kişi, akranları ve ailesi ile olan ilişkilerinde de kendisine nasıl davranılacağını belirlemektedir. Diğerlerinden olumsuz davranışlar gören bir kişi, gördüğü bu davranışın bir sonucu olarak, başkalarına büyük bir olasılıkla aynı şekilde davranacaktır.

1.5.4.6.1. İstismar Mağduru Olma-İstismarcı Olma Hipotezi

Birleşik Devletler'de her yıl çok sayıda çocuk cinsel olarak istismar edilmektedir. Bazı araştırmacılar (Burgess, Hartman ve McCormack, 1987; Burton, Miller ve Shill, 2002; Freeman ve Longo, 1986; Freund ve Kuban, 1994; Garland ve Dougher, 1990; Ryan, 2002) cinsel olarak istismar edilen çocukların çok az bir kısmının istismarları sırasında sapkın cinsel arzuları ve davranışları öğrenmeleri nedeniyle, bu çocukların

daha sonraki yıllarında, diğerlerine karşı bu davranışları devam ettireceklerini düşünmektedirler (Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008). Bazı araştırmacılar (Berliner ve Elliot, 2002; Putnam, 2003) ise, çocukken cinsel istismar mağduru olmuş çok sayıda kadının, daha sonraki yıllarında çocuk cinsel istismarcısı olmadıkları ileri sürerek, böyle bir hipotezi desteklememektedirler. Yapılan araştırmalarda, halen, çocukken cinsel istismar mağduru olduğunu ifade eden çok sayıda yetişkin erkek cinsel suçlu olduğu görülmektedir (Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Bu süreci anlamaya yönelik ilk aşama, çocukluğunda yaşadığı cinsel istismar sırasında, istismar ile ilgili olarak, çocuğun, “bana yapılan bu davranış normal olmalı”, “bana bunu yapan kişiye güvendiğimden dolayı, bu davranışı bana zarar vermeyecek” veya “bu davranış bir bakımdan bana zevk verebilir” şeklinde belirli bilişsel çıkarımlarda bulunması ve istismarı açıklamaya yardımcı olacak şekilde bilişsel bir şema veya bir inanç sistemi yaratmasıdır. Cinsel istismar yaşantısı olan bir çocuk için bu bakış açısı, daha sonraki yıllarında sapkın cinsel ilgilerinin bir parçası olarak, cinsel istismarı, mağdura acı veren bir olay olarak değil, tersine zevk veren bir olay olarak normal bir şekilde görmesine neden olacaktır. İkinci aşama ise, sosyal öğrenme sürecinde sapkın cinsel davranışlara neden olan çok sayıdaki faktörlerdir (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Bu faktörlerden ilki, mağdurun yaşıdır. Mağdurun yaşı çok küçükse, sosyal olarak kabul edilen davranışların farkındalığı henüz gelişmediğinden, bu durumu, sosyal öğrenme sürecinde zarar verici bir olay olarak algılamaması nedeniyle, çok kolay bir biçimde benimseyecektir (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

İkinci faktör, suçlu ile mağdur arasında yaşanan ilişkidir. İstismarcı ile mağdur birbirlerini tanıyorlarsa, mağdurun, ortaya çıkan istismar davranışını öğrenme ve bu öğrendiği davranışı sergileme ihtimali yüksektir. Bu süreçte çocuk, “eğer babam bana bunu yapıyorsa, bu durum beni çok sevdiğini gösterir” şeklinde, istismarı normalleştirecek bilişsel açıklamalarda bulunmaktadır (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Üçüncü faktör, cinsel davranışın şekli ve bu süreçte uygulanan gücün miktarıdır. Cinsel istismar sırasında sergilenen güç veya vahşet, mağdurda bir etki bırakacak ve fiziksel olarak zarar görme veya kaba kuvvete maruz kalma ile ilgili güçlü duygusal reaksiyonlar yaşayarak, bu davranışı öğrenme için bir şekil oluşturacaktır. Bazı araştırmacılara (Burton ve diğer., 2002; Graham, 1996) göre, çocukken cinsel istismara uğramış bazı kişiler, travmatik istismar yaşantılarını çözmeleri için uygun bir yol bulamamalarından dolayı, daha sonraları benzer bir şekilde diğerlerine de acı çektirerek kendi istismar durumlarını tekrar yaşamakta ve bu şekilde de travmatik yaşantılarını çözmektedirler (Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008). Çocukluğunda cinsel istismar yaşadığını ifade eden çoğu cinsel suçlunun, istismar yaşantılarının bir parçası olarak anal ilişki (sodomy) gibi cinsel davranışlar gösterme ihtimalleri daha yüksektir (Veneziano ve diğer., 2000; Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Dördüncü faktör, istismarcının cinsiyetidir. Erkek cinsel istismarcı tarafından istismar edilme durumu, mağdurda sapkın cinsel davranışları öğrenme ihtimalini arttırmaktadır (Burton ve diğer., 2000; Garland ve Dougher, 1990; Kobayashi ve diğer., 1995; Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008). Cinsel istismar mağdurunun erkek olması durumunda da mağdur, yaşanan istismarı kendi cinsel davranışları şeklinde biçimlendirmektedir (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Beşinci faktör, yaşanan istismarın süresidir. Bu durum, sapkın cinsel davranışların pekişmesinde ve öğrenilmesinde büyük bir rol oynamaktadır. Eğer istismar davranışı çok uzun bir süre devam ederse, o zaman mağdur, istismar davranışını daha fazla gözlemleme fırsatı bulacak ve istismarcı tarafından verilen ödülleri ya da cezaları yaşayarak, istismarcısına karşın sosyal veya duygusal bir bağlanma geliştirebilecektir. Böylece, bir bakıma zamanla istismarcıyı mazur görmeyi (justifiable) de öğrenmiş olacaktır (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Son faktör ise, cinsel istismarcıların sayıdır. Çok sayıda kişi tarafından cinsel istismarlara maruz kalan mağdur, bu davranışları taklit ederek, bu kişileri model alacaktır (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Çocukken cinsel bir istismar mağduru olma ile daha sonra cinsel bir istismarcı olma sürecini anlamaya yönelik üçüncü aşama ise, mağdurun yaşadığı cinsel istismarı başkalarına söyleyip söylemediği ile ilgili olarak, mağdurun verdiği ilk tepkidir. Eğer mağdur, yaşadığı cinsel istismarı hiç kimseye söylemezse, bu durum iki şeyi akla getirir: Korku ve yanlış anlaşılma. Böylece mağdur, başkalarının bu durumu kendisinin hak ettiğini düşünmemesi için yaşadığı bu durumu hiç kimseye söylemeyecek ve zamanla, cinsel ilişkileriyle ilgili tuhaf inanışları veya uygunsuz durumlarda cinsel arzu yaşama gibi cinsel istismarı ile tutarlı öğrenilmiş cinsel davranışlar sergileyecektir. Eğer mağdur, yaşadığı cinsel istismarı başkalarına anlatırsa, anlattığı kişilerin tepkisi, mağdurun yaşadığı istismar örüntüsünü içselleştirip içselleştirmedeği ile ilgili olarak çok büyük bir önem taşımaktadır. Bu kişilerin, mağdurun yaşadığı cinsel istismar davranışına karşı ilgisiz kalmaları ya da bu davranışa inanmamaları, mağdurda ilk olarak, cinsel istismar davranışının çok kötü olmadığı hissine neden olacaktır. Böylece mağdur, yaşadığı cinsel istismarı daha farklı bir şekilde yorumlayacak ve normalleştirecektir (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

1.5.4.7. Evrimsel Kuramlar

Evrimsel psikoloji, psikolojinin tüm alt alanlarında çalışılabilecek çok güçlü sezgisel bir araç olarak kabul edilebilir. Evrimsel psikoloji, insan davranışının karmaşıklığının, sadece doğal seçim ile insanın evrimsel geçişini dikkate alarak anlaşılabilirliğini ve davranışın da bilgiyi işleme mekanizmaları (information-processing mechanisms) gibi gelişmiş psikolojik mekanizmalara bağlı olduğunu ileri sürmektedir. Gelişmiş psikolojik mekanizmaların ise, fonksiyonel olarak, evrimsel geçişte üreme gibi belli bir problemi başarılı bir biçimde defalarca çözdüğünü ve bu görevi yerine getirmek için geliştiğini (evolved) söylemektedir. Evrimsel psikoloji, insan beyninin de davranışı ortaya çıkartmak için beraber işlev gördüğü gelişmiş psikolojik mekanizmalardan (evolved psychological mechanisms) oluştuğunu ileri süren önemli önermelere dayanmaktadır (McKibbin, Shackelford, Goetz ve Starratt, 2008).

Evrimsel psikologlara göre (Gangestad ve Simpson, 2000; Shields ve Shields, 1983; Thornhill ve Thornhill, 1983, 1992; Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008), cinsel zorlama veya cinsel saldırganlık bir üreme stratejisi olarak kabul edilmektedir. Bu kuramın savunucuları, hayvanlarla ve insanlarla yaptıkları çalışmalar temelinde cinsel birleşme ve üremede dişinin rızasının şart olmadığını ileri sürmektedirler. Erkekler, üremeye isteksiz dişileri başarılı bir şekilde gebe bırakmaktadırlar. Bu davranışlar, daha ilkel bir cinsel stratejiyi temsil eden tecavüz ile bağlantılı olabilir. Tecavüzün uyarlanabilen (adaptational) cinsel strateji olup olmadığına bakılmaksızın, bugün hala var olması, geçmişte ilkel bir çevrede, genetik bir örüntü (pattern) olarak ortaya çıkmasının bir sonucudur (Bailey, 1988; Malamuth ve Heilman, 1998; Thornhill ve Palmer, 2000; Akt., Stinson, Sales ve Becker, 2008).

Çoğu türdeki erkekler, cinsel olarak, dişilere karşı zoru ve tecavüzü kullanmak için gelişmiş stratejilere (evolved strategies) sahiptir. İnsanlarda görülen tecavüz, evrimsel süreçte oluşan adaptasyonun bir yansıması olarak kabul edilmektedir (Stinson, Sales ve Becker, 2008).

1.5.4.8. Finkelhor'un Dört Ön Koşul Modeli

Finkelhor'un ön koşul modeli (1984), çocuk cinsel istismarı ile ilgili kuramların en önemlilerinden birisidir. Finkelhor (1984), çocuk cinsel istismarının altında yatan nedenleri çok sayıda farklı faktörlere bağlamaktadır. Bu faktörler suçlunun psikolojik ihtiyaçları, motivasyonları, aile olma denemeleri, çocuklarla ve cinsellikle ilgili sosyal tutumları gibi durumsal ve bağlamsal değişkenlerini de içermektedir. Finkelhor, çocuk cinsel istismarcılarının farklı tiplerinin, farklı ihtiyaçları tarafından motive edilebileceğini öne sürmektedir. Bu bakış açısı, çocuk cinsel istismarcılarını sınıflamada önemli bir etki yaratmıştır. Böylece bireysel psikopatoloji kavramı gündeme gelmiş ve çoğu çocuk cinsel istismarcısı ciddi ruhsal bir rahatsızlığa sahip olmadığı halde, niçin cinsel istismar davranışı gösterdikleri açıklanmaya çalışılmıştır. Finkelhor'un Modeli, çocuk cinsel istismarı ile ilgili dört faktör ileri sürmektedir: Çocuklarla yapılan cinsellik, suçluyu duygusal olarak doyurmaktadır (duygusal

uyum, emotional congruence); suçlu, erkek çocuk karşısında cinsel olarak uyarılmaktadır (cinsel uyarılma, sexual arousal); erkekler daha kabul edilebilir bir çerçevede cinsel ihtiyaçlarını karşılayamadıklarından çocuklarla cinsellik yaşarlar (engellenme, blockage) ve son olarak, erkekler her zamanki davranışlarını dışarıda da devam ettirerek şartlı refleks yitimi yaşamaktadırlar (şartlı refleks yitimi, disinhibition). Finkelhor bu faktörlerden ilk üçü, “niçin bazı kişiler çocuklara karşı sapkın cinsel ilgi duyarlar?” sorusunu, dördüncü faktörün de cinsel istismar davranışının içeriğine bazı ilgilerin nasıl geçtiği sorusunu cevaplandırmaktadır. Finkelhor’a göre bu dört faktör, çok farklı şekillerde birbirini etkilemektedir. Çocuk cinsel istismarına hepsi birden neden oluşturabilirler; birbirlerine engel koyarak, zıt bir şekilde çalışabilirler veya belli faktörlerin gücünü arttırmak için karşılıklı olarak birbirlerini etkileyebilirler (Ward, Polascheck ve Beech, 2009).

Finkelhor bu faktörleri dört ön koşul içine yerleştirerek, bir grup oluşturmuştur. Her bir faktör, ilkinin ikincisi için, ikincinin üçüncüsü için şeklinde, gerekli koşulları yaratması gibi zamansal bir sırayı izlemektedir. Bu ön koşullar, bir çocuğu cinsel istismar etmedeki motivasyon, içsel ketlenmelerin üstesinden gelme, dışsal ketlenmelerin üstesinden gelme ve cinsel istismara muhtemel direnç gösterecek bir çocuğun üstesinden gelme olarak tanımlanmıştır (Ward, Polascheck ve Beech, 2009).

1.5.5. Suçlu Profilleme

Saldırgan profili çıkarma, psikolojik profil çıkarma ve suçlu profili çıkarma terimleri, suçlunun kişilik profilini çıkarma tekniğini anlatmak için kullanılan terimlerdir (Owen, 2004). Suçlu profilleme, cinsel suçlarda saldırganı belirlemeye yardımcı olan en önemli araştırma yöntemlerinden birisidir (Beauregard, 2010).

Saldırgan profili çıkarma, olayın özelliklerine dayanarak suçun failinin/faillerinin tarifini oluşturma girişimidir. Bir profilin davranışsal bir bileşim oluşturma -sosyal ve psikolojik bir ölçme- işlemi olduğu varsayılır. Profil, bir olay yerinin (crime scene) uygun yorumunun, saldırıda bulunan kişinin kişilik yapısını

gösterebileceği düşüncesine dayalıdır. Belli kişilik yapılarının benzer davranışları sergileyeceği ve bu davranışların bilinmesinin, suçun incelenmesinde ve potansiyel şüphelilerin değerlendirmelerinin yapılmasında fayda sağlayacağı varsayılır (Cook ve Hinman, 1999; Davies, 1992; Egger, 1999; Knight, Warren, Reboussin ve Soley, 1998; Owen, 2004).

Profil çıkarıcılar aşağıdaki üç soruyu cevaplayarak, şiddet içeren cinsel suçların incelenmesine rehberlik ederler:

- Olay yerinde ne olmuştur?
- Meydana gelenleri, ne tipteki bir kişinin gerçekleştirmiş olma olasılığı en fazladır?
- Böyle bir kişinin, kişilik özellikleri nelerdir?

Bu sorulara verilen cevaplar çözüm niteliğinde değildir (Owen, 2004). Profiller, strateji geliştirmeye rehberlik etme, bilginin idaresini destekleme ve olgunun daha iyi anlaşılmasını sağlama (Owen, 2004), tekrar suç işleme olasılığını belirleme ve kriminal kayıt tutma (Hodges, 2005) konularında oldukça büyük bir katkı sağlamaktadır.

FBI (the Federal Bureau Investigation), 1970'lerde çalışan ajanlarını eğitmek için, resmi olarak küçük bir program geliştirmeye başladı. Bunun amacı, cinsel şiddet suçları ile yüzyüze kalan Amerika'nın, ülkenin her tarafında hizmet eden polislerine yardımcı olacak bir profilleme servisi sağlamaktı (Kocsis, 2004). Bu yenilik niteliğindeki çalışma, FBI Davranış Bilimleri Ünitesi'ni kurmaya teşvik etti. Böylece FBI temsilcileri, adli laboratuvarında yeni gelişmeleri kaydetmeye başladılar, fakat yine de üretmekte oldukları bulgular bir yönden sınırlıydı. Adli bilgi, bir olguyu gerçekten kuvvetlendirebiliyordu, ama bu delilin sadece, bir şüpheli veya hali hazırda tutuklanmış biri olması durumunda bir değeri bulunmaktaydı. Benzer nedenlerle daha spesifik bir öneriye ihtiyaç duyulduğu ve davranış bilimcilerinin rolünün çok daha önemli olduğu kabul edildi (Owen, 2004).

FBI Davranış Bilimleri Ünitesi tarafından başlangıçta edinilen yaklaşım, cinsel yönelimli seri cinayet işleyen sınırlı sayıdaki (n=36) mahkum ile yapılan derinlemesine görüşmelere ve birim üyelerinin ciddi cinsel suçlar ve cinayet alanlarında sahip oldukları büyük deneyimlere dayanıyordu (Owen, 2004).

FBI'nın yaklaşım planı, olay yerinin mevcut yönlerini, saldırıların doğasını, adli delil ve kurbanla ilgili bilginin hesaba katılmasını ve daha sonra saldırganın sınıflandırılmasını ve son olarak da tahminde bulunmaya olanak veren uygun özelliklerin ele alınmasını içermektedir. Bu incelemelerin sonuçları, cinayeti işleyen kişiyi, "organize" (cinayeti işleyen kişinin suçu planladığı, olay yerinde kontrol sergilediği, çok az ipucu bıraktığı ya da hiç bırakmadığı ve kurbanının hedeflenmiş, tanımadığı bir kişi olduğu izlenimini verir) veya "organize olmayan" (cinayetin planlanmadığı ve olay yerinin gelişigüzel davranışa ilişkin deliller ortaya koyduğu izlenimini verir) veya ikisinin bir karışımı olarak sınıflandıran temel bir çerçeveye oturtur (Owen, 2004).

FBI yaklaşımı, yıllar içinde, yaygın olarak kabul edilen evrelerden oluşan bir sırayı izleyen sistematik bir işlem geliştirmiştir:

1. Evre: Veri Özümsemesi: Mümkün olduğu kadar çok kaynaktan mevcut bütün bilgilerin toplanmasını içerir.
2. Evre: Suçun Sınıflandırılması: Toplanan verilere dayanarak suç tipini sınıflandırma işlemidir.
3. Evre: Suçun Yeniden Oluşturulması: Suçu yeniden oluşturma ve kurbanın davranışları, suçun izlediği sıra veya hareket tarzı hakkında hipotezler geliştirme işlemlerinden oluşmaktadır.
4. Evre: Profil Oluşturma: Failinin demografik ve fiziksel özellikleri, davranış alışkanlıkları ve kişilik dinamikleri hakkında hipotezleri içeren bir profil oluşturma işlemidir.

Dördüncü evre ile ilgili olarak, bu şekilde geliştirilen profiller, çoğunlukla şu bilgileri içeren standart bir formatta olur:

- Irkı, yaş aralığı, medeni durumu, sosyoekonomik düzeyi ve iş meşguliyeti gibi demografik bilgiler,
- Eğitimsel başarı düzeyleri ve zihinsel işleyişi,
- Yasal geçmişi ve herhangi bir tutuklanma hikayesi,
- Askerlik geçmişi,
- Aile özellikleri,
- Alışkanlıklar ve sosyal ilgi alanları,
- Olay yeri ile oturduğu yer arasındaki ilişki,
- Kullandığı taşıtın rengi, tipi ve yaşı,
- Olası psikolojik bozuklukları ve kişilik özellikleri ve
- Görüşme teknikleri için öneriler (Owen, 2004).

FBI yaklaşımına çeşitli eleştiriler de getirilmiştir. Bunlar özellikle, teorinin dayandığı araştırma örneklem büyüklüğünün yetersiz oluşu, organize ve organize olmayan suçlu sınıflamasının ve tecavüz tiplerinin yararlılığı ve gelişmelerle ilgili yayınların yetersizliği ve yöntemlerinin faydalılığı gibi konulardan oluşmaktadır. Bütün bunlara rağmen FBI yaklaşımı, Kanada, İngiltere ve Hollanda gibi ülkeler tarafından model alınmıştır. İngiltere’de “saldırgan profili” terimi, 1980’lerde hem polis kuvvetleri hem de halk tarafından tanınır hale gelmiştir (Owen, 2004).

Suçlu profili çıkarmanın potansiyeli iki şeye bağlıdır. İlk olarak, profil çıkarıcılar, polis incelemelerinin gerekliliklerini ve ihtiyaç duyduğu şeyleri daha iyi anlamalıdır. Bu bilimsel inceleme, metodoloji bağlamında geçerlik ve güvenilirlik meselelerini hesaba katmaları ile gerçekleşir. İkinci olarak, incelemeyi yapanlar, profillerin tabiatını ve amaçlarını daha iyi anlamalıdır. Bu, incelemeyi yapan kişinin, saldırgan profili çıkarma tekniklerinin dayandığı teorileri ve araştırmaları öğrenmesine bağlıdır (Owen, 2004).

FBI'nin kullandığı Psikolojik Profilleme (Olay Yeri Analizi) Programı 1980'lerin başında geliştirilmiştir ve profili belirleme süreci, birbiri ardına ilerleyen altı basamak ihtiva eder. Bunlardan ilki, profil girdileridir. Bu, profili çıkartılan vaka ile ilgili kanıtları değerlendirir. Pratik uygulamada, kurbanı ve suç mahallini gösteren fotoğraflar, kurbanın otopsi raporları, olay öncesini, olay sırasında ve olay sonrasında aydınlatacak her türlü adli bilgi buna dahildir. Bu basamak kısmi olarak önemlidir çünkü, profilin dayandığı bilginin detayı ve geçerliği, profilin son hali ile ilgili detayları sınırlandırmaktadır.

İkinci basamak, karar verme süreci modelleridir. İlk basamakta toplanan tüm bilgiler, mantıklı bir şekilde bir araya getirilip tasnif edilerek, suç hakkında bir temel oluşturma hedeflenir. Örneğin, olayda kaç tane kurban var veya olay aynı kişi tarafından işlenen seri suçlardan bir tanesi mi gibi.

Üçüncü basamak, suçun değerlendirilmesidir. Suça giden süreçte olayların sıralamasını, katilin ve kurbanın spesifik davranışlarını çalışmayı kapsar. Bu basamağın amacı, profilcinin suça dahil her bireyin rolünü anlamasına ve bu bilgiyi suçlu profilini geliştirmekte kullanmaya yardımcı olmaktır.

Bu temel basamakları takip eden dördüncü basamak olan suçlu profili ile suçlunun geçmişini, yani suçlunun, fiziksel ve davranışsal karakteristiklerinin bir listesini ortaya çıkarmaktır. Ayrıca FBI sistemi bu basamakta, soruşturmacıların suçlunun yakalanması ve tanımlanması işine en iyi şekilde nasıl yaklaşabileceklerini içeren tavsiyelerini de kapsar.

Beşinci aşama olan soruşturma aşaması, soruşturma programındaki gerçek profilin kullanılmasını kapsar ve eğer bu basamakta ortaya konmuş hiçbir kişi yoksa ya da önceki delillere dayalı olan başlangıç profiline ters yeni kanıtlar ortaya çıkmışsa, daha sonra bu faktörler hesaba katılarak profil yeniden incelenir ve modifiye edilir.

Sürecin son aşaması, suçlunun yakalanmasıdır. Bu süreçte tutuklama olabilir ya da olmayabilir. Bu durum, sürdürülen soruşturmanın başarısına ve suçlunun yakalanmasına bağlıdır. Profilin tam olduğu durumlarda bile, suçlu başka bir otorite tarafından yakalanabilir, tamamen farklı bir suçtan tutuklanabilir ya da en azından kısa bir süre için suç işlemeyi bırakabilir. Bununla birlikte, suçlunun yakalandığı yerde tutuklama evresi, profilin detayları ile gerçek suçlunun karakteristiklerinin ne kadar uyduğu belirlenmesi ile suçun çeşitli açılardan kontrolünü ve gelecekte benzer suçluların profillerinde de bu bilgilerin kullanılmasını içerir (Owen, 2004).

1.5.5.1. Cinsel Suçluların Tipolojileri

Cinsel suçluların heterojenik yapısı nedeniyle evrensel geçerliği olan bir sınıflama yapılamamakta ve belli kategorilerin içine konulamamaktadır. Suçlular arasındaki farkları anlamamanın en iyi yolu, tipoloji oluşturmak veya şemalar şeklinde sınıflamaktır (Robertello ve Terry, 2007). Bu tipolojiler veya sınıflama sistemleri, suçlunun ve/veya mağdurun özelliklerini, suçlunun mağduru seçme yöntemini, suçlunun kişilerarası veya duruma özgü özelliklerini kullanırlar (Simon, Sales, Kaskniak ve Kahn, 1992). Suç işleme davranışının temelindeki kişilerarası ve durumsal özellikleri anlama, bu kişilerin gelecekteki benzer davranışlarının kontrol olasılığını da arttıracaktır. Cinsel suçluların kişisel özellikleri, inançları, tutumları ve suç geçmişleri sergiledikleri sapkın davranışları farklı kılmaktadır. Sınıflama sistemlerinin bazıları, bu heterojenliği dikkate almaktadır. Bu modeller çok boyutlu eksenler arasında suçluları sınıflandırmakta ve cinsel suçluların tipolojilerini anlamak için daha fazla olanak sağlamaktadır (Robertello ve Terry, 2007).

Araştırmalarda cinsel suçlar arasındaki en önemli farklardan biri, tecavüz suçluları (rapists) ve çocuk istismarcıları (child molesters) arasındadır. Sınıflama sisteminde erkek ile kadın suçlular, yetişkin ve ergen suçlular, fiziksel suç işleyenlere karşı sanal cinsel suç işleyenler ve parafilyakların çeşitleri arasındaki farklılıklar da şematize edilmektedir. Bunlara ilaveten, tipolojilerin çoğunda suçluların alt tipleri

(aile içi çocuk cinsel istismarcılarına karşın, aile dışı çocuk cinsel istismarcıları gibi) de ayırdedilmektedir (Terry, 2006).

1.5.5.1.1. Tecavüz Suçlarının Tipolojileri

İlk olarak Groth (1979) tarafından yapılmış olan dört tecavüz suçlusunu tipolojisi, daha sonraki yıllarda Hazelwood ve Burgess (1987), Knight ve Prentky (1990) ile Berger (2000) tarafından genişletilmiştir. Yapılan tüm sınıflama sistemlerinde tecavüzün, cinsel veya cinsel olmayan istekler tarafından mı güdüldüğü; eğer güdülenme cinselse, sadistik arzular tarafından mı ortaya çıktığı; cinsel değilse de sinirlilik ve nefret sonucunda mı veya güç ve kontrol sağlamak için bir istek duyma sonucunda mı ortaya çıktığı ve planlanmış mı veya dürtüsel mi olarak işlendiği belirtilmektedir (Robertello ve Terry, 2007).

Hazelwood ve Burgess'in (1987) geliştirdiği sınıflamaya göre tecavüz suçluları, bencil/sözde fedakar (selfish /pseudo-unselfish) tecavüz suçluları, girişken/güvence veren (power assertive/power reassurance) tecavüz suçluları ve öfke-uyarımlı/öfke-içerikli (anger-excitement/anger-retaliatory) tecavüz suçluları olmak üzere üç çeşittir:

1. Bencil/Sözde fedakar (selfish/pseudo-unselfish) tecavüz suçluları: Bencil tecavüz suçluları sıklıkla mağdurlarına kötü davranarak gözdağı verirler. Bu durumda mağdurlara karşı baskınlığını gösterebilmek için de kendilerinden emin bir görüntü çizerler. Mağdurun tüm karşı koymalarına rağmen, cinsel fantezilerini ve doyumunu gerçekleştirmek için saldırıya geçerler. Mağdurun göstermiş olduğu bu direnç, suçlunun davranışını engellemek için yeterli değildir. Bencil tecavüz suçlularının tersine sözde fedakar tecavüz suçluları ise, mağdurun bu direnci karşısında kendilerine olan güvenlerini kaybederler ve neredeyse cinsel saldırılarından dolayı mağdurdan özür bile dileyebilirler. Sözde fedakar tecavüz suçlusunun bu davranışı mağdurun boyun eğmesi ile ilişkilidir. Mağdur direnç gösterirse, cinsel saldırı sonlanabilir.

2. Girişken/Güvence veren (power assertive/power reassurance) tecavüz suçluları: Girişken tecavüz suçluları mağdurlarına karşı davranışlarıyla kendilerinden çok emin bir görüntü çizerler ve saldırı davranışını erkekliğinin bir sonucu olarak görebilirler. Suç işleme stilleri herhangi bir tehdit kullanmadan mağdur ile arkadaş olma şeklindedir. Böylece mağdur kendisi ile cinsel ilişkiye girmesi için kendini mecbur hissedecektir. Mağdur, beraberliğin ilk zamanlarında uyum göstermesine karşın, daha sonraları yaşanacak cinsel saldırılara karşı gelme gücünü kendisinde bulamayacaktır. Bu tarz cinsel suçlu profili daha çok buluşma veya randevu tecavüzlerinde (date rape) görülmektedir. Girişken tecavüz suçlularının tersine, güvence veren tecavüz suçluları ise, arkadaş olma anlamında karşısındakine ilk bakışta bir güven vermemektedirler. Bu durumlarını bildikleri için, mağdurlarını, suç zamanını ve olay yerini çok dikkatlice seçerler. Mağdurları da genellikle kendilerini savunamayacak kişilerdir. Sözde fedakar görünen davranışı, genellikle saldırı sonrası görülmektedir. Suçlu, tekrar görüşebilmek için mağdurun kendisini affedip affetmediğini sorabilir. Bazen de gerçekleştirdikleri cinsel saldırı davranışının zaferini sergileyebilmek için mağdura ait herhangi bir şey alabilir.

3. Öfke-uyarımlı/Öfke-içerikli (anger-excitement/anger-retaliatory) tecavüz suçluları: Öfke uyarımlı tecavüz suçluları, mağdurun korku yaşayıp acı çekmesinden zevk alırlar. Cinsel ilişki esnasında baskının bir parçası olarak mağdura kasıtlı bir biçimde acı yaşatırlar. Güvenini kazanmak için cinsel saldırı planlanır ve tekrarlanır. Bu esnada mağduru baskı ve kontrol altında tutmak için silah veya bıçak tarzı öldürücü aletler de kullanır. Mağdurunu rastgele seçer. Mağduruna karşı fiziksel şiddet ve işkence uygulamak bu tür tecavüz suçlularının en yaygın özelliğidir. Akla gelmeyecek işkenceleri çok uzun zaman sürebilir ve bazen de ölümle sonuçlanabilir. Bazı cinsel saldırıların da mağduru kaçırabilirler. Öfke içerikli tecavüz suçlularında ise, kadınlara ya da erkeklere karşı öfke ve kinin bir ifadesi olarak saldırı eylemini gerçekleştirirler. Cinsel saldırıları genelde planlanmamıştır, daha çok dürtüsel olarak ortaya çıkar. Saldırıları kısa bir sürede gerçekleşir ve ağır derecede fiziksel şiddet içerebilir. Mağdurları genelde bir önceki kız/erkek arkadaşı veya eşidir. Bazen de mağdur bu kişilere benzediği için saldırıya maruz kalabilir. Çünkü suçlu önceki

ilişkilerinde ret, incinme ve ayrılık gibi duyguları çok fazla yaşadığından, kıskançlık ve güvensizlik gibi duyguları yoğun derecede hissetmektedir.

Knight ve Prentky'nin (1990) yaptıkları sınıflamada ise tecavüz suçlularını, fırsatçı, öfkeli ve kinci olarak üç şekilde sınıflandırmışlardır:

Fırsatçı tecavüz suçluları cinsel saldırılarını bir uyarıcı karşısında işlerler. Dürtü kontrolleri yok denecek kadar azdır ve saldırıları da bu nedenlerden dolayı planlanmamıştır. Harekete geçiren dürtü ise cinsel doyumdur. Dürtüsel olmaları nedeniyle bu cinsel doyumlarını hemen gerçekleştirmelidir. Mağdurun direnci karşısında çok az öfke ve kızgınlık sergilerler. Bu grup içine giren tecavüz suçluları düşük veya yüksek sosyal yeterliklere sahip kişiler olabilir.

Öfkeli tecavüz suçluları ise, saldırganlık, nefret ve öfke duyguları sonucu harekete geçerler. Bu tür tecavüz suçluları, mağdur herhangi bir direnç davranışı göstermese bile şiddet uygulayabilirler. Bazen bu durum mağdurun ağır yaralanmasıyla veya ölümüyle sonuçlanabilir. Fırsatçı tecavüz suçlularına benzer bir şekilde çoğu öfkeli tecavüz suçlularının da dürtü kontrolleri yok denecek kadar azdır.

Kinci tecavüz suçlularını harekete geçiren dürtü de nefret duygularıdır. Mağdurlarını aşağılamak için genelde fiziksel zarar verme yolunu seçerler. Dürtü kontrolleri hiç olmadığından bu yönleriyle fırsatçı ve öfkeli tecavüz suçlularına hiç benzememektedirler. Düşük sosyal yeterlikleri olan kinci tecavüz suçluları ve yüksek sosyal yeterlikleri olan kinci tecavüz suçluları olmak üzere iki alt gruba ayrılırlar.

Berger (2000) tarafından yapılan sınıflama sisteminde ise sınıflama daha da genişletilmiştir. Bu sınıflama sisteminde tecavüz suçluları, güven verici özellikleri olan tecavüz suçluları (bir özelliğini diğeri ile telafi eden), kendine çok fazla güvenme özelliği olan tecavüz suçluları (fırsatçı), eksiklik duygusunu gidermek amacıyla öfkeli davranan tecavüz suçluları (kontrol etme duygusu yaşayan) ve

mağdurun durumundan uyarılan tecavüz suçluları (sadistik) olmak üzere dört gruba ayrılmışlardır:

Güven verici özelliği olan telafi edici tecavüz suçluları, çekicilik ve beğenilme özelliklerinden kuşku duyarlar ve yoğun derecede yetersizlik hissi yaşarlar. Düşük sosyal becerileri vardır ve mağdurlarını yaralamayı istemezler. Bu kişiler tecavüzün sonucu olarak, yetersizlik hislerini giderebilmektedirler. Bunlar, diğer tecavüz suçlularından, bazen de “centilmen tecavüz suçluları” olarak adlandırılanlardan farklı olarak, hem cinsel hem de cinsel olmayan durumlarda daha az saldırganlık göstermektedirler. Sözel olarak gözdağı verme ve silah veya fiziksel güç kullanma eğilimi gösterirler, fakat mağdur çılgılık atınca veya direnince de kaçabilirler. (Budrionis ve Jongsma, 2003). Uzun zamandır potansiyel bir cinsel partner ile etkileşime girebilmek için sosyal becerileri ve güveni olmadığından, özellikle mağdurlarla çok kısa bir zaman geçirirler. Saldırı sonrasında itaatkar mağdurlarla hiç bir şey olmamış gibi sohbet edebilirler.

İkinci tip tecavüz suçluları olan kendine çok fazla güvenen fırsatçı tecavüz suçluları ise, saldırgan olan, fakat saldırı sonrası erkek kimliği ile ilgili gizli korkularının o an için yok olmasıyla mağdurunu da öldürmeyen kişilerdir. Bu kişiler dürtüsel bir şekilde yaşarlar ve genel olarak da karşılıklarına çıkan fırsatı değerlendirirler. Bu kişiler aynı zamanda duygusal olarak travmatize olmuş mağdurlarını o durumda bırakmaktan haz alan, sürekli bir yerde ikamet etmeyen ve genellikle alkol ve/veya uyuşturucu kullanan kişilerdir. Mağdurlarıyla genellikle kalabalık mekanlarda karşılaşır ve karşılaştıkları gün tecavüz etme eğilimi gösterirler. Dürtü kontrolleri yok denecek kadar az olduğundan, saldırıları genellikle planlanmamıştır. Bu nedenle de silah taşımazlar.

Üçüncü tip tecavüz suçluları ise, öfke ile öç alma duygusu taşıyan, saldırganlık gösteren ve güç kullanan tecavüz suçlularıdır. Birikmiş öfkelerinden dolayı, çok sık bir biçimde fiziksel ve cinsel saldırganlığı çok yüksek düzeyde gösterirler. Cezalandırma aracı olarak da cinselliği kullanırlar ve kadınlardan öç almaya çalışırlar. Tecavüzleri sıklıkla, küçük düşürücü davranışları ve hakaret edici bir dili

içerir. Saldırıları ya önceden tasarlanmış özel bir hedefe karşı ya da birikmiş öfkelerini tetikleyen birisine karşı ani bir biçimde gerçekleşir.

Dördüncü tip tecavüz suçluları da öfke ile uyarılan veya mağduruna karşı sadistçe davranan sadistik tecavüz suçlularıdır. Bu tecavüz suçluları, mağdurlarının yaşadığı korku ve acıdan dolayı cinsel olarak zevk alırlar. Planlı bir şekilde hareket ederler ve çoğunlukla da mağdurları yabancı kişilerden oluşur. Davranışları sonucu pişmanlık yaşamazlar. Mağdurlarına karşı çeşitli işkence aletleriyle zarar verme, yabancı cisimler sokma, ısırma, dövme, kırbaçlama veya elektrik şoku verme gibi çeşitli işkence yöntemlerini de uygularlar. Bu saldırıların çoğu ölümlü sonuçlanabilmektedir.

1.5.5.1.2. Çocuk Cinsel istismarcılarının Tipolojileri

1980'lerin başında araştırmacılar, sapkın cinsel davranışı işlemeye iten dürtülere dayanarak, çocuk cinsel istismarcılarının tipolojilerini sınıflamaya başladılar (Robertiello ve Terry, 2007). Groth, Hobson ve Gary (1982), iki temel konu ile ilgili en önemli sınıflama şemalarından birisini öne sürdüler: "İstismarcılarda cinsel sapkılığın derecesi, temel psikolojik eksikliklerin içine yerleşmiştir." Cinsel suç işlemede saplantı haline gelmiş ve regrese olmuş bu ikiye bölünme, Groth tarafından tanımlanmıştır. Saplantılı cinsel suçlular (fixated offender), çocuklara karşı ısrarlı bir şekilde istismarda devamlılık gösterirler ve kompulsif bir biçimde de bunlara karşı hayranlık yaşarlar. Regrese olmuş cinsel suçlular ise (regressed offender), dışsal stresörler nedeniyle telaşlı bir şekilde durumdan faydalanma eğilimi gösterirler (Terry ve Tallon, 2004; Akt., Robertiello ve Terry, 2007).

Finkelhor (1984), saplantılı cinsel suçluların genellikle, adölesanlardan çocuklara kadar değişik yaş gruplarına karşı hayranlık duyduklarını, fakat sadece çocuklara karşı cinsel yönden ilgili olduklarını bildirmektedir. Bu cinsel suçlularda özellikle, çocukları çekici ve arzu edilir buldukları noktada, geçmiş yaşantıları ortaya çıkmamaktadır. Çoğunda adölesan öncesi dönemi de içeren en az altı aylık bir

dönemde, devamlılık gösteren yoğun ve tekrarlayıcı bir cinsel uyarılma fantazileri veya pedofili görülmektedir. (APA, 1999; Akt., Robertiello ve Terry, 2007).

Bunlara ilaveten, bu tip suçlu, psikoseksüel olgunluğun herhangi bir derecesini kazanma olgunluğuna erişememiştir. Yetişkinliğinde neredeyse, hemen hemen yaşına uygun olmayan cinsel ilişkiler yaşamıştır. Saplantılı suçlular, çok sık bir biçimde savunmasız çocuklarla ilişki kurarlar ve tipik olarak, yeni mağduru ile cinsel ilişki kurmak için ilişkiyi devam ettirme eğilimi gösterirler (Conte, 1991; Akt., Robertiello ve Terry, 2007).

Diğer taraftan regrese olmuş suçluların davranışları, dışsal stresörler tarafından, genellikle yetişkinlik döneminde ortaya çıkmaktadır. Bu stresörler, işsizlik, evlilik problemleri, uyuşturucu madde kullanımı gibi durumlara bağlıdır ve yalnızlık, stres, izolasyon ve anksiyete gibi olumsuz duygulanım ile ilişkili olabilmektedir. Schwartz'a göre (1995) bu stresörler, istismarcıların güvenlerini yavaş yavaş tahrip ettiğinden, çoğunlukla düşük bir özgüven ve benlik saygısı tarafından idare edilmektedirler (Akt., Robertiello ve Terry, 2007). Bu kişiler, kolaylıkla ulaşabildikleri çocukları mağdur etme eğilimi gösterirler ve bu kolayca ulaştıkları çocuklar da çok sık bir şekilde kendi çocuklarıdır. "Normal" erkeklerin cinsel uyarılmalarına benzer bir uyarılma yaşadıkları için, bu kişilerin cinsel uyarılmalarını tam olarak anlamak çok zordur. Uyarılma genellikle, erkeğe erotik bir materyal gösterme işlemine dayanan, ereksiyon ölçen bir cihaz (penile plethysmograph, PPG) ile ölçülmektedir. İki grup arasındaki farkın ayırdedilmesi için de kontrol grubuna genellikle, erotik pozlar vermiş çocukların resimleri gösterilmektedir. Yapılan işlem sonuçları ise, çocuk cinsel istismarcılarının tecavüz suçluları gibi, sadece cinsel eksiklikleri nedeniyle harekete geçmediklerini göstermektedir (Robertiello ve Terry, 2007).

Knight ve Prentky (1990), tarafından oluşturulan Massachusetts Tedavi Merkezi: Çocuk İstismarcısı Tipolojisi, Versiyon 3 (Massachusetts Treatment Center: Child Molester Typology, version 3, MTC:CM3) iki eksenli sınıflama sisteminde ise, suçluların çok boyutlu tipolojileri geliştirilmiştir. Eksen I'de sosyal

yeterlilik düzeyi de dikkate alınarak, çocuklara saplantılı olan suçlunun genel değerlendirmesi yapılır. Eksen II’de ise, ilişki, amacına göre (kişilerarası veya cinsel) analiz edilir ve çocukla ilişkisi olan suçlunun, ilişki miktarı değerlendirilir. Bu eksen, ilişkide gerçekleşen fiziksel yaralanmanın tipini ve miktarını da değerlendirmektedir. Bu sistemde her bir suçlu, eksen I ve eksen II için ayrı ayrı değerlendirilir.

Bir diğer tipoloji de FBI tipolojisidir. FBI, Groth’un tipolojilerine dayanarak, çocuk cinsel istismarcılarını yedi şekilde sınıflamıştır. Bunlar: Regrese olmuşlar (regressed), ahlaksal açıdan gelişigüzel hareket edenler (morally indiscriminate), cinsel açıdan gelişigüzel hareket edenler (sexually indiscriminate), yetersizler (inadequate), tahrik ediciler (seductive), içe dönükler (introverted) ve sadistiklerdir (sadistic). Regrese olmuşlar, ahlaksal açıdan gelişigüzel hareket edenler, cinsel açıdan gelişigüzel hareket edenler ve yetersizler, Groth tarafından tanımlanan regrese olmuş çocuk cinsel istismarcılarına; tahrik ediciler, içe dönükler ve sadistikler de fiskeleşmiş çocuk cinsel istismarcılarına karşılık gelmektedir. Ahlaksal olarak gelişigüzel hareket edenler, ulaşılabilirlik ölçüsünde mağdurlarını seçerler. Cinsel açıdan anlayışsız olan suçlular, herhangi bir cinsel davranış yaşama arzusuyla harekete geçerler. Yetersiz suçlular, sosyal olarak beceriksiz olmalarından dolayı mağdurlarını cinsel merakını giderecek savunmasız bir hedef olarak algılama eğilimindedirler. Tahrik edici suçlular, mağdurlarına karşı baştan çıkarıcı bir şekilde hareket ederek, mağdurlarını eylemlerine hazırlarlar (grooming). İçe dönük suçlular ise, sosyal olarak yetersiz olmaları nedeniyle bir çocuğu kandırmayacaklarından, çok küçük yaştaki çocukları istismar ederler (Holmes ve Holmes, 1992).

Bir çocuk istismarcısının risk düzeyi, çok sayıda faktöre bağlıdır. Yüksek düzeyde saplantılı suçlular, en yüksek riski oluşturur. Bu kişilerin suçlu bulunduğu/bilinen suçlardan daha fazla suç işledikleri bilinmektedir. Eğer, çocuk istismarcısının düşük sosyal yeterliği varsa, bu durumda yüksek düzeyde sapkın bir cinsel uyarılma ile birlikte, çocuklara yüksek düzeyde saplantı göstererek, çok sayıda mağdur ortaya çıkaracaktır (Robertiello ve Terry, 2007).

İstismarcılar herhangi bir ekonomik düzeyde olan erkekler veya kadınlar, heteroseksüeller, homoseksüeller, biseksüeller, evliler veya bekârlar olabilir. Bu kişiler, birçok sebepten dolayı istismar davranışını gösterirler, fakat en yaygın özellikleri de zayıf sosyal beceriler sergileme, düşük bir benlik saygısına, yetersizlik, değersizlik, kolay incinme hissine ve normal yetişkin ilişkilerine yönelik bir engelle sahip olma veya daha önceki yetişkin ilişkilerinde hüsrana uğramadır. Kendilerini fiziksel olarak çekici bulmazlar, cinsel problemleri vardır ve kendilerini yetersiz ve aşağılık hissederler (Terry, 2006).

Çocuk cinsel istismarcılarının çoğu, daha önce yaptıkları istismar davranışları sonucu kendilerini “eğitme” eğilimi de gösterirler. “Eğitme” ile cinsel istismara boyun eğen potansiyel mağdurları, kendi amacı doğrultusunda yönlendirmek için, önceden tasarlanmış davranışlar kastedilmektedir (Robertiello ve Terry, 2007). Bu davranışlar, sözel ve/veya fiziksel tehdidi, duygusal manipülasyonu, baştan çıkartmayı, oyunları ve iknaları içerir (Pryor, 1999). İstismarcılar, çocukla karşılıklı olarak rahat bir ilişki kurma eğilimi içerisindedirler ve çocuğun bu ilişkiden zevk alarak, ilişkiyi kabul etmesini isterler (Groth, 1979). Zayıf sosyal becerilerinden dolayı çoğu, yetişkinlerden ziyade, psikolojik olarak daha az endişe verici olan, pasif ve bağımlı çocukları tercih ederler ve bu çocuklarla da daha rahat bir ilişki kurarlar (Groth, 1983; West, 1987).

1.5.6. Cinsel Suçluların Tekrar Suç İşleme Durumları

Kişilerin işlediği suçları kayıt altında almada yaşanan problemler nedeniyle tekrar suç işleme durumlarını tespit etmede çok büyük zorluklar yaşanmaktadır. Farklı suçlar işleyen suçluların, tekrar suç işleme durumları da farklılık göstermektedir. Marshall ve Barbaree’ye (1990) göre, tekrar suç işleme oranı en yüksek (%41-71) suçlu grubu teşhircilerdir. İkinci sırada erkek çocuklarına karşı çocuk cinsel istismarı suçu işleyen çocuk cinsel istismarcıları (%13-40); üçüncü sırada kız çocuklarına karşı çocuk cinsel istismarı suçu işleyen çocuk cinsel istismarcıları (%10-29);

dördüncü sırada tecavüz suçu işleyenler (%7-35) ve en son sırada da aile içi çocuk cinsel istismarcıları (%4-10) gelmektedir.

1.5.6.1. Tekrar Suç İşleme Eğilimi

Cinsel suçlular arasında tehlikenin değerlendirilmesi, risklerin artmasına veya azalmasına bağlı olarak, suçlunun özellikleriyle ilgilidir. Cinsel saldırganlıkta risk değerlendirmesi, genelde tahmin etme ile yapılmasına rağmen, özelde de bu tip suçların karmaşık ve çok boyutlu doğasından dolayı, çok zor bir görevdir (Borum, 1996; Monahan, 1984).

Risk değerlendirmede kullanılan çeşitli yollar vardır (Hanson, 1998; Melton ve diğer., 1997). Bunlar:

a. Bir kılavuza dayanmayan veya yapılandırılmamış klinik kararlar ile yapılan risk değerlendirmesi: Klinisyenin izlenimine ve deneyimine dayalı olarak yapılan eski bir değerlendirme yöntemidir (Harris ve Rice, 2003).

b. Yapılandırılmış veya bir kılavuza dayalı klinik karar ile yapılan risk değerlendirmesi: Adli ruh sağlığı profesyonelleri tarafından kullanılan bir değerlendirme yöntemidir. Kuramsal bilgilere dayalı, geniş ve kapsamlı ölçme araçları kullanılarak yapılmaktadır.

c. Anamnez alınarak, klinik karar ile yapılan risk değerlendirmesi,

d. Kılavuza dayalı olarak alınmış klinik kararların araştırılması ile yapılan risk değerlendirmesi,

e. Aktüeryal değerlendirmeye uyarlanmış kılavuza dayalı olarak yapılan araştırmaların veya klinik kararların değerlendirilmesiyle yapılan risk değerlendirmesi,

f. Sadece aktüeryal inceleme ile yapılan risk değerlendirmesidir.

Son yıllarda yapılan çalışmalar, klinik olarak verilen doğru kararların, şans eseri olarak ortaya çıkan kararlardan daha anlamlı olduğunu göstermiştir. Yapılandırılmamış klinik kararlar da önyargılara eğilimlidir. Klinisyenlerin, geçmişinde suç öyküsü olan hastaların tekrar suç işleme ihtimalini tahmin etmede daha fazla doğru kararlar verdikleri, fakat kadın psikiyatrik hastalarda (eksik tahmin riski) ve beyaz olmayan erkeklerde (yüksek tahmin riski) tekrar suç işleme ihtimalini tahmin etmede ise, daha az doğru kararlar verdikleri görülmüştür (Lidz, Mulvey ve Gardner, 1993; McNiel ve Binder, 1995).

1.5.6.1.1. Tekrar Suç İşleme Eğilimi İle İlgili Risk Faktörleri

Cinsel suç işleyen kişinin yeniden cinsel suç işleme eğilimiyle ilişkili risk faktörleri, tipik olarak ya statik (değişmez) ya da dinamik (değişebilir) faktörler olarak iki şekilde sınıflandırılmaktadır. Statik risk faktörleri, uzun dönemde riski değerlendirmesi için kullanılmaktadır, fakat zamanla risk düzeylerinde meydana gelen değişiklikleri değerlendirememektedir (Hanson ve Haris, 1998; Akt., Craig, Browne, Stringer ve Beech, 2005).

1.5.6.1.1.1. Statik Risk Faktörleri

Yaş, çocuklara yönelik cinsel haz duyma, herhangi bir cinsel sapkınlığı tercih etme, daha önce cinsel bir suç işleme ve tutuklanma, cinsel suçların çeşitliliği, genç yaşta cinsel suç işleme, daha önce cinsel olmayan suçlar işleme ve hiç evlenmemiş olma statik risk faktörleri olarak değerlendirilmektedir (Hanson ve Bussiere, 1998).

Craig, Browne ve Stringer (2003a), tekrar cinsel suç işleme ihtimalini değerlendirme amacıyla, toplam 33,001 katılımcının olduğu 26 araştırmayı gözden geçirmişler ve cinsel suçla ilişkili olan 17 statik risk faktörü belirlemişlerdir. Belirlenen faktörler Çizelge 1.1'de gösterilmiştir.

Çizelge 1.1. Tekrar cinsel suç işleme ile ilgili statik risk faktörleri

Statik Risk Faktörleri			
Gelişimsel faktörler	Cinsel ilgi ile ilgili faktörler	Adli faktörler	Klinikle ilgili faktörler
Ergenlikte cinsel suçlar	Erkek mağdur	Geçmişte adli suçlar	Suç yaşı
Geçmişte fakir bir aile yapısı	Parafililer	Geçmişte cinsel suçlar	Düşük IQ
Cinsel istismar yaşama	Aile dışı mağdurlar	Geçmişte şiddet suçları	Evlilik geçmişi
		Geçmişte gözetim ve denetim	Tedaviye devam etmeme
		Temas içermeyen cinsel suçlar	Psikopati (PCL-R)
		Yabancı mağdurlar	
		Çok yönlü mağdurlar	

(Kaynak: Craig, Browne, Stringer ve Beech, 2005).

1.5.6.1.1.2. Dinamik Risk Faktörleri

Bu faktörler, risk düzeyine göre değişebilmektedir. Mağdurdan faydalanma imkanını arttırarak, tekrar cinsel istismar suçu işleme ihtimalini de fazlalaştırmaktadır (Hanson ve Harris, 1998; Akt., Levenson ve Morin, 2006). Dinamik risk faktörleri arasında düşük sosyal destek, cinsel saldırılara karşı hoşgörülü tutumlar, cinsel uğraşlar ve kendi kendini yönetme stratejilerinin zayıflığı yer almaktadır (Hanson ve Harris, 2001).

Dinamik faktörler, sabit ve akut faktörler olarak ikiye ayrılmaktadır: Sabit risk faktörleri, cinsel uyarılma, bilişsel çarpıtmalar ve sorumluluk düzeyleri gibi suçlunun devamlılık gösterdiği özellikleriyle ilişkilidir. Akut risk faktörleri ise, maddeyi

kötüye kullanma, sosyal izolasyon ve olumsuz duygusal durumlar gibi hızlı bir şekilde değişen faktörlerdir (Hanson ve Harris, 1998; Akt., Craig, Browne, Stringer, Beech ve diğer., 2005).

Geçmişinde bir madde kullanma ile cinsel suç işleyen kişinin yeniden cinsel suç işleme eğilimi arasında bir ilişki bulunamamasına rağmen (Hanson ve Bussiere, 1998), Hanson ve Harris (1998), yeniden suç işleme eğilimi olan kişiler arasında madde kullanımının çok yaygın olduğunu tespit etmişlerdir. Bu kişiler öfkelenediklerinde ve huzursuzluk veren bir durum yaşadıklarında, tekrar suç işleme eğilimi göstermektedirler (Akt., Levenson ve Morin, 2006).

Dinamik risk faktörleri, kişinin tekrar suç işleme yakınlığını ve zamanını değerlendirmede en iyi yordayıcılar olabilmektedir (Hanson ve Harris, 2001).

Hanson, Steffy ve Gauthier (1993), MMPI (Minnesota Multiphasic Personality Inventory) testini kullanarak, kişilikle ilgili dinamik risk faktörlerini belirlemişlerdir. Yaptıkları değerlendirme sapkın cinsel ilgi ve arzuların ölçülmesinden ziyade, kişiliğin bir değerlendirilmesidir. Bu değerlendirme sonunda, tedavi sonrası kişilerin, hayatlarını daha fazla kontrol edebildiği, kendilerini daha dışa dönük ve daha az saldırgan hissettikleri, daha az sıkıntı içinde oldukları, depresif duygu durumlarının düzeldiği ve benlik saygılarının da arttığı yönünde bulgular edinilmiştir. Bu sonuçlar, zamanla kişilikte de değişiklikler olabileceğini göstermektedir. Aslında, diyalektik davranışsal terapi ve bilişsel terapi gibi teknikler, kişilik bozukluklarında çok etkili değişiklikler göstermektedir (Beck, Freeman ve Associates, 1990; Linehan, 1993; Akt., Craig, Browne, Stringer ve Beech, 2005).

Tekrar cinsel suç işleme ile ilgili olan sabit dinamik risk faktörleri Çizelge 1.2’de, akut dinamik risk faktörleri ise Çizelge 1.3’te gösterilmiştir.

Çizelge 1.2. Tekrar cinsel suç işleme ile ilgili sabit dinamik risk faktörleri

Sabit Dinamik Risk Faktörleri	
Cinsel ilgi faktörleri	Klinik faktörler
Sapkın cinsel tutkular	Bilişsel çarpıtmalar
Çocuklarla ilgili cinsel sapkınlık- (PPG)	Mağdur ile empati kuramama
Cinsel saldırı toleransı	Düşük benlik saygısı
	Öfke
	Madde kullanımı
	Dürtüsellik
	Kişilik bozukluğu

(Kaynak: Craig, Browne, Stringer ve Beech, 2005).

Çizelge 1.3. Tekrar cinsel suç işleme ile ilgili akut dinamik risk faktörleri

Akut Dinamik Risk Faktörleri		
Cinsel ilgi faktörleri	Tedavide davranış faktörleri	Klinik faktörler
Cinsel fantezilerin sıklığı	Tedavi sırasında ergen suçluluğu	İzolasyon
	Tedavi sırasında dinamik risk faktörlerinde bozulma	İşsizlik
	Tedavide zayıf bir işbirliği	Sapkın sosyal etkiler
	Tedavi programlarının çok kısa bir süre devam etmesi	Kaotik bir yaşam tarzı
	Gözetim sırasında zayıf işbirliği	Düşük sosyal destek
	Müdahalede eskiye dönüş	Duygusal bozukluklar
	Yüksek risk durumlarında farkındalığın bozulması	Madde kullanımı

(Kaynak: Craig, Browne, Stringer ve Beech, 2005).

1.5.6.2. Cinsel Suçlularda Risk Değerlendirme

Risk değerlendirme, cinsel suçun çok faktörlü ve karmaşık bir doğası olması nedeniyle cinsel suç işlemiş bir kişinin nasıl tehlikeli olabileceğinin basit bir değerlendirmesinden daha kapsamlı ve zor bir işlemdir (Borum, 1996; Grubin, 2004; Monahan, 1984). Risk düzeyini belirleme sırasında yapılan risk değerlendirmesinde, kişinin tedavi ihtiyacına ve süpervizyon planlamasına da bir kaynak sağlanmaktadır. Risk değerlendirmesi, suçlunun tedavi ihtiyacı, tedavinin hedefleri veya diğer müdahale programları ile ilgili kararlar almaya odaklanmış olmasına rağmen, hem kavramsal olarak hem de yöntemsel olarak çok net bir değerlendirme de değildir (Grubin, 2004).

Cinsel suçlunun değerlendirmesi sırasında suç işleme ihtimali, yakın bir zamanda (imminence) suç işleme durumu, suç işlemenin sonuçları ve suç işleme sıklığı gibi dört farklı risk çeşidi dikkate alınmalıdır. Uygulamada, değerlendirme sırasında suç işleme zamanının yakınlığı ve suç işleme sıklığı dikkate alınacak olursa, yakın zamanda tekrar suç işleme riski yüksek olan bir cinsel suçlu, gelecek bir zamanda tekrar suç işleme riski yüksek olan bir suçludan daha endişe vericidir. Farklı risk düzeylerini değerlendirme sırasında risk faktörlerinin birbirleriyle farklı ilişkiler göstermesine bağlı olarak farklı yaklaşımlar kullanılmaktadır. Bu farklı yaklaşımlar, ruh sağlığı alanındaki vakalarda kişinin suç işleme potansiyelinin olup olmadığını belirlemede ve adli alandaki suçlularda ise, kişinin tekrar suç işleme potansiyelinin olup olmadığını belirlemede kullanılırlar. Risk belirlendiği zaman kişinin suç işleme eğilimi, bazen, “düşük”, “orta”, “yüksek” ve “çok yüksek” gibi terimlerle ifade edilir. Bu terimler, basit bir şekilde, değerlendirmeyi yapan kişinin öznel inançlarını gösterebilir. Örneğin, tekrar suç işleme riski “orta” olan bir suçlunun riski, tekrar suç işleme riski “düşük” olan bir suçlunun riskinden daha büyük; tekrar suç işleme riski “yüksek” olan bir suçlunun riskinden ise daha düşüktür. Suç işleme eğilimi bazen de yüzdelik ifadelerle gösterilir. Bu şekilde bir ifade, bir kişinin diğer bir kişiden tekrar suç işleme riskinin daha düşük veya daha yüksek şeklinde söylemenin bir diğer yoludur ve değerlendirmeyi yapan kişinin öznel inançlarının bir ölçümü olabilir. Örneğin, bazı vakalarda o kişiye ait elde ne

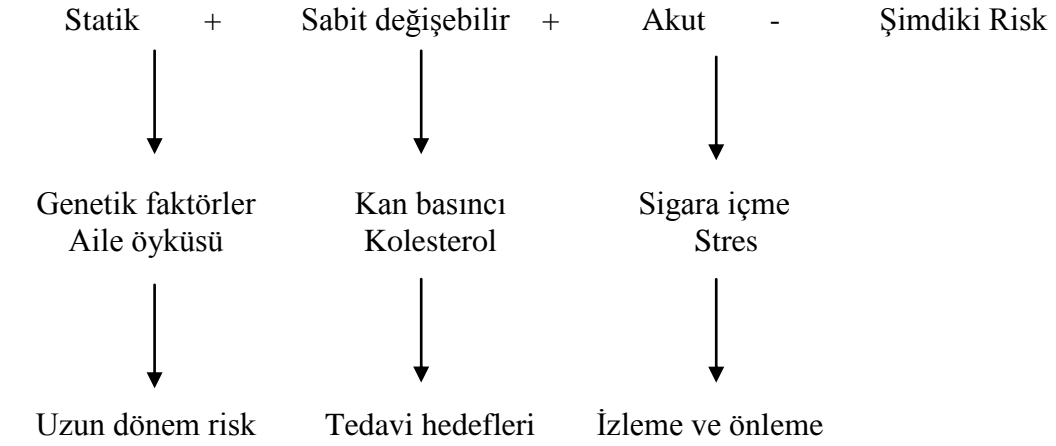
kadar çok bilgi varsa, o kadar doğru bir tahmin yapılabileceği varsayımına ilişkin olarak, tekrar suç işleme “riski %60” olan bir suçlunun, eldeki çok sınırlı bir bilgiye rağmen tekrar suç işleme “riski %100” olmuş olan bir suçluya göre, tekrar suç işleme riski daha mı düşük olacaktır? “%60 risk” teriminin bir diğer anlamı da bu kişiye benzer özellikler gösteren 10 kişiden 6’sının tekrar suç işleyeceği. “%60 risk” şeklinde yapılan bir ifade, sadece kişiye özgü olmamakta, aynı zamanda risk açısından suçluları sınıflama ve test edebilme olanağı da sağlamaktadır (Grubin, 2004).

Suç işleme olasılığını yordama, risk değerlendirmede, risk yönetiminde ve tedavi kararlarını belirlemede ilk adımdır. Daha önce suç işlemiş bir kişi, daha önce suç işleme sıklığına, yakın zamanda suç işleme durumuna ve ortaya çıkan zarar riskine bağlı olarak risk olasılığı daha yüksek olan bir grubun içinde olacaktır. Bu şekilde yapılan bir değerlendirmede heterojenik bir yapıya sahip olan kişiler, homojenik bir gruba dönüştürülür ve yüksek risk grubunda olan kişilerin tekrar suç işleme olasılığı da daha düşük risk grubuna göre daha yüksektir denilir (Grubin, 2004).

1.5.6.2.1. Risk Değerlendirme Süreci

Risk değerlendirmede kullanılan yaklaşım, daha anlaşılır bir şekilde, kalp krizi geçirme ihtimali olan bir kişinin kalp krizi geçirme riskini ve yapılacak müdahaleleri belirleme işlemi ile karşılaştırılabilir. Aile geçmişinde çok sayıda kalp hastalığı ile genç yaşta kalp krizi nedeniyle vefat etmiş akrabaları olan bir kişinin, uzun dönemde kalp krizi geçirme riski çok yüksek denilebilir. Kalp krizi geçirmesine neden olabilecek bu riskleri sabit ve değişmez olduğu için, bu riskine yönelik yapılabilecek bir şey yoktur, fakat kişi, riskinin farkına vardığında, sabit değişebilir risk faktörleri olan kan basıncı ve kolesterol gibi kalp krizine neden olabilecek diğer faktörlere daha dikkat etmesi riski düşürecektir. Bu risk faktörleri sabit olmasına rağmen tedaviden etkilendikleri için değişebilir faktörler olarak değerlendirilir. Kişinin çok yakın bir zamanda kalp krizi geçirmesine neden olabilecek risk faktörleri de sigara

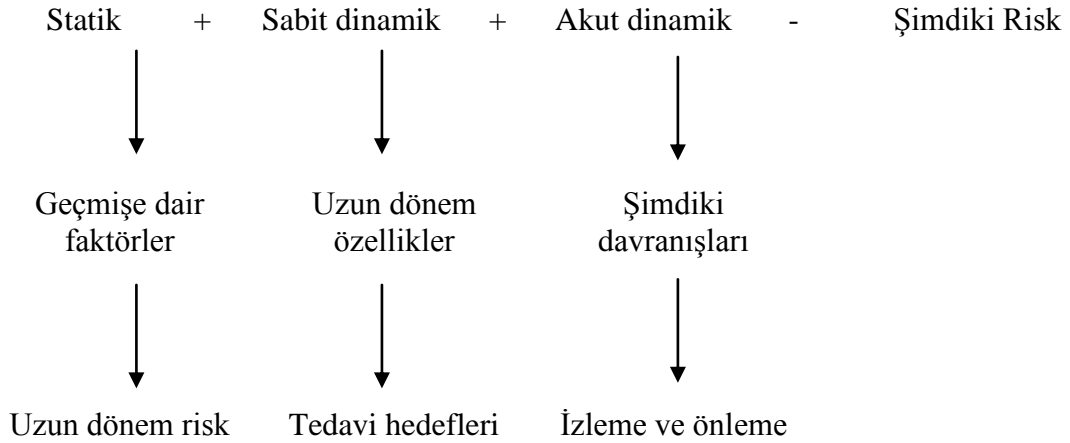
içme ya da stres gibi akut risk faktörleridir. Bu faktörlerin neden olduğu yakın bir zamanda kalp krizi geçirme riskine karşı, kişiyi sık bir şekilde takip etmek ve müdahalelerde bulunmak gerekecektir. Özetle, “kişinin şu an kalp krizi geçirme riski, bu üç tip risk faktörü arasındaki etkileşime bağlıdır” denilebilir.

Şekil 1.1. Kalp krizinde risk değerlendirme ve risk yönetimi (Kaynak: Grubin, 2004).

Cinsel suçluların risk değerlendirmesi işlemi de yukarıda anlatılan kalp krizi geçirme riskine karşı yapılan risk değerlendirmesi işlemine benzer bir yöntemle yapılabilir. Statik faktörler olarak adlandırılan geçmiş yaşantılarına dayanan ve değişmeyen faktörler, uzun dönemde suç işleme ihtimali ile kararlar almada uzun dönem bir risk tahmini sağlamaktadır. Değişebilen özellikler de dinamik faktörler olarak adlandırılır ve kişilik özellikleri, tutumlar ve cinsel dürtü gibi sabit olan fakat zamanla değişebilecek risk faktörleri ile yaşam koşulları ve mağduru elde etme davranışları gibi çok hızlı değişebilen risk faktörlerine nedeniyle daha öznel bir risk değerlendirmesi yapılması gerekmektedir. Risk faktörlerini ayırt ederek, riski düşürmek amacıyla tedavi ve risk yönetimi ile ilgili karar alma ve düzenli olarak kişiyi kontrol altında tutma amaçlanmaktadır.

Şekil 1.2. Cinsel suçlularda risk değerlendirme ve risk yönetimi (Kaynak: Grubin, 2004).

Daha kapsamlı bir risk değerlendirmesi için dinamik ve statik risk faktörlerini bir arada değerlendirmek ve bu aşamada riskin farklı yönlerini ve şartlardaki değişiklikleri de göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Bu durum, bütüncü bir risk yönetim stratejisi olarak adlandırılmaktadır (Grubin, 2004).

Cinsel suç işleyen kişinin yeniden cinsel suç işleme eğilimindeki risk faktörleri, cinsel sapkınlık ve psikopati şeklinde, iki ana kategoride değerlendirilmektedir (Hanson ve Bussiere, 1998; Roberts ve diğer., 2002).

1.5.6.2.1.1. Cinsel Sapkınlık

Cinsel sapkınlık, teşhircilik, röntgencilik, sarkıntılık veya tecavüz şeklinde yapılan davranışları ve cinsel fantezileri içermektedir. Cinsel sapkınlık hem cinsel eylemi hem de cinsel doyumunu içerir. Cinsel suçlular arasında sapkınlık için, cinsel eylem yapma dürtüsü çok fazla olmasına rağmen, çocuk koruma servislerinde çalışan kişiler, cinsel sapkınlığın fonksiyonel olarak cinsel yönelime eşit olabileceğini söylemektedirler (Levenson ve Morin, 2006).

1.6.2.1.2. Psikopati

Psikopati, duygu ve davranış özellikleriyle ilişkili kişilerarası bir birleşimdir (Hare, 1999; Akt., Levenson ve Morin, 2006), fakat bir antisosyal kişilik bozukluğu değildir. Biçimsel bir tanıdan ziyade, klinik bir yapılanmadır. Klasik olarak, antisosyal, narsistik, histrionik ve sınır kişilikle ilgili özelliklerin bir araya toplanması biçiminde tanımlanmaktadır. Klinik yapısı ise, duygusal, davranışsal ve antisosyal elementleri, yaşam biçimini ve kişilerarası ilişkileri de içeren faktörlerden oluşmaktadır (Cooke ve Michie, 2001).

Psikopatik kişilikli bireyler, yüzeysellik, egosentrizm, değişken davranış, sığ duygulanım ve empati yoksunluğu, suçluluk ve pişmanlık hissinin olmayışı gibi duygusal özellikleri gösterebilmektedir. Davranış özellikleri açısından da davranışları kontrol edememe, erken yaşta davranış problemleri gösterme, dürtüsellik ve sorumsuzluk gösterebilmektedirler. Suç özellikleri ise, kronikleşmiş bir şekilde ergen ve yetişkin antisosyal davranışı sergileme, farklı sayıda suça ait davranış şekilleri, ergen suçluluğu, yaptırım ve kurallara uymama şeklindedir. Psikopati, suçu ve şiddeti, antisosyal kişilik bozukluğundan daha iyi tahmin etmektedir (Hare, 1998; Hare ve Forth, 2006; Akt., Fabian, 2006). Hapishanedeki suçluların yaklaşık olarak %50-80'i antisosyal kişilik bozukluğu tanısı alırken, %15-20'si de psikopati tanısı almaktadır. Çok sayıda araştırma (Barbaree, Seto, Langton & Peacock, 2001; Cornell ve diğer., 1996; Edens, Poythress & Lilienfeld, 1999; Hughes, Hogue, Hollin & Champion, 1997; Hart, 1998; Serin, Peters & Barbaree, 1990; Serin, 1991), psikopati ile şiddet suçları, diğer suçlar, erken yaşta suç işlemeye başlama, adölesan dönemde antisosyal davranış gösterme, kurumlara karşı saldırgan davranışlar sergileme, denetim ve gözetim sırasında ve şartlı tahliyede düzeni bozma, tedaviden iyi sonuçlar almama ve silah kullanma arasında güçlü bir korelasyon olduğunu göstermiştir (Fabian, 2006).

1.5.6.2.1.3. Aktüeryal Değerlendirmeye Karşın Klinik Değerlendirme

Cinsel suçlularla çalışan profesyoneller sıklıkla risk değerlendirme ile uğraşmaktadırlar. Bu değerlendirmeler, ya tekrar cinsel bir suç işleme riski ya da tekrar herhangi bir şiddet suçu işleme riski ile ilgilidir. Bu risk belirleme sırasında profesyoneller klinik veya aktüeryal değerlendirme yöntemini kullanmaktadırlar. Aktüeryal değerlendirme yönteminde, görgül olarak elde edilmiş ölçme araçları kullanılır, fakat bu ölçme araçları, aslında yapısal olarak kuramsal bir temeli olmayan ölçme araçlarıdır. Riskin altında yatan psikolojik risk faktörlerini ve riskin nasıl azalacağı veya ne zaman azalacağı ile ilgili olarak başarılı bir tedaviyi belirleyemezler. Klinik değerlendirme yönteminde ise, bu değerlendirmeyi yapan profesyonelin yargısı önemlidir ve bu aşamada verilen klinik yargı da bireysel bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir, fakat araştırmalarda bu görüşü destekleyen asılsız bir değerlendirmeye de rastlanılmamaktadır (Craig, Browne ve Beech, 2008).

Hem cinsel suçlularda hem de şiddet suçlularında riski belirlemek amacıyla yapılan değerlendirme sırasında, değerlendirmenin aktüeryal bir değerlendirme mi olacağı yoksa, klinik bir değerlendirme mi olacağı ile ilgili olarak bir tartışma yaratılmaktadır. Aktüeryal değerlendirme yöntemini kullanan kişiler, klinik değerlendirme yöntemine göre, bu tür bir değerlendirme yönteminin tekrar suç işleme ile ilişkisi olan faktörlere odaklanması nedeniyle, tekrar suç işleme eğilimini (recidivism) daha iyi bir şekilde tahmin ettiğini belirtmektedirler (Hanson ve Bussiere, 1998). Aktüeryal değerlendirme yöntemini kullanan kişiler için klinik değerlendirme yönteminin sözde dikkat dağıtan bir yöntem olarak değerlendirilmesine rağmen, klinik değerlendirme yöntemini kullanan kişiler için bu yöntem, değerlendirilen kişiler ile ilgili olarak daha anlamlı sonuçlar çıkartmaktadır (Grubin, 2004)

Aktüeryal değerlendirme yöntemi, sadece belli bir zaman dilimi boyunca tekrar suç işleme ihtimalini belirleme gibi tek bir konuyu ele almaktadır. Bu değerlendirme yöntemi, tutuklanma yaşı, tutuklanma sayısı, geçmişte cinsel ya da cinsel olmayan

bir suçun varlığı veya yokluğu gibi çok sayıda kişi için kolaylıkla elde edilebilecek değişkenlere odaklanmaktadır (Grubin, 2004).

Yapılandırılmış risk değerlendirme ölçekleri arasında en önemli fark, aktüeryal ve yapılandırılmış profesyonel karar yaklaşımlarında olmaktadır. Aktüeryal ölçekler, şiddet (cinsel) suçuyla ilişkili olan kuramsal risk faktörlerine dayanılarak geliştirilmiştir. Bu ölçekler, diğerlerine göre, basit şekilde kodlanmaktadır. Bu ölçeklerde zaman ve yöntem etkin bir şekilde kullanılmasına rağmen, bu yaklaşımların da bazı dezavantajları vardır. Ölçeklerin çoğu, statik veya dinamik risk faktörlerini ve tedavi için gereken risk düzeyini içermemektedir. Tekrar suç işleme ihtimalini arttırmak amacıyla ayarlandığından, bu durum, ölçekleri tedavi kullanışsız hale getirmektedir. Ayrıca, aktüeryal ölçeklerin diğer ölçeklere göre genelleştirme durumu da daha sınırlıdır (Grubin ve Wingate, 1996; Hart, 1998).

1.6. Amaç

Araştırmanın genel amacı, cinsel suç nedeniyle hüküm almış yetişkin erkek bireylerin, gelişimsel faktörleri, alkol ve madde kullanımı, suç öyküsü, suça ilişkin bilişsel çarpıtmaları ve psikopati ile cinsel suç işleme arasındaki olası ilişkileri araştırmak ve cinsel suç neden olabilecek bazı risk faktörlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Çocukluğunda cinsel istismar mağduru olmuş olma durumu ile daha sonra çocuk cinsel istismarcısı olma arasında bir ilişki var mıdır?
2. Çocukluğunda erkek tarafından cinsel istismar mağduru olmuş olma durumu ile daha sonra erkek çocukları cinsel istismar mağduru etme durumu arasında, istismarcısının cinsiyeti ile mağdurunun cinsiyeti arasında bir ilişki var mıdır?

3. Çocuk cinsel istismarcısının çocukluk döneminde yaşadığı cinsel istismar mağduriyet yaşantılarının daha sonra bir çocuk cinsel istismarcısı olmasına yönelik değişkenler ile arasında bir ilişki var mıdır?
4. Sürekli bir biçimde alkolü kötüye kullanım açısından cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireyler arasında bir farklılık var mıdır?
5. Uyuşturucuyu kötüye kullanım açısından cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireyler arasında bir farklılık var mıdır?
6. Suç zamanında alkollü olup olmama durumu suç türüne bağlı olarak değişmekte midir?
7. Suç zamanında uyuşturucu alıp almama durumu suç türüne bağlı olarak değişmekte midir?
8. Suç zamanında mağdurun alkollü olup olmama durumu suç türüne bağlı olarak değişmekte midir?
9. Suç zamanında mağdurun uyuşturucu alıp almama durumu suç türüne bağlı olarak değişmekte midir?
10. Tecavüz suçluları ile hiç suç işlememiş bireyler arasında, tecavüze yönelik bilişsel çarpıtmalar toplam puanları açısından bir farklılık var mıdır?
11. Çocuk cinsel istismarı suçluları ile hiç suç işlememiş bireyler arasında, çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmalar toplam puanları açısından bir farklılık var mıdır?
12. Suç türüne göre farklılaşan yetişkin erkek hükümlüler arasında, birincil ve ikincil psikopati toplam puanları açısından bir farklılık var mıdır?
13. Cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireyler arasında, birincil ve ikincil psikopati toplam puanları açısından bir farklılık var mıdır?

2. GEREÇ ve YÖNTEM

Bu bölümde araştırma konusuna ilişkin olarak araştırma grubu, veri toplama araçları, izlenen işlem yolu ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, tecavüz ve çocuk cinsel istismarı suçu nedeniyle ceza infaz kurumlarında bulunan yetişkin erkek hükümlülerin suça neden olabilecek gelişimsel faktörleri, alkol ve madde kullanımı, suç öyküsü, suça ilişkin bilişsel çarpıtmaları ile psikopati gibi değişkenleri ve bu değişkenlerin cinsel suç ile ilişkisini inceleyen ve tekrar suç işleme olasılığını ortaya çıkarabilecek bazı risk faktörlerini belirleyen betimsel bir çalışmadır.

2.1.1. Araştırma Grubu

Araştırma grubunu, Ankara L1 ve L2 Tipi, İstanbul Ümraniye T Tipi, Çankırı, Kırşehir, Konya, Nevşehir, Adıyaman, Malatya, Elazığ ve Mersin E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında bulunan yetişkin erkek hükümlüler oluşturmaktadır. Araştırma 106 tecavüz suçlusunu ve 157 çocuk cinsel istismarı suçlusunu olmak üzere, toplam 263 gönüllü hükümlü ile yürütülmüştür.

Katılımcılar, ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerden oluşmaktadır. Ceza infaz kurumunda bulunan kişiler, haklarında verilmiş veya verilecek olan kararlara göre tutuklular, hükmen tutuklular (hükümözlüler) ve hükümlüler olmak üzere üçe ayrılmaktadırlar. *Tutuklular*, suçlu oldukları düşünülerek tutuklanmış, fakat suçlu olup olmadığı kesinlik kazanmamış ve bu durumun açığa kavuşması için ilgili mahkemede yargılamaları devam eden kişiler olarak tanımlanmaktadır. *Hükmen tutuklular* ya da *hükümözlüler*, ilgili mahkemede yargılamaları sona ermiş, fakat

haklarında verilen cezanın kesinleşmesi beklenen kişiler olarak tanımlanmaktadır. *Hükümlüler* ise, suçlu bulunan ve cezaları kesinleştirilmiş olan kişiler olarak tanımlanmaktadır (Demir ve Demir, 1998).

E Tipi ceza infaz kurumları, hükümlü ve tutukluların iki katlı binalarda 2, 4, 6, 8 ve 10 kişilik odalarda kaldıkları, suç türlerinin çeşitli olduğu kurumlardır. L Tipi ve T Tipi ceza infaz kurumları ise, büyük şehirlerdeki eski ceza infaz kurumlarının yerlerine ya da yetersizliğine çözüm bulmak amacıyla inşa edilen, uluslararası standartlara uygun tutuklu ve hükümlülerin 1, 3 ve 8 kişilik odalarda kaldıkları, suç türlerinin çeşitli olduğu kurumlardır. Bu nedenle araştırma, evreni temsil etmesi açısından, cinsel suç işleyen yetişkin erkek hükümlü bireylerin bulunduğu bu ceza infaz kurumlarında yürütülmüştür.

2.1.2. Karşılaştırma Grubu

Karşılaştırma grubu, değişik eğitim düzeylerine sahip, 18-65 yaş arası, gönüllü, hiç suç işlememiş 100 erkek bireyden oluşmaktadır.

2.1.3. Araştırma ve Karşılaştırma Grubunun Sosyodemografik Özellikleri

Çizelge 2.1. Cinsel suç dağılımı

Değişken		n	%
Cinsel suç grupları	Tecavüz	106	40,3
	Çocuk cinsel istismarı	157	59,7
	Toplam	263	100

Cinsel suç dağılımı incelendiğinde, araştırma grubunu oluşturan 263 yetişkin erkek hükümlünün %40,3'ü tecavüz suçlusundan, %59,7'si ise çocuk cinsel istismarı suçlusundan oluşmaktadır.

Çizelge 2.2. Demografik değişkenler dağılımı

Demografik değişkenler	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Yaş						
18-25	24	22,6	58	36,9	23	23
26-35	48	45,3	37	23,6	50	50
36-45	17	16	31	19,7	20	20
46-55	14	13,2	21	13,4	5	5
56-65	3	2,8	10	6,4	2	2
Eğitim						
İlkokulu bitirmemiş	14	13,2	18	11,5	5	5
İlkokul	44	41,5	62	39,5	54	54
Ortaokul	29	27,4	52	33,1	10	10
Lise	16	15,1	23	14,6	25	25
Üniversite	3	2,8	2	1,3	6	6
Medeni durum						
Bekâr	49	46,2	86	54,8	31	31
Evli	45	42,5	63	40,1	69	69
Boşanmış	8	7,5	7	4,5	-	-
Dul	4	3,8	1	0,6	-	-
İş durumu						
Çalışmıyor	21	19,8	43	30	3	3
Düzensiz işlerde çalışıyor	41	37,7	61	38,9	4	4
Düzenli bir işi var	42	39,6	44	28	92	92
Emekli	2	1,9	5	3,2	1	1

Grupların, uygulama yapıldığı zamandaki yaş dağılımı incelendiğinde, tecavüz suçlularının %45,3'ünün ve karşılaştırma grubunun %50'sinin 26-35, çocuk cinsel istismarcılarının ise %36,9'unun 18-25 yaş grubu arasında olduğu görülmektedir. Eğitim düzeyi dağılımı incelendiğinde, tecavüz suçlularının %41,5'inin, çocuk cinsel istismarcılarının %39,5'inin ve karşılaştırma grubunun ise %54'ünün ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. Suç zamanında medeni durum dağılımı incelendiğinde ise, tecavüz suçlularının %46,2'sinin, çocuk cinsel istismarcılarının %54,8'inin bekâr ve karşılaştırma grubunun %69'unun evli olduğu görülmektedir. Suç zamanında iş

durumu dağılımı incelendiğinde de tecavüz suçlularının %39,6'sının ve karşılaştırma grubunun %92'sinin düzenli bir işte çalıştığı, çocuk cinsel istismarcılarının ise %38,9'unun düzensiz işlerde çalıştığı görülmektedir.

Çizelge 2.3. Meslek durumu dağılımı*

Meslek durumu	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Profesyonel meslek mensupları	1	0,9	-	-	6	6
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	6	5,7	3	1,9	9	9
Hizmet ve satış elemanları	13	12,3	14	8,9	12	12
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	1	0,9	2	1,3	1	1
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	22	20,8	28	17,8	5	5
Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları	13	12,3	15	9,6	2	2
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	47	44,3	86	54,8	62	62
Öğrenci	3	2,8	9	5,7	3	3

Meslek durumu dağılımı incelendiğinde, tecavüz suçlularının %44,3'ünün, çocuk cinsel istismarcılarının %54,8'inin ve karşılaştırma grubunun ise %62'sinin nitelik gerektirmeyen işlerde çalıştığı görülmektedir.

* Meslek durumu dağılımı, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması -ISCO 88'e göre yapılmıştır.

2.1.4. İşlem

Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Yetişkin İyileştirme Şubesi Sorumlu Tetkik Hakimliği'nden araştırma yapılmasına ilişkin resmi izin 03/02/2009 ile 02/02/2010 ve 04/03/2010 tarihlerinde alınmış olup, Mart-Mayıs 2009 ile Şubat-Nisan 2010 tarihleri, uygulama tarihleri olarak belirlenmiştir.

Uygulama için belirlenen tarihler arasında araştırmanın yapılacağına ilişkin açıklama, ilgili ceza infaz kurumlarına resmi yazıyla gönderilmiştir. Uygulama öncesinde hükümlülere, Ankara Üniversitesi'nde okuyan bir öğrencinin yüksek lisans tez çalışması kapsamında, tecavüz suçu ve cinsel istismar suçu nedeniyle hüküm giymiş ve ceza infaz kurumuna gönderilmiş cinsel suçluların kişisel, ailesel, adli ve psikolojik yönden incelenmesinin amaçlandığı belirtilmiştir. Bu amaç doğrultusunda, Türkiye'de cinsel suçluların ortak özelliklerinin belirlenebileceği ve böylece, kişinin tahliyesinden sonra gereken iyileştirme çalışmalarının yapılabilmesi için gerekli şartların oluşturulmasına zemin sağlanacağı bilgisi verilmiş ve araştırmaya katılmayı kabul eden hükümlülere, tek bir oturumda yüz yüze görüşme ile görüşme formunun, bilişsel çarpıtmalar soru formunun ve ölçeğin doldurulması sağlanmıştır.

Uygulamalar, araştırmacı tarafından psiko-sosyal servis çalışanları gözetiminde bireysel olarak veya gruplar halinde yapılmıştır. Tüm uygulamaların tek bir oturumda bitirilmesine dikkat edilmiştir.

Karşılaştırma grubuna yönelik uygulama ise, kamu kuruluşlarında kadrolu ve sözleşmeli olarak, özel sektörde ise ücretli olarak değişik görevlerde çalışan ve hiç suç işlemediği bilinen bireylere, farklı tarihlerde, araştırmanın amacı anlatılmış ve araştırmaya katılmayı kabul eden bireylere, tek bir oturumda yüz yüze görüşme ile görüşme formunun, bilişsel çarpıtmalar soru formunun ve ölçeğin doldurulması sağlanmıştır.

2.1.5. Veri Toplama Araçları

Araştırmada hükümlülerin çeşitli özellikleri hakkında bilgi toplayabilmek için araştırmacı tarafından geliştirilen cinsel suçlular için görüşme formu, bilişsel çarpıtmaların tespiti için tecavüz suçlularında tecavüz suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formu, çocuk cinsel istismarcılarında çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formu ve psikopatinin tespiti için ise Levenson Psikopati Ölçeği (LSRP) kullanılmıştır.

2.1.5.1. Cinsel Suçlular İçin Görüşme Formu

Araştırmacı ve iki adli psikoloji yüksek lisans öğrencisi ile danışman tarafından hükümlülerin demografik, ailesel ve gelişimsel özellikleri, suç geçmişi, suç öyküsü ve sosyal ilişkileri ile ilgili bazı özellikleri hakkında bilgi toplamak için tecavüz suçu ve çocuk cinsel istismar suçu ile ilgili yayınlardan toplanan bilgiler ışığında sentezlenerek, çoktan seçmeli, açık uçlu ve likert tipi soruların yer aldığı bir görüşme formu oluşturulmuştur.

2.1.5.2. Bilişsel Çarpıtmalar Soru Formu

Araştırmacı tarafından, tecavüz suçu ve çocuk cinsel istismar suçu ile ilgili yayınlardan toplanan bilgiler ışığında, tecavüze ve çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmalar sentezlenmiş ve beşli likert tipi soruların yer aldığı 17 maddelik iki ayrı soru formu oluşturulmuştur. Maddeler “kesinlikle katılmıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” ifadelerine karşılık gelen 1-5 değerleri arasında derecelendirilmiştir.

Cinsel suçlularda bilişsel çarpıtmaları değerlendirmek, çeşitli nedenlerden dolayı çok önemlidir. Bu nedenlerden ilki, suçlunun tedaviye aktif bir biçimde katılımını etkileyebilecek küçümseme ve inkâr davranışlarının derecesini belirlemektir (Kenedy ve Grubin, 1992). Suçluların bilişsel çarpıtmalarının düzeyi ve

içeriği, psikopatolojinin şiddetini de yansıtmaktadır. Bu durum aynı zamanda klinisyene, tedavi aşamasında suç işleme örüntüsü veya suçlunun suç döngüsü ile ilgili çok değerli bilgiler de vermektedir. Suçlunun suçunu haklı çıkarma ya da inkar etme tarzındaki davranışlarının sayısının fazla olduğunu bilmek, benzer suç davranışlarının tekrarlanabilirliği hakkında doğru tahminlerde bulunmaya olanak vermektedir (Murphy, 1990).

Tecavüz ve çocuk cinsel istismarı suçlarına yönelik bilişsel çarpıtmaları ölçmeye yönelik ölçeklerin Türkiye standardizasyonu halen yapılmamıştır. Bu nedenle bu araştırmada, hem tecavüz suçuna hem de çocuk cinsel istismar suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar ölçeğinin Türkiye standardizasyonu için bir ön çalışma yapılmıştır. Ön çalışmada, ilk aşamada, her bir maddenin toplam puanla ilişkisini belirlemek için madde test korelasyonu yapılmıştır. Bu aşamada Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Korelasyon analizi sonucuna göre, .20'nin altındaki maddelerin atılmasına karar verilmiştir.

İkinci aşamada, verilerin yapı geçerliğini ve faktör yapısını incelemek amacıyla faktör analizi, faktörleştirme tekniği olarak ise temel bileşenler (principal components) analizi kullanılmıştır. Analizlerde faktörlerin her değişken üzerindeki ortak faktör varyansı, maddelerin faktör yükleri, açıklanan varyans oranları ve çizgi grafiği incelenmiştir. Maddelerin faktör yükleri en az .30 olarak seçilmiş ve .30'un altındaki maddelerin atılmasına karar verilmiştir. Faktör yapılarını incelemek için ise döndürülmüş (varimax) temel bileşenler analizi uygulanmıştır.

Üçüncü aşamada ise, ilk iki aşama sonucunda atılmayan maddeler ile Cronbach alfa iç tutarlık katsayısına bakılmıştır. Tecavüz suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formunun iç tutarlık katsayısı .97; çocuk cinsel istismarı suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formunun ise .96 olarak bulunmuştur.

Dördüncü ve son aşamada ise, iki yarı güvenirliğini belirlemek için Spearman-Brown iki yarı test korelasyonu hesaplaması yapılmıştır. Çocuk cinsel istismarı suçuna ve tecavüz suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formlarının her biri, tek

ve çift soru numarasına göre bölünmüş ve aralarındaki korelasyona bakılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, çocuk cinsel istismarı suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formunun iki yarı test korelasyonu .98; tecavüz suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formunun iki yarı test korelasyonu ise .97 olarak bulunmuştur.

Bilişsel çarpıtmalar soru formlarında, cevaba göre puanlanan maddeler, 1'den 5'e doğru, ters puanlanan maddeler ise 5'den 1'e doğru puanlar verilerek değerlendirilmiş ve her suçluya ait bir bilişsel çarpıtma puanı elde edilmiştir. Soru formlarının genelinden alınabilecek minimum puan 17, maksimum puan ise 85'dir. Madde test korelasyonu ve faktör analizi sonuçlarına bağlı olarak soru formlarındaki her bir maddenin kalmasına karar verilmiş ve her bir soru formu tek bir faktör olarak, 17 madde şeklinde değerlendirmeye alınmıştır.

2.1.5.3. Levenson Psikopati Ölçeği (LSRP)

LSRP, birincil ve ikincil psikopatiyi ölçen 26 maddelik dörtlü likert tipi bir ölçektir. Maddeler “kesinlikle katılmıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” ifadelerine karşılık gelen 1-4 değerleri arasında derecelendirilmiştir.

Birincil psikopati, acımasız-duygusuz, manipülatif, yoğun bir şekilde bencil ve daimi olarak güvenilmez olma eğilimine işaret ederken; ikincil psikopati ise dürtüsellğe işaret etmektedir. İkincil psikopatlar duygusal bir bozukluğun etkisi altında antisosyal davranışlara girişirler.

Ölçeğin Türkiye standardizasyonu, Engeler ve Yargıç (2004) tarafından yapılmış olup, birincil eksen psikopatinin iç tutarlık katsayısı .82, ikincil eksen psikopatinin ise .63 olarak bulunmuştur.

2.2. Verilerin Çözümlemesi

Tecavüz ve çocuk cinsel istismar suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formlarında yer alan maddelerinin faktör yapısını incelemek için faktör analizi yapılmıştır. Suç türü değişkenlerine göre ayrılan grupların LSRP alt ölçekleri toplam puan ortalamaları arasındaki farklılığın; araştırma ve karşılaştırma gruplarının LSRP alt ölçekleri toplam puan ortalamaları arasındaki farklılığın ve tecavüze ile çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmalar toplam puanları arasındaki farklılığın önemli olup olmadığını göstermek için Bağımsız Gruplar İçin t Testi (Independent-Samples T Test) yapılmıştır. İlgili değişkenler arası ilişkileri ve farklılıkları belirlemek için ise Kay-Kare Testi (Chi-Square Test) yapılmıştır.

Ortalamalar arasındaki farkların önem kontrolü için anlamlılık düzeyi .05 olarak benimsenmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmada, çocuk cinsel istismarına ve tecavüze yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formlarına ilişkin bulgulara ve incelenen değişkenlerle ilgili olarak toplanan verilerin istatistiksel analizleri sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

3.1. Tecavüz Suçuna Yönelik Bilişsel Çarpıtmalar Soru Formuna İlişkin Bulgular

Madde test korelasyonu için yapılan korelasyon matrisi incelendiğinde .20'nin altında korelasyonu olan bir maddenin olmadığı görülmektedir. Bu sonuca göre, hiçbir madde soru formundan atılmamıştır.

Tecavüz suçuna yönelik bilişsel çarpıtmaların madde test korelasyonu için yapılan korelasyon analizine ilişkin veriler Çizelge 3.1'de verilmiştir.

Çizelge 3.1. Tecavüz suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar için madde test korelasyon katsayıları

Madde No	Toplam Puanlar
1	.809**
2	.887**
3	.886**
4	.865**
5	.747**
6	.848**
7	.851**
8	.866**
9	.840**
10	.789**
11	.824**
12	.798**
13	.728**
14	.796**
15	.805**
16	.734**
17	.745**

Tecavüz suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formuyla ilgili verilerin faktör analizi için uygun olup olmadığını incelemek amacıyla yapılan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı .962 ve Barlett Sphericity testi sonuçları anlamlı çıkmıştır ($p < .01$). Elde edilen KMO katsayısının yüksek bir değer olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu söylemek mümkündür.

Analize alınan 17 maddenin özdeğerinin (Eigenvalues) 1'den büyük olan tek bir faktör altında toplandığı görülmektedir. Bu tek faktörün ölçeğe ilişkin açıkladığı toplam varyans %72'dir. Faktörde yer alan maddelerin faktördeki yük değeri .574 ile .825 arasında değişmektedir.

Faktör analizine ilişkin veriler Çizelge 3.2'de verilmiştir.

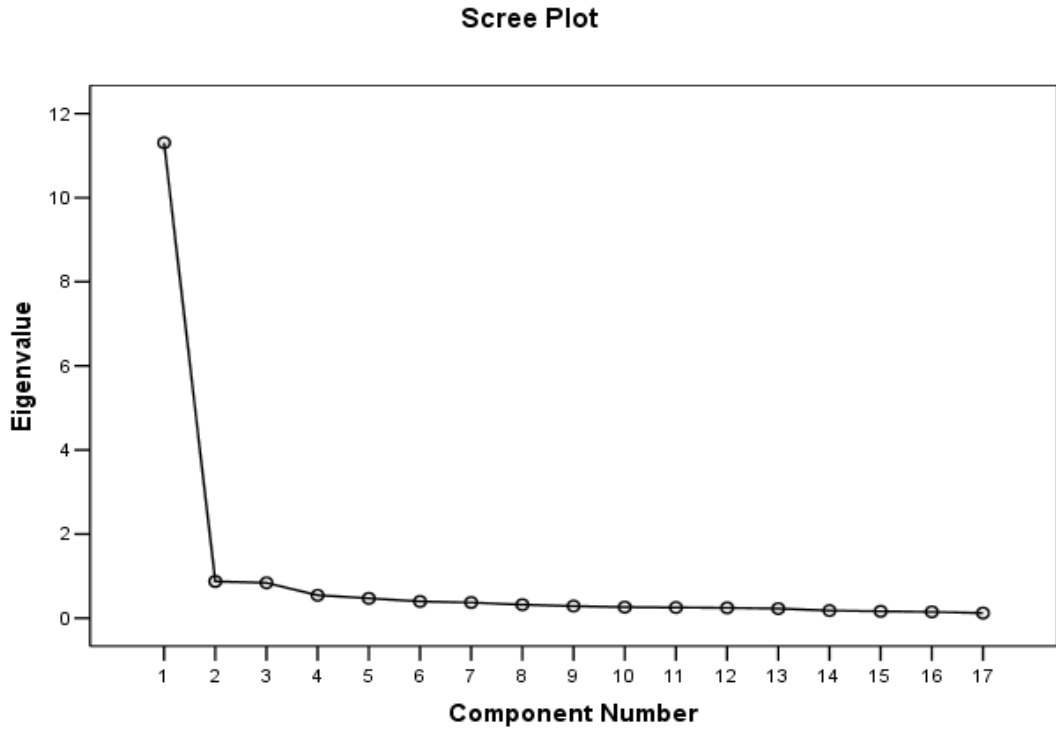

Çizelge 3.2. Tecavüz suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formuna ilişkin faktör analizi sonuçları

Madde No	Faktör Ortak Varyans	Faktör-1 Yük Değeri	Döndürme Sonrası Yük
			Değeri
			Faktör 1
1	.763	.806	.825
2	.807	.884	.767
3	.814	.889	.766
4	.792	.857	.798
5	.603	.756	.635
6	.734	.838	.743
7	.754	.855	.740
8	.769	.872	.711
9	.734	.849	.655
10	.701	.804	.711
11	.742	.837	.710
12	.648	.803	.574
13	.676	.727	.772
14	.642	.799	.637
15	.702	.791	.774
16	.652	.731	.743
17	.646	.741	.727
Açıklanan Varyans		Toplam: %71.64	Faktör 1: %71.64

Özdeğerlere göre çizilen çizgi grafiğinde (scree plot), birinci faktörden sonraki yüksek ivmeli düşüş faktör sayısının tek olduğunu göstermektedir. İki ve daha sonraki faktörlerde grafiğin genel gidişi yatay olup, varyansa olan katkıları birbirine yakındır.

Özdeğer grafiği, Şekil 3.1’de gösterilmiştir.

Şekil 3.1. Tecavüz suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formuna ait öz değer grafiği

Tecavüz suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formunun güvenilirliği iki yolla hesaplanmıştır: İlki, soru formunun Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve $\alpha=.97$ bulunmuştur. İkincisi ise, test yarı test güvenilirliği için soru formunun güvenilirliği hesaplanmış ve soru formunun Spearman Brown test yarı test korelasyonu $.97$ olarak bulunmuştur.

Soru formunun güvenilirliğine ilişkin elde edilen sonuçlar, Tecavüz Suçuna Yönelik Bilişsel Çarpıtmalar Soru Formu'nun tecavüze yönelik bilişsel çarpıtmaları ölçmek amacıyla güvenle kullanılabileceğini göstermektedir.

3.2. Çocuk Cinsel İstismarı Suçuna Yönelik Bilişsel Çarpıtmalar Soru Formuna İlişkin Bulgular

Madde test korelasyonu için yapılan korelasyon matrisi incelendiğinde .20'nin altında korelasyonu olan bir maddenin olmadığı görülmektedir. Bu sonuca göre, hiçbir madde soru formundan atılmamıştır.

Çocuk cinsel istismarı suçuna yönelik bilişsel çarpıtmaların madde test korelasyonu için yapılan korelasyon analizine ilişkin veriler Çizelge 3.3'te verilmiştir.

Çizelge 3.3. Çocuk cinsel istismarı suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar için madde test korelasyon katsayıları

Madde sırası	Toplam Puanlar
1	.787**
2	.780**
3	.814**
4	.821**
5	.794**
6	.788**
7	.792**
8	.827**
9	.791**
10	.822**
11	.745**
12	.819**
13	.808**
14	.764**
15	.772**
16	.634**
17	.663**

Çocuk cinsel istismarı suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formuyla ilgili verilerin faktör analizi için uygun olup olmadığını incelemek amacıyla yapılan

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı .953 ve Barlett Sphericity testi sonuçları anlamlı çıkmıştır ($p < .01$). Elde edilen KMO katsayısının yüksek bir değer olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu söylemek mümkündür.

Analize alınan 17 maddenin özdeğerinin 1'den büyük olan iki faktör altında toplandığı görülmektedir. Bu iki faktörün ölçüğe ilişkin açıkladığı toplam varyans %67, döndürme öncesinde birinci faktörün yol açtığı varyans ise, %61'dir. Birinci faktörde yer alan maddelerin faktördeki yük değeri .621 ile .815; ikinci faktörde ise .830 ile .878 arasında değişmektedir.

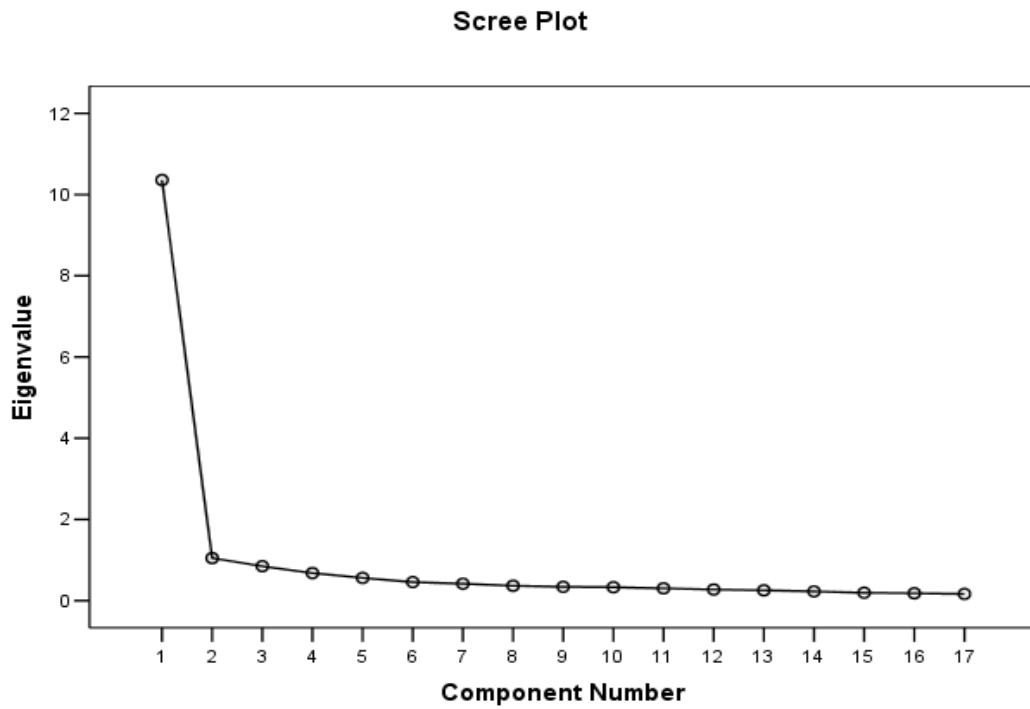
Faktör analizine ilişkin veriler Çizelge 3.4'te verilmiştir.

Çizelge 3.4. Çocuk cinsel istismarı suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formuna ilişkin faktör analizi sonuçları

Madde No	Faktör Ortak Varyans	Faktör-1 Yük Değeri	Döndürme Sonrası Yük Değeri	
			Faktör 1	Faktör 2
1	.654	.791	.776	
2	.636	.783	.760	
3	.660	.812	.723	
4	.664	.814	.728	
5	.633	.795	.680	
6	.667	.801	.779	
7	.627	.781	.621	
8	.695	.833	.742	
9	.626	.783	.631	
10	.661	.812	.691	
11	.636	.766	.779	
12	.692	.829	.759	
13	.712	.820	.815	
14	.629	.785	.749	
15	.635	.782	.754	
16	.814	.605	.605	.669
17	.764	.639	.639	.597
Açıklanan Varyans	Toplam: %67.09	Faktör 1: %60.93	Faktör 2: %6.16	

Özdeğerlere göre çizilen çizgi grafiğinde, birinci faktörden sonraki yüksek ivmeli düşüş faktör sayısının iki olduğunu, fakat ikinci faktörün toplam varyanstaki yük değeri toplam varyansı çok fazla etkilemediğinden faktör sayısının tek olması gerektiği düşünülmüştür. Diğer bir deyişle, iki ve daha sonraki faktörlerde grafiğin genel gidişi yatay olup, varyansa olan katkıları birbirine yakındır.

Özdeğer grafiği, Şekil 3.2’de gösterilmiştir.

Şekil 3.2. Çocuk cinsel istismarı suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formuna ait öz değer grafiği

Çocuk cinsel istismarı suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formunun güvenilirliği iki yolla hesaplanmıştır: İlki, soru formunun Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve $\alpha=.96$ bulunmuştur. İkincisi ise, test yarı test güvenilirliği için soru formunun güvenilirliği hesaplanmış ve soru formunun Spearman Brown test yarı test korelasyonu .98 olarak bulunmuştur.

Soru formunun güvenilirliğine ilişkin elde edilen sonuçlar, Çocuk Cinsel İstismarı Suçuna Yönelik Bilişsel Çarpıtmalar Soru Formu'nun çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmaları ölçmek amacıyla güvenle kullanılabileceğini göstermektedir.

3.3. Demografik Değişkenlere İlişkin Bulgular

Çizelge 3.5. Medeni durumu bekâr olanların yetişkin bir kadınla duygusal bir ilişkisinin varlığının dağılımı

Gruplar	Yetişkin bir kadınla duygusal bir ilişki varlığı			
	Evet		Hayır	
	n	%	n	%
Tecavüz suçluları	19	38,8	30	61,2
Çocuk cinsel istismarcıları	21	24,4	65	75,6
Karşılaştırma grubu	9	29,1	22	70,9

Medeni durumu bekâr olanların yetişkin bir kadınla duygusal bir ilişkisinin varlığının dağılımı incelendiğinde, bu grupta yer alan tecavüz suçlularının %38,8'inin, çocuk cinsel istismarcılarının %24,4'ünün ve karşılaştırma grubunun ise %29,1'inin yetişkin bir kadınla duygusal bir ilişkisinin olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.6. Evlilik ve çocuk sayısı dağılımı

Evlilik sayısı	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
1	46	80,7	64	90,1	66	95,7
2	8	14	6	8,4	2	2,9
3 ve daha fazla	3	5,3	1	1,5	1	1,4
Çocuk sayısı						
Yok	53	50	91	58	44	44
1	13	12,3	13	8,3	27	27
2	15	14,2	19	12,1	21	21
3	9	8,5	5	3,2	5	5
4 ve daha fazla	16	15,1	9	5,7	3	3

Evlilik sayısı dağılımı incelendiğinde, tecavüz suçlularının %80,7'sinin, çocuk cinsel istismarcılarının %90,1'inin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %95,7'sinin evlilik sayısının 1 olduğu görülmektedir. Çocuk sayısı dağılımı

incelendiğinde ise, tecavüz suçlularının %50'sinin, çocuk cinsel istismarcılarının %58'inin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %44'ünün çocuk sahibi olmadığı görülmektedir.

Çizelge 3.7. Maddeyi kötüye kullanım dağılımı

Maddeyi kötüye kullanım	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Sigara	79	74,5	117	74,5	55	55
Alkol	31	29,2	54	34,4	10	10
Uyuşturucu	20	18,9	26	16,6	-	-
Diğer	4	3,8	4	2,5	-	-

Tecavüz suçlularının %29,2'sinin, çocuk cinsel istismarcılarının ise %34,4'ünün alkolü; tecavüz suçlularının %18,9'unun ve çocuk cinsel istismarcılarının ise %16,6'sının uyuşturucuyu kötüye kullandığı görülmektedir.

Çizelge 3.8. Suç zamanında tedavisi görülen ruhsal bir rahatsızlığın varlığının dağılımı

Ruhsal rahatsızlık	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Duygu-durum bzk.	1	0,9	3	1,9	2	2
Anksiyete bzk.	-	-	-	-	1	1
Kişilik bzk.	6	5,7	6	3,8	-	-
Madde kullanımına ilişkin bzk.	1	0,9	1	0,6	-	-
Psikotik bzk.	-	-	1	0,6	-	-

Tecavüz suçlularının %5,7'sinin ve çocuk cinsel istismarcılarının ise %3,8'inin kişilik bozuklukları nedeniyle suç zamanında, karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %2'sinin duygu durum bozuklukları nedeniyle uygulama zamanında tedavi gördüklerini belirttikleri görülmektedir.

Çizelge 3.9. Askerlik durumu dağılımı

Askerlik durumu	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Yaptı	85	80,2	97	61,8	90	90
Tecilli	19	17,9	52	33,1	8	8
Muaf	2	1,9	8	5,1	2	2
Muaf olma nedeni						
Fiziksel	1	50	5	62,5	2	100
Ruhsal	1	50	3	37,5	-	-

Tecavüz suçlularının %80,2'sinin, çocuk cinsel istismarcılarının %61,8'inin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %90'mın askerlik hizmetini yaptığı görülmektedir. Tecavüz suçlularının %50'sinin fiziksel ve %50'sinin ruhsal, çocuk cinsel istismarcılarının %62,5'inin fiziksel ve %37,5'inin ruhsal ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %100'ünün fiziksel bir nedenle askerlik hizmetinden muaf olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.10. Annenin eğitim düzeyi, meslek ve iş durumu dağılımı

Eğitim düzeyi	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
İlkokulu bitirmemiş	74	69,8	105	66,9	39	39
İlkokul	28	26,4	37	23,6	46	46
Ortaokul	2	1,9	7	4,5	7	7
Lise	1	0,9	5	3,2	7	7
Üniversite	1	0,9	3	1,9	1	1
Meslek ve iş durumu*						
Profesyonel meslek mensupları	1	0,9	2	1,3	-	-
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	-	-	-	-	5	5
Hizmet ve satış elemanları	1	0,9	-	-	-	-
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	-	-	-	-	-	-
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	-	-	-	-	-	-
Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları	-	-	-	-	-	-
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	3	2,8	10	6,4	4	4
Yok	101	95,3	145	92,4	91	91

Annenin eğitim düzeyi dağılımı incelendiğinde, tecavüz suçlularının %69,8'inin, çocuk cinsel istismarcılarının %66,9'unun ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %39'unun annesinin ilkokulu bitirmediği görülmektedir. Annenin meslek ve iş durumu dağılımı incelendiğinde ise, tecavüz suçlularının %95,3'ünün, çocuk cinsel istismarcılarının %92,4'ünün ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerinin ise %91'inin annesinin herhangi bir mesleği ve işi olmadığı görülmektedir.

* Meslek ve iş durumu dağılımı, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması -ISCO 88'e göre yapılmıştır.

Çizelge 3.11. Babanın eğitim düzeyi, meslek ve iş durumu dağılımı

Eğitim düzeyi	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
İlkokulu bitirmemiş	40	37,7	56	35,6	13	13
İlkokul	46	43,4	73	46,5	49	49
Ortaokul	11	10,4	14	8,9	20	20
Lise	7	6,6	12	7,6	16	16
Üniversite	2	1,9	2	1,3	2	2
Meslek ve iş durumu*						
Profesyonel meslek mensupları	2	1,9	2	1,3	-	-
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	7	6,6	12	7,6	19	19
Hizmet ve satış elemanları	12	11,3	13	8,3	4	4
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	1	0,9	-	-	-	-
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	4	3,8	4	2,5	8	8
Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları	10	9,4	12	7,6	8	8
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	65	61,3	101	64,3	54	54
Yok	5	4,7	13	8,3	7	7

Babanın eğitim düzeyi dağılımı incelendiğinde, tecavüz suçlularının %43,4'ünün, çocuk cinsel istismarcılarının %46,5'inin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin %49'unun babasının ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. Babanın meslek ve iş durumu dağılımı incelendiğinde ise, tecavüz suçlularının %61,3'ünün, çocuk cinsel istismarcılarının %64,3'ünün ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin de %54'ünün babasının nitelik gerektirmeyen işlerde çalıştığı görülmektedir.

* Meslek ve iş durumu dağılımı, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması -ISCO 88'e göre yapılmıştır.

3.4. Gelişimsel Özelliklere İlişkin Bulgular

Çizelge 3.12. Annenin öz/üvey olması durumu dağılımı

Gruplar	Annenin öz/üvey olması durumu			
	Öz		Üvey	
	n	%	n	%
Tecavüz suçluları	101	95,3	5	4,7
Çocuk cinsel istismarcıları	146	93	11	7
Karşılaştırma grubu	99	99	1	1

Tecavüz suçlularının %95,3'ünün, çocuk cinsel istismarcılarının %93'ünün ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %99'unun annesinin öz olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.13. Babanın öz/üvey olması durumu dağılımı

Gruplar	Babanın öz/üvey olması durumu			
	Öz		Üvey	
	n	%	n	%
Tecavüz suçluları	104	98,1	2	1,9
Çocuk cinsel istismarcıları	155	98,7	2	1,3
Karşılaştırma grubu	100	100	-	-

Tecavüz suçlularının %98,1'inin, çocuk cinsel istismarcılarının %98,7'sinin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %100'ünün babasının öz olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.14. Annenin evlilik sayısı dağılımı

Gruplar	Annenin evlilik sayısı					
	1		2		3 ve daha fazla	
	n	%	n	%	n	%
Tecavüz suçluları	95	89,6	10	9,4	1	0,9
Çocuk cinsel istismarcıları	147	93,6	10	6,4	-	-
Karşılaştırma grubu	97	97	3	3	-	-

Tecavüz suçlularının %89,6'sının, çocuk cinsel istismarcıların %93,6'sının ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %97'sinin annesinin 1 kez evlilik yaptığı görülmektedir.

Çizelge 3.15. Babanın evlilik sayısı dağılımı

Gruplar	Babanın evlilik sayısı					
	1		2		3 ve daha fazla	
	n	%	n	%	n	%
Tecavüz suçluları	91	85,8	12	11,3	3	2,8
Çocuk cinsel istismarcıları	128	81,5	25	15,9	4	2,5
Karşılaştırma grubu	90	90	9	9	1	1

Tecavüz suçlularının %85,8'inin, çocuk cinsel istismarcıların %81,5'inin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %90'ının babasının 1 kez evlilik yaptığı görülmektedir.

Çizelge 3.16. Kişilerin çocukluk döneminde babanın aile üyelerine karşı uyguladığı fiziksel şiddet varlığının dağılımı

Fiziksel şiddet	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Evet	28	26,4	54	34,4	10	10
Hayır	78	73,6	103	65,6	90	90
Hangi aile üyesine						
Anneye	20	18,9	28	17,8	7	7
Kişinin kendisine	17	16	30	19,1	2	2
Erkek kardeşe	12	11,3	20	12,7	2	2
Kız kardeşe	5	4,7	13	8,3	-	-

Tecavüz suçlularının %26,4'ünün, çocuk cinsel istismarcıların %34,4'ünün ve karşılaştırma grubu bireylerinin ise %10'unun babasının, kişilerin çocukluk döneminde aile üyelerine karşı fiziksel şiddet uyguladığı görülmektedir.

Tecavüz suçlularının %18,9'unun ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin %7'sinin çocukluk yıllarında, babanın, anneye; çocuk cinsel istismarcılarının %19,1'inin ise babanın, hükümlünün kendisine karşı fiziksel şiddet uygulamış olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.17. Kişilerin çocukluk döneminde annenin aile üyelerine karşı uygulamış olduğu fiziksel şiddet varlığının dağılımı

	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Fiziksel şiddet						
Evet	14	13,2	31	19,7	1	1
Hayır	92	86,8	126	80,3	99	99
Hangi aile üyesine						
Babaya	-	-	-	-	-	-
Kişinin kendisine	11	10,4	22	14	1	1
Erkek kardeşe	6	5,7	9	5,7	-	-
Kız kardeşe	7	6,6	13	8,3	-	-

Tecavüz suçlularının %13,2'sinin, çocuk cinsel istismarcılarının %19,7'sinin ve karşılaştırma grubu bireyelerinin %1'inin, annesinin, kişilerin çocukluk döneminde aile üyelerine karşı fiziksel şiddet uygulamış olduğu görülmektedir. Tecavüz suçlularının %10,4'ünün, çocuk cinsel istismarcılarının %14'ünün ve karşılaştırma grubunda yer alan bireyelerin ise %1'inin çocukluk yıllarında, annenin, kişinin kendisine karşı fiziksel şiddet uygulamış olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.18. Kişilerin ailesinde ve arkadaş çevresinde daha önce hapis cezası alanların dağılımı

	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Daha önce hapis cezası alanlar						
İlk kendisi	66	62,3	106	67,5	-	-
Anne	1	0,9	1	0,6	-	-
Baba	9	8,5	24	15,3	5	5
Erkek kardeş	22	20,8	17	10,8	-	-
Kız kardeş	-	-	-	-	-	-
Arkadaş	21	19,8	19	12,1	7	7

Tecavüz suçlularının %62,3'ünün ve çocuk cinsel istismarcılarının ise %67,5'inin ailesinde ve arkadaş çevresinde daha önce ilk olarak kendisinin hapis cezası aldığı görülmektedir. Karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin de %7'sinin daha önce arkadaş çevresinden kişilerin hapis cezası aldığı görülmektedir.

Çizelge 3.19. İlk cinsel ilişkinin kim ile yaşandığının dağılımı

	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
İlk cinsel ilişki kim ile yaşandığı						
Çekirdek aileden biri ile	1	0,9	3	1,9	-	-
Yakın aileden biri ile	1	0,9	-	-	-	-
Yakın çevreden biri ile	17	16	53	33,8	40	40
Yabancı biri ile	84	79,2	86	54,8	57	57
Hiç yaşamamış	3	2,8	15	9,6	3	3

Tecavüz suçlularının %79,2'sinin, çocuk cinsel istismarcılarının %54,8'inin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerinin ise %57'sinin ilk cinsel ilişkiyi yabancı biri ile yaşadığı görülmektedir.

Çizelge 3.20. Geçmişinde çocuk cinsel istismar mağduriyet yaşantısı dağılımı

Mağdur olma durumu	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Evet	8	7,5	28	17,8	1	1
Hayır	92	92,5	129	82,2	99	99
Mağduriyet sayısı						
1	6	75	6	21,4	1	100
2	-	-	4	14,3	-	-
3	-	-	6	21,4	-	-
4	1	12,5	4	14,3	-	-
5 ve daha fazla	1	12,5	8	28,6	-	-
İstismarcı						
Erkek kardeş	-	-	1	3,6	-	-
Yakın akraba	1	12,5	1	3,6	-	-
Tanıdık yetişkin erkek	3	37,5	17	60,7	-	-
Tanıdık yetişkin kadın	3	37,5	1	3,6	-	-
Yabancı yetişkin erkek	1	12,5	8	28,5	1	100
İstismar şekli						
Vücuda dokunma	-	-	6	13,6	-	-
Vücudu okşama	2	28,6	10	22,7	-	-
Mastürbasyon yapma/yaptırma	-	-	7	15,9	-	-
Oral ilişki	3	42,8	9	20,4	-	-
Anal ilişki	2	28,6	12	27,2	1	100

Tecavüz suçlularının %7,5'inin, çocuk cinsel istismarcılarının %17,8'inin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %1'inin geçmişinde en az 1 kez çocuk cinsel istismar mağduriyeti yaşadıkları görülmektedir. Mağduriyeti yaşamış tecavüz suçlularının %75'inin 1 kez; çocuk cinsel istismarcılarının %28,6'sının 5 ve daha fazla kez ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %100'ünün 1 kez çocuk cinsel istismar mağduriyeti yaşamış olduğu görülmektedir. Bu grupta yer alan tecavüz suçlularının %37,5'inin tanıdık yetişkin bir erkek, %37,5'inin tanıdık yetişkin bir kadın ve bu grupta yer alan çocuk cinsel istismarcılarının ise %60,7'sinin

tanıdık yetişkin bir erkek, %28,5'inin de yabancı yetişkin bir erkek tarafından istismar edilmiş olduğu görülmektedir. Çocukluğunda cinsel istismar mağduriyeti yaşamış tecavüz suçlularının %42,8'inin oral ilişki ve çocuk cinsel istismarcılarının %27,2'sinin ise anal ilişki şeklinde istismara maruz kaldıkları görülmektedir.

Çizelge 3.21. Karşı cins ile cinsel yaşantının nasıl olduğunun dağılımı

	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Karşı cins ile cinsel yaşantı						
Çok iyi	25	23,6	32	20,4	44	44
İyi	62	58,5	74	47,1	52	52
Kötü	11	10,4	24	15,3	2	2
Çok kötü	6	5,7	18	11,5	-	-
Belirtmemiş	2	1,9	9	5,7	2	2
Kötü/Çok kötü ise nedeni						
İlişkinin nasıl olacağını bilmiyor	2	11,8	7	16,7	-	-
Çekiniyor	-	-	3	7,1	-	-
Karşı cins ile arası iyi değil	11	64,7	7	16,7	-	-
İktidarsız	-	-	7	16,7	-	-
Belirtmemiş	4	23,5	18	42,8	-	-

Tecavüz suçlularının %16,1'inin, çocuk cinsel istismarcılarının %26,8'inin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin %2'sinin karşı cins ile cinsel yaşantılarını "kötü" veya "çok kötü" olarak değerlendirdikleri görülmektedir. "Kötü" veya "çok kötü" olarak belirtenlerin nedeninin dağılımı incelendiğinde, bu grupta yer alan tecavüz suçlularının %64,7'sinin ve çocuk cinsel istismarcılarının ise %16,7'sinin karşı cins ile arasının iyi olmadığı nedeniyle cinsel yaşantılarını "kötü" veya "çok kötü" olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

Çizelge 3.22. Mastürbasyon sıklığı dağılımı

	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Mastürbasyon sıklığı						
Günde en az 1 kez	18	17	16	10,2	4	4
Haftada 2-3 kez	21	19,8	49	31,2	20	20
Haftada 1 kez	11	10,4	27	17,2	16	16
Ayda 2-3 kez	13	12,2	22	14	15	15
Hiç	43	40,6	43	27,4	45	45
Mastürbasyonda hayal edilen kişi						
Karşı cins	7	11,2	17	14,9	4	8,9
Karşı cinsten hoşlandığı kişiler	8	12,7	23	20,2	4	8,9
Ünlüler	5	7,9	16	14,1	3	6,7
Porno film yıldızları	4	6,3	2	1,7	4	8,9
Belirtmemiş	39	61,9	56	49,1	30	66,6

Tecavüz suçlularının %17'sinin, çocuk cinsel istismarcılarının %10,2'sinin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %4'ünün günde en az bir kez mastürbasyon yaptıklarını belirttikleri görülmektedir. Tecavüz suçlularının %12,7'sinin, çocuk cinsel istismarcılarının %20,2'sinin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %8,9'unun mastürbasyon sırasında karşı cinsten hoşlandığı kişileri hayal ettiklerini belirttikleri görülmektedir.

Çizelge 3.23. Cinsel ilişki sıklığı ve tercih edilen partner dağılımı

	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Cinsel ilişki sıklığı						
Günde en az 1 kez	20	18,8	15	9,5	12	12
Haftada 2-3 kez	32	30,2	43	27,4	47	47
Haftada 1 kez	13	12,3	21	13,4	13	13
Ayda 2-3 kez	31	29,3	49	31,2	18	18
Hiç	10	9,4	29	18,5	10	10
Tercih edilen partner						
Kadın	89	84	115	73,2	95	95
Erkek	-	-	1	0,6	-	-
Çocuk	-	-	2	1,3	-	-
Ergen	9	8,5	26	16,6	3	3
Hiçbiri	8	7,5	13	8,3	2	2
Partnerin yaşı						
Çocuk	-	-	2	1,3	-	-
Ergen	4	3,8	20	12,7	3	3
Yaşı benim yaşıma yakın	93	87,7	124	79	95	95
Yaş önemli değil	1	0,9	6	3,8	2	2
Hiçbiri	8	7,5	5	3,2	1	1

Tecavüz suçlularının %30,2'sinin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin %47'sinin haftada 2-3 kez, çocuk cinsel istismarcılarının ise %31,2'sinin ayda 2-3 kez cinsel ilişki yaşadıklarını belirttikleri görülmektedir. Tecavüz suçlularının %84'ünün, çocuk cinsel istismarcılarının %73,2'sinin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %95'inin cinsel partner tercihinin kadın olduğu görülmektedir. Tecavüz suçlularının %87,7'sinin, çocuk cinsel istismarcılarının %79'unun ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %95'inin kendi yaşına yakın bir yaşta cinsel partner tercih ettiğini belirttikleri görülmektedir.

Çizelge 3.24. Kendini fiziksel olarak çekici bulup bulmama durumunun dağılımı

Gruplar	Kendini fiziksel olarak çekici bulup bulmama durumu			
	Evet		Hayır	
	n	%	n	%
Tecavüz suçluları	73	68,9	33	31,1
Çocuk cinsel istismarcıları	86	54,8	71	45,2
Karşılaştırma grubu	80	80	20	20

Tecavüz suçlularının %68,9'unun, çocuk cinsel istismarcılarının %54,8'inin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %80'inin kendisini fiziksel olarak çekici bulduğu görülmektedir.

Çizelge 3.25. Çocukluğunda enürezis yaşayıp yaşamadığının dağılımı

Gruplar	Çocukluğunda enürezis yaşama			
	Evet		Hayır	
	n	%	n	%
Tecavüz suçluları	11	10,4	95	89,6
Çocuk cinsel istismarcıları	33	21	124	79
Karşılaştırma grubu	6	6	94	94

Tecavüz suçlularının %10,4'ünün, çocuk cinsel istismarcılarının %21'inin ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin ise %6'sının çocukluğunda enürezis yaşamış olduklarını belirttikleri görülmektedir.

3.5. Adli Geçmişe İlişkin Bulgular

Çizelge 3.26. On sekiz yaşına kadar sergilenmiş antisosyal davranış örüntüsü dağılımı

Davranışlar	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Piromani	12	11,3	17	10,8	3	3
Yankesicilik	3	2,8	7	4,5	-	-
Hırsızlık	28	26,4	24	15,3	1	1
Birini fena halde dövme	38	35,8	54	34,4	9	9
Sık sık okula gitmeme	23	21,7	34	21,7	8	8
Okula ara verme	13	12,3	22	14	4	4
Anne-babayı dövme	3	2,8	4	2,5	-	-
Hayvanlara eziyet etme	8	7,5	10	6,4	-	-
Diğer	2	1,9	-	-	1	1
Yok	34	32,1	47	29,9	95	95

Tecavüz suçlularının %35,8'inin, çocuk cinsel istismarcılarının %34,4'ünün ve karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin %9'unun birini fena halde dövme şeklinde antisosyal davranış örüntüsü sergiledikleri görülmektedir.

Çizelge 3.27. Daha önceki tutuklanma sayısı ve tutuklandığı suçun dağılımı

Tutuklanma sayısı	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
1	21	19,8	13	8,3	-	-
2	5	4,7	4	2,5	-	-
3	3	2,8	5	3,2	-	-
4	3	2,8	-	-	-	-
5 ve daha fazla	11	10,4	9	5,7	-	-
Tutuklandığı suç*						
a	2	1,9	4	2,5	-	-
b	9	8,5	7	4,5	-	-
c	3	2,8	3	1,9	-	-
d	2	1,9	2	1,3	-	-
e	1	0,9	-	-	-	-
f	19	17,9	14	8,9	-	-
g	3	2,8	2	1,3	-	-
h	1	0,9	-	-	-	-
i	1	0,9	1	0,6	-	-
j	3	2,8	1	0,6	-	-

Daha önceki tutuklanma sayısı dağılımı incelendiğinde, tecavüz suçlularının %10,4'ünün ve çocuk cinsel istismarcılarının ise %5,7'sinin beş ve daha fazla kez tutuklandığı görülmektedir. Tecavüz suçlularının %17,9'unun ve çocuk cinsel istismarcılarının ise %8,9'unun daha önce mal varlığına karşı suçlar nedeniyle tutuklandığı görülmektedir.

Çizelge 3.28. Daha önceki hüküm giyme sayısı ve hüküm giyilen suçun dağılımı

Hüküm giyme sayısı	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
1	15	14,2	9	5,7	-	-
2	8	7,5	-	-	-	-
3	1	0,9	2	1,3	-	-
4	2	1,9	1	0,6	-	-
5 ve daha fazla	2	1,9	5	3,2	-	-
Hüküm giyilen suç*						
a	3	2,8	2	1,3	-	-
b	5	4,7	4	2,5	-	-
c	2	1,9	4	2,5	-	-
d	2	1,9	-	-	-	-
e	1	0,9	-	-	-	-
f	14	13,2	7	4,5	-	-
g	1	0,9	1	0,6	-	-
h	1	0,9	-	-	-	-
i	1	0,9	-	-	-	-
j	1	0,9	-	-	-	-

- a Hayata karşı suçlar (cinayet)
b Vücut dokunulmazlığına karşı suçlar (yaralama/darp)
c Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar
d Hürriyete karşı suçlar (kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, konut dokunulmazlığının ihlal i)
e Şerefe karşı suçlar (hakaret)
f Mal varlığına karşı suçlar (hırsızlık, yağma/gasp, dolandırıcılık)
g Kamu güvenine karşı suçlar (parada sahtecilik, evrakta sahtecilik)
h Bilişim alanında suçlar
i Kamu idaresinin güvenilirliğine ve işleyişine karşı suçlar (mukavemet/görevi yaptırmama)
j Kamu sağlığına karşı suçlar (uyuşturucu ve uyarıcı madde imal ve ticareti)

* Daha önce tutuklandığı ve hüküm giydiği suçun dağılımı, Türk Ceza Kanunu'na (2005) göre yapılmıştır.

Tecavüz suçlularının %14,2'sinin ve çocuk cinsel istismarcılarının ise %5,7'sinin daha önce bir kez hüküm giydikleri görülmektedir. Daha önce hüküm giyilen suçun dağılımı incelendiğinde, tecavüz suçlularının %13,2'sinin ve çocuk cinsel istismarcılarının ise %4,5'inin daha önce mal varlığına karşı suçlar nedeniyle hüküm giydikleri görülmektedir.

Çizelge 3.29. Ergenlikte cinsel suç işleme durumunun dağılımı

Gruplar	Ergenlikte cinsel suç işleme			
	Evet		Hayır	
	n	%	n	%
Tecavüz suçluları	1	0,9	105	99,1
Çocuk cinsel istismarcıları	1	0,6	156	99,4

Tecavüz suçlularının %0,9'unun ve çocuk cinsel istismarcılarının ise %0,6'sının ergenlikte cinsel suç nedeniyle hüküm giydikleri görülmektedir.

Çizelge 3.30. İşlenen cinsel suçun ve alınan ceza süresinin dağılımı

Cinsel suç	Gruplar			
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları	
	n	%	n	%
Tecavüz	103	97,2	-	-
Seri tecavüz	3	2,8	-	-
Çocuk cinsel istismarı	-	-	149	95
Seri çocuk cinsel istismarı	-	-	4	2,5
Cinsel içerikli cinayet	-	-	4	2,5
Ceza süresi				
5 yıl ve daha az	25	23,6	26	16,6
6-10	35	33	63	40,1
11-20	23	21,7	43	27,4
21-30	17	16	13	8,3
31 yıl ve daha fazla	6	5,7	12	7,6

Tecavüz suçlularının %97,2'sinin tecavüz ve %2,8'inin seri tecavüz şeklinde; çocuk cinsel istismarcılarının %95'inin çocuk cinsel istismarı, %2,5'inin seri çocuk cinsel istismarı ve %2,5'inin de cinsel içerikli cinayet şeklinde cinsel suç işlediği görülmektedir. Tecavüz suçlularının %33'ünün ve çocuk cinsel istismarcılarının ise %40,1'inin işlediği cinsel suç nedeniyle aldığı ceza süresinin 6-10 yıl arasında olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.31. İşlenen cinsel suçun, zamanının, planlı olup olmadığının ve suç motivasyonunun dağılımı

Suç zamanı	Gruplar			
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları	
	n	%	n	%
Sabah	6	5,7	12	7,6
Öğle	16	15,1	49	31,2
Öğleden sonra	19	17,9	60	38,2
Akşam	51	48,1	23	14,6
Gece	29	27,3	24	15,3
Planlı olup olmadığı				
Planlı	29	27,4	48	30,6
Planlı değil	77	72,6	109	69,4
Suç motivasyonu				
Cinsel doyum	60	56,6	98	62,4
Sinirlilik ve nefret	22	20,8	12	7,6
Güç duygusu	9	8,5	14	8,9
Kontrol duygusu	9	8,5	11	7
Diğer	26	24,5	40	25,5

Tecavüz suçlularının %48,1'inin suçu akşam, çocuk cinsel istismarcılarının ise %38,2'sinin suçu öğleden sonra ve tecavüz suçlularının %72,6'sının, çocuk cinsel istismarcılarının ise %69,4'ünün suçu planlamadan işlediği görülmektedir. Tecavüz suçlularının %56,6'sının ve çocuk cinsel istismarcılarının ise %62,4'ünün suç motivasyonunun cinsel doyum olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.32. Mağdurun cinsiyetinin, yakınlık derecesinin ve mağduru gördüğü yerin dağılımı

Cinsiyet	Gruplar			
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları	
	n	%	n	%
Kadın	97	91,5	129	82,2
Erkek	9	8,5	28	17,8
Yakınlık derecesi				
Aile içi	5	4,7	18	11,5
Akraba	2	1,9	6	3,8
Tanıdık	37	34,9	60	38,2
Yabancı	61	57,5	71	45,2
Çok yönlü	1	0,9	2	1,3
Mağduru gördüğü yer				
Kendi evi	7	6,6	25	15,9
Mağdurun evi	3	2,8	8	5,1
İssiz yer	7	6,6	8	5,1
Açık mahal	45	42,5	67	42,7
Kapalı mesken	10	9,4	19	12,1
İş yeri	5	4,7	6	3,8
İçkili mekan	-	-	3	1,9
Diğer	6	5,7	5	3,2
Belirtmemiş	23	21,7	16	10,2

Tecavüz suç grubunda yer alan mağdurların %91,5'inin ve çocuk cinsel istismarı suç grubunda yer alan mağdurların ise %82,2'sinin cinsiyetinin kadın olduğu ve tecavüz suçlularının %57,5'inin mağdura yabancı olduğu; çocuk cinsel istismarcılarının %53,5'inin ise mağdurun tanıdığı kişiler olduğu görülmektedir. Tecavüz suçlularının %42,5'inin ve çocuk cinsel istismarcılarının ise %42,7'sinin mağduru, açık bir mahalde gördüklerini belirttikleri görülmektedir.

Çizelge 3.33. Suçlunun ilgisini çeken mağdur özelliklerinin ve mağduru seçme nedeninin dağılımı

Mağdur özellikleri	Gruplar			
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları	
	n	%	n	%
Yaş	27	25,5	53	33,8
Boy-kilo	43	40,6	58	37
Yüz güzelliği	26	24,5	50	31,8
Giyim tarzı	53	50	53	33,8
Diğer	27	25,5	44	28
Seçme nedeni				
Anlık	21	19,8	31	19,7
Hayat kadını	6	5,7	4	2,5
Zihinsel engelli	-	-	6	3,8
Alkolün etkisi	1	0,9	-	-
Aktif cinsel hayatım olmadığından	-	-	2	1,3
Sevdim	5	4,7	17	10,8
Nefret	1	0,9	1	0,6
Kendi istedi	-	-	1	0,6
Dul	4	3,8	-	-
Belirtmemiş	68	64,2	95	60,5

Tecavüz suçlularının %50'sinin mağdurun giyim tarzını, çocuk cinsel istismarcılarının ise %37'sinin mağdurun boyunu-kilosunu ilgi çeken özellik olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Tecavüz suçlularının %19,8'inin ve çocuk cinsel istismarcılarının ise %19,7'sinin mağdurunu anlık karar vererek seçtiklerini belirttikleri görülmektedir.

Çizelge 3.34. Suçlunun olay öncesi mağdura bir yere gitme teklifinde bulunup bulunmadığının ve gitme teklifinde bulunduğu yerin dağılımı

	Gruplar			
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları	
	n	%	n	%
Bir yere gitme teklifinde bulunma				
Evet	61	57,5	90	57,3
Hayır	45	42,5	67	42,7
Teklif edilen yer				
Eğlence mekanı	16	15,1	27	17,1
İssız bir yer	17	16	32	20,4
Kendi evi	20	18,9	24	15,3
Onun evi	7	6,6	11	7
Diğer	12	11,3	16	10,2
Kabul etmeme sonucu suçlunun hissettiği duygular				
Sinirlilik	20	18,9	21	13,4
İncinme	6	5,7	5	3,2
Öfke	14	13,2	14	8,9
Üzüntü	4	3,8	15	9,6
Hiçbir şey	15	14,2	30	19,1
Kabul etme sonucu suçlunun hissettiği duygular				
Heyecan	4	3,8	8	5,1
Sevinç	16	15,1	30	19,1
Üzüntü	1	0,9	1	0,6
İntikam	1	0,9	3	1,9
Hiçbir şey	15	14,1	9	5,7

Tecavüz suçlularının %57,5'inin; çocuk cinsel istismarcılarının ise %57,3'ünün olay öncesi mağdura bir yere gitme teklifinde bulunduğunu; teklifte bulunan tecavüz suçlularının %18,9'unun kendi evine; çocuk cinsel istismarcılarının %20,4'ünün ise orman, tarla, inşaat, bodrum katı gibi ıssız bir yere gitme teklifinde bulunduğunu ve mağdurun teklif edilen yere gitmeyi kabul etmemesi sonucu tecavüz suçlularının

%18,9'unun; çocuk cinsel istismarcıların ise %13,4'ünün sinirlendiğini; mağdurun teklif edilen yere gitmeyi kabul etmesi sonucu ise tecavüz suçlarının %15,1'inin; çocuk cinsel istismarcıların da %19,1'inin sevindiğini belirttikleri görülmektedir.

Çizelge 3.35. Suçlunun ilişkiye girmeye karar verme şeklinin ve mağdurun direnç göstermesi sonucu suçlunun gösterdiği tepkilerin dağılımı

İlişkiye karar verme şekli	Gruplar			
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları	
	n	%	n	%
Anlık	20	18,9	19	12,1
Mağdurun rızası sonucu	8	7,5	11	7
Birlikte	7	6,6	17	10,8
Zor kullanarak	2	1,9	4	2,5
Alkolün etkisi ile	1	0,9	2	1,3
Evlenmek için	-	-	2	1,3
İftira	-	-	2	1,3
Bilmiyor	-	-	4	2,5
Belirtmemiş	68	64,2	96	61,1
Direnç sonucu gösterilen tepkiler				
Bağırma	7	6,6	6	3,8
Dövme	16	15,1	7	4,5
Bıçak çekme	9	8,5	5	3,2
Silah çekme	6	5,7	4	2,5
Tehdit	28	26,4	41	26,1
Bayıltma	2	1,9	1	0,6
Korkutma	22	20,8	36	22,9
Bağlama	1	0,9	-	-
Yaralama/Öldürme	3	2,8	4	2,5
Hiçbir şey	25	23,6	36	22,9

Tecavüz suçlarının %18,9'unun, çocuk cinsel istismarcılarının ise %12,1'inin anlık ilişkiye girmeye karar verdiği ve mağdurun birlikte olmayı kabul etmemesi

sonucu ise tecavüz suçlularının %26,4'ünün, çocuk cinsel istismarcılarının da %26,1'inin mağduru tehdit ettiğini belirttikleri görülmektedir.

Çizelge 3.36. Suçlunun suç anında alkolü ve uyuşturucuyu kötüye kullanım durumlarının dağılımı

	Gruplar			
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları	
	n	%	n	%
Alkolü kötüye kullanım				
Evet	38	35,8	43	27,4
Hayır	68	64,2	114	72,6
Uyuşturucuyu kötüye kullanım				
Evet	14	13,2	25	15,9
Hayır	92	86,8	132	84,1

Tecavüz suçlularının %35,8'inin, çocuk cinsel istismarcılarının ise %27,4'ünün suç anında alkollü olduğu; tecavüz suçlularının %13,2'sinin, çocuk cinsel istismarcılarının ise %15,9'unun suç anında uyuşturucu aldıklarını belirttikleri görülmektedir.

Çizelge 3.37. Mağdurun suç anında alkolü ve uyuşturucuyu kötüye kullanım durumlarının dağılımı

	Gruplar			
	Tecavüz suçu mağdurları		Çocuk cinsel istismar suçu mağdurları	
	n	%	n	%
Alkolü kötüye kullanım				
Evet	18	17	7	4,5
Hayır	88	83	150	95,5
Uyuşturucuyu kötüye kullanım				
Evet	9	8,5	5	3,2
Hayır	97	91,5	152	96,8

Tecavüz suçluları, mağdurlarının %17'sinin; çocuk cinsel istismarcıları ise, mağdurlarının %4,5'inin suç anında alkollü olduğunu; tecavüz suçluları,

mağdurlarının %8,5'inin; çocuk cinsel istismarcıları ise, mağdurlarının %3,2'sinin suç anında uyuşturucu kullandıklarını belirttikleri görülmektedir.

Çizelge 3.38. Suçlunun suç anında mağdura fiziksel zarar verme, öldürme tehdidinde bulunma ve öldürücü-kesici bir alet kullanma durumunun dağılımı

	Gruplar			
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları	
	n	%	n	%
Fiziksel zarar verme				
Evet	12	11,3	12	7,6
Hayır	94	88,7	145	92,4
Öldürme tehdidinde bulunma				
Evet	19	17,9	14	8,9
Hayır	87	82,1	143	91,1
Öldürücü-Kesici alet kullanma				
Evet	20	18,9	20	12,7
Hayır	86	81,1	137	82,3
Öldürücü/Kesici alet türü				
Bıçak	10	50	14	70
Silah	7	35	4	20
Jilet	-	-	2	10
Sopa	2	10	-	-
Balta	1	5	-	-

Tecavüz suçlularının %11,3'ünün, çocuk cinsel istismarcılarının ise %7,6'sının suç anında mağdura fiziksel zarar verdiği; tecavüz suçlularının %17,9'unun, çocuk cinsel istismarcılarının ise %8,9'unun suç anında mağdura öldürme tehdidinde bulunduğu; tecavüz suçlularının %18,9'unun, çocuk cinsel istismarcılarının ise %12,7'sinin suç anında öldürücü veya kesici bir alet kullandığı ve bu grupta yer alan tecavüz suçlularının %50'sinin, çocuk cinsel istismarcılarının ise %70'inin mağduruna karşı öldürücü/kesici bir alet olarak bıçak kullandığı görülmektedir.

Çizelge 3.39. Olay yeri, olay yerini seçme nedeni, olay yeri ile suçlunun ikamet ettiği yer arasındaki mesafe ve olay yerine gidiş şeklinin dağılımı

Olay yeri	Gruplar			
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları	
	n	%	n	%
Kendi evi	20	18,9	44	28
Mağdurun evi	15	14,2	19	12,1
Kapalı mesken	9	8,5	19	12,1
Açık bir mahal	10	9,4	10	6,4
İssız bir yer	28	26,4	23	14,6
Olay yerini seçme nedeni				
İssız bir yer	22	20,8	29	18,5
Güvenli bir yer	26	24,5	50	31,8
Eve yakın bir yer	6	5,7	8	5,1
Bildiği bir yer	29	27,4	44	28
Diğer	10	9,4	18	11,5
Olay yeri ile suçlunun ikamet ettiği yer arasındaki mesafe				
1 km. ve daha yakın	11	10,4	21	13,4
2-5 km.	33	31,1	26	16,6
6-10 km.	4	3,8	2	1,3
11-20 km.	3	2,8	3	1,9
21 km. ve daha uzak	7	6,6	6	3,8
Olay yerine gidiş şekli				
Yayan	46	43,4	78	49,7
Motosiklet ile	5	4,7	4	2,5
Araba ile	22	20,8	10	6,4
Ödünç aldığı/Çaldığı araba ile	12	11,3	4	2,5
Diğer	6	5,6	14	8,9

Tecavüz suçlularının %26,4'ünün ıssız bir yerde, çocuk cinsel istismarcıların ise %28'inin kendi evinde olayı gerçekleştirdikleri; tecavüz suçlularının %27,4'ünün bildiği bir yer olması, çocuk cinsel istismarcıların ise %31,8'inin güvenli bir yer olması nedeniyle olay yerini seçtiği; seçilen olay yerinin tecavüz suçlularının

%31,1'inin ve çocuk cinsel istismarcıların ise %16,6'sının ikamet ettiği yere 2-5 km. arasında bir uzaklıkta olduğu; seçilen olay yerine tecavüz suçlularının %43,4'ünün ve çocuk cinsel istismarcıların ise %49,7'sinin yürüyerek gittiği görülmektedir.

3.6. Kişilerarası İlişkilere Yönelik Bulgular

Çizelge 3.40. Cezaevine girmeden önce sosyal ilişkilerinde kendini değerlendirme durumu ve cezaevinden çıktıktan sonra sosyal ilişkilerinin nasıl olacağına dair düşüncelerinin dağılımı

Kendine değerlendirme durumu	Gruplar			
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları	
	n	%	n	%
Yapayalnız	22	20,8	27	17,2
Bazen yalnız	27	25,5	45	28,7
Aktif	31	29,2	44	28
Oldukça aktif	26	24,5	41	26,1
Cezaevinden çıktıktan sonra sosyal ilişkilerinin nasıl olacağına dair düşünceleri				
Yapayalnız	46	43,4	65	41,4
Bazen yalnız	30	28,3	41	26,1
Aktif	15	14,2	26	16,6
Oldukça aktif	15	14,2	25	15,9

Tecavüz suçlularının %29,2'sinin cezaevine girmeden önce sosyal ilişkilerinde kendilerini aktif olarak, cezaevinden çıktıktan sonra ise %43,4'ünün sosyal ilişkilerinde kendilerini yapayalnız olacakları yönünde değerlendirdikleri görülmektedir. Çocuk cinsel istismarcılarının %28,7'sinin cezaevine girmeden önce sosyal ilişkilerinde kendilerini bazen yalnız olarak, cezaevinden çıktıktan sonra ise %41,4'ünün sosyal ilişkilerinde kendilerini yapayalnız olacakları yönünde değerlendirdikleri görülmektedir.

Çizelge 3.41. Çevresindeki kişilerin kendisini nasıl değerlendirdiğinin dağılımı

Nasıl değerlendirildiği	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	n	%	n	%	n	%
Kibar	40	37,7	69	43,9	50	50
Nazik	28	26,4	42	26,8	36	36
Sessiz	47	44,3	84	53,5	36	36
Yakışıklı	35	33	49	31,2	46	46
Çekingen	35	33	52	33,4	24	24
Yalancı	2	1,9	6	3,8	2	2
Sinirli	36	34	40	25,5	21	21
Güçlü	24	22,6	28	17,8	30	30
Yardımsaver	62	58,5	93	59,2	71	71
Öfkeli	17	16	20	12,7	7	7
Girişken	34	32,1	51	32,5	39	39
Kaba	7	6,6	8	5,1	5	5
Uyumlu	51	48,1	68	43,3	76	76
Sorumsuz	9	8,5	17	10,8	5	5
Zayıf	5	4,7	10	6,4	4	4
Bencil	7	6,6	4	2,5	1	1
Alçakgönüllü	43	40,6	57	36,3	50	50
Sıcak	38	35,8	62	39,5	59	59
Kibirli	4	3,8	4	2,5	3	3
Saldırgan	10	9,4	8	5,1	1	1
Çirkin	7	6,6	13	8,3	3	3
Kavgacı	25	23,6	11	7	2	2
Vicdansız	6	5,7	5	3,2	1	1
Pasif	6	5,7	8	5,1	2	2
Kolay incinen	19	17,9	37	23,6	15	15
Erkeksi (maskülen)	25	23,6	20	12,7	16	16
Çıkarıcı	4	3,8	3	1,9	1	1
Tembel	5	4,7	6	3,8	2	2
Mesafeli	24	22,6	32	20,4	25	25
Aklına estiğini yapan	45	42,5	41	26,1	14	14

Tecavüz suçlularının %58,5'inin çevresindeki insanların kendisini yardımsever, %48,1'inin uyumlu, %44,3'ünün sessiz, %42,5'inin aklına estiğini yapan, %40,6'sının alçakgönüllü, %37,7'sinin kibar, %35,8'inin sıcak, %34'ünün sınırlı, %33'ünün yakışıklı ve çekingen bir kişi olarak değerlendirdiklerini ifade ettikleri görülmektedir. Çocuk cinsel istismarcılarının ise %59,2'sinin çevresindeki insanların kendisini yardımsever, %53,5'inin sessiz, %43,9'unun kibar, %43,3'ünün uyumlu, %39,5'inin sıcak, %36,3'ünün alçakgönüllü, %33,4'ünün çekingen, %32,5'inin girişken, %31,2'sinin yakışıklı ve %26,1'inin ise aklına estiğini yapan bir kişi olarak değerlendirdiklerini ifade ettikleri görülmektedir. Karşılaştırma grubunda yer alan bireylerin %76'sının da çevresindeki insanların kendisini uyumlu, %71'inin yardımsever, %59'unun sıcak, %50'sinin kibar ve alçakgönüllü, %46'sının yakışıklı, %39'unun girişken, %36'sının nazik ve sessiz, %30'unun güçlü ve %24'ünün çekingen bir kişi olarak değerlendirdiklerini ifade ettikleri görülmektedir.

Çizelge 3.42. Cezaevine girmeden önce sosyal aktivitelerinde kendini değerlendirme durumu ve cezaevinden çıktıktan sonra sosyal aktivitelerinin nasıl olacağına dair düşüncelerinin dağılımı

Kendine değerlendirme durumu	Gruplar			
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları	
	n	%	n	%
Yapayalnız	16	15,1	21	19,8
Bazen yalnız	21	19,8	41	26,1
Aktif	39	36,8	51	32,5
Oldukça aktif	30	28,3	34	21,7
Cezaevinden çıktıktan sonra sosyal aktivitelerinin nasıl olacağına dair düşünceleri				
Yapayalnız	40	37,7	61	38,8
Bazen yalnız	27	25,5	43	27,4
Aktif	24	22,6	28	17,8
Oldukça aktif	15	14,2	25	15,9

Tecavüz suçlularının %36,8'inin cezaevine girmeden önce sosyal aktivitelerinde kendilerini aktif olarak, cezaevinden çıktıktan sonra ise %37,7'sinin sosyal aktivitelerinde kendilerini yapayalnız olacakları yönünde değerlendirdikleri görülmektedir. Çocuk cinsel istismarcılarının %32,5'inin cezaevine girmeden önce sosyal aktivitelerinde kendilerini aktif olarak, cezaevinden çıktıktan sonra ise %38,8'inin sosyal ilişkilerinde kendilerini yapayalnız olacakları yönünde değerlendirdikleri görülmektedir.

Çizelge 3.43. Suçlunun mağdura verdiği zarardan dolayı pişmanlık duygusu yaşama durumlarının ve bu duyguyu yaşama nedenlerinin dağılımı

	Gruplar			
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları	
	n	%	n	%
Pişmanlık duygusu yaşama				
Evet	71	67	106	67,5
Hayır	35	33	51	32,5
Bu duyguyu yaşama nedenleri				
Nefse yenilme	5	4,7	8	5,1
Suç ortağına uyma	3	2,8	1	0,6
Rezil ve günah diye düşünme	2	1,9	10	6,4
Mağdurun aileden biri olması	1	0,9	2	1,3
Alkolün etkisi	3	2,8	2	1,3
Vicdan azabı	13	12,3	9	5,7
Kendini kontrol edememe	-	-	2	1,3
Hayallerin yıkılması	10	9,4	17	10,8
Bu duyguyu yaşamama nedenleri				
İftira	9	8,5	31	19,7
Mağdur zarar görmedi	5	4,7	10	6,4
Kendi rızası ile oldu	5	4,7	3	1,9
Birlikte karar verdik	6	5,7	5	3,2
Mağdur hayat kadını	5	4,7	1	0,6

Tecavüz suçlularının %67'sinin, çocuk cinsel istismarcılarının ise %67,5'inin mağdura verdiği zarardan dolayı pişmanlık duygusu yaşadığı; tecavüz suçlularının

%12,3'ünün vicdan azabı yaşama; çocuk cinsel istismarcıların ise %10,8'inin hayallerin yıkılması nedeniyle bu duyguyu yaşadıkları; tecavüz suçlularının %8,5'inin ve çocuk cinsel istismarcılarının da %19,7'sinin iftira atılması nedeniyle bu duyguyu yaşamadıklarını belirttikleri görülmektedir.

Çizelge 3.44. Suçlunun tedaviye gereksinim ve güven duyma durumunun dağılımı

	Gruplar			
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları	
	n	%	n	%
Tedaviye gereksinim duyma				
Evet	58	54,7	80	50,1
Hayır	38	35,8	43	27,4
Belirtmemiş	10	9,4	34	21,7
Tedaviye güvenme				
Evet	71	67	80	51
Hayır	8	7,5	43	27,4
Belirtmemiş	27	25,5	34	21,7

Tecavüz suçlularının %54,7'sinin; çocuk cinsel istismarcılarının ise %50,1'inin tedaviye gereksinim duyduklarını belirttikleri ve tecavüz suçlularının %67'sinin; çocuk cinsel istismarcılarının ise %51'inin cinsel suçlulara uygulanacak tedaviye güven duyduklarını belirttikleri görülmektedir.

Çizelge 3.45. Yaşa bağlı değişkenlere ilişkin minimum ve maksimum değerler

Değişkenler	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	↓	↑	↓	↑	↓	↑
Uygulama zamanındaki yaş	20	64	18	65	18	65
Suç işleme zamanındaki yaş	15	64	15	64	-	-
İlk flört yaşı	10	25	9	35	8	25
Karşı cinsle ilk cinsel ilişki yaşı	8	32	10	35	14	26
İlk tutuklanma yaşı	12	52	12	39	-	-
İlk hüküm giyme yaşı	12	53	12	47	-	-
Geçmişte mağduriyet yaşı	8	18	5	17	17	17
Mağdurun yaşı	14	78	2	17	-	-

Çizelge 3.46. Yaşa bağlı değişkenlere ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri

Değişkenler	Gruplar					
	Tecavüz suçluları		Çocuk cinsel istismarcıları		Karşılaştırma grubu	
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS
Uygulama zamanındaki yaş	33,8	10	33,5	12,2	31,5	8,3
Suç işleme zamanındaki yaş	29	9,7	29,2	12,2	-	-
İlk flört yaşı	17,1	2,9	17	3,8	17	3,1
Karşı cinsle ilk cinsel ilişki yaşı	18	3,2	18,1	4	18,9	2,7
İlk tutuklanma yaşı	21,1	9,2	19,9	6	-	-
İlk hüküm giyme yaşı	24,1	9,4	22,3	8,5	-	-
Geçmişte mağduriyet yaşı	12,4	3,9	11,2	2,7	17	17
Mağdurun yaşı	27,5	11,4	13,2	3,2	-	-

3.7. İlgili Değişkenlerarası İlişkiye Yönelik Bulgular

Araştırma Sorusu 1: Çocukluğunda cinsel istismar mağduru olmuş olma durumu ile daha sonra çocuk cinsel istismarcısı olma arasında bir ilişki var mıdır?

Araştırmada, çocukluğunda cinsel istismar mağduru olmuş olma durumu ile daha sonra çocuk cinsel istismarcısı olma arasındaki ilişki için Kay-Kare testi yapılmıştır. Kay-kare testine ilişkin veriler Çizelge 3.47’de verilmiştir.

Çizelge 3.47. Çocuk cinsel istismar mağduru olmuş olma ve çocuk cinsel istismarcısı olma durumuna ilişkin Kay-Kare testi sonuçları

	Çocuk cinsel istismar mağduru olma	Çocuk cinsel istismarcısı olma		Toplam	χ^2
		Çocuk cinsel istismarcısı	Tecavüz suçlusu		
Evet	N	28	9	37	$\chi^2=17,648$
	%	75,7	24,3	100	
Hayır	N	129	197	326	sd=1 p=.000
	%	39,6	60,4	100	
Toplam	N	157	206	363	
	%	43,3	56,7	100	

Sonuca göre, çocukluğunda cinsel istismar mağduru olmuş olma durumu ile daha sonra çocuk cinsel istismarcısı olma arasında bir ilişki vardır ($\chi^2=17,648$; sd=1; p<.05). Diğer bir deyişle, çocukluğunda cinsel istismar mağduru olmuş çocuk cinsel istismarcıları ile çocukluğunda cinsel istismar mağduru olmuş çocuk cinsel istismarcı olmayan bireyler arasında, daha sonra çocuk cinsel istismarcısı olma açısından bir fark vardır.

Araştırma Sorusu 2: Çocukluğunda erkek tarafından cinsel istismar mağduru olmuş olma durumu ile daha sonra erkek çocukları cinsel istismar mağduru etme durumu arasında istismarcısının cinsiyeti ile mağdurunun cinsiyeti arasında bir ilişki var mıdır?

Araştırmada, çocukluğunda yetişkin bir erkek tarafından cinsel istismar mağduru olmuş olma durumu ile daha sonra erkek çocukları cinsel istismar mağduru etme durumu arasında, istismarcısının cinsiyeti ile mağdurunun cinsiyeti arasındaki ilişki için Kay-Kare testi yapılmıştır. Kay-Kare testine ilişkin veriler Çizelge 3.48’de verilmiştir.

Çizelge 3.48. Çocukluğunda erkek tarafından cinsel istismar mağduru olmuş olma durumu ile daha sonra erkek çocukları cinsel istismar mağduru etme durumuna ilişkin Kay-Kare testi sonuçları

	İstismarcının cinsiyeti	Mağdurun cinsiyeti		Toplam	χ^2
		Kız	Erkek		
Kadın	N	1	0	1	$\chi^2=.671$
	%	100	0	100	
Erkek	N	16	11	27	sd=1
	%	59,3	40,7	100	
Toplam	N	17	11	28	p=.413
	%	60,7	39,3	100	

Sonuca göre, çocukluğunda yetişkin bir erkek tarafından cinsel istismar mağduru olmuş olma durumu ile daha sonra erkek çocukları cinsel istismar mağduru etme durumu arasında istismarcısının cinsiyeti ile mağdurunun cinsiyeti arasında bir ilişki yoktur ($\chi^2=.671$; sd=1; p>.05). Diğer bir ifadeyle, çocukluğunda kadın cinsel istismarcı tarafından mağdur olmuş çocuk cinsel istismarcıları ile çocukluğunda erkek cinsel istismarcı tarafından mağdur olmuş çocuk cinsel istismarcıları arasında, istismarcı olarak mağdur ettiği çocukların cinsiyeti açısından bir fark yoktur.

Araştırma Sorusu 3: Çocuk cinsel istismarcısının çocukluk döneminde yaşadığı cinsel istismar mağduriyet yaşantılarının daha sonra bir çocuk cinsel istismarcısı olmasına yönelik değişkenler ile arasında bir ilişki var mıdır?

Araştırmada, çocuk cinsel istismarcısının çocukluk döneminde yaşadığı cinsel istismar mağduriyet yaşantılarının daha sonra bir çocuk cinsel istismarcısı olmasına yönelik değişkenler ile arasındaki ilişki için Pearson korelasyon katsayısına bakılmıştır. Korelasyon analizine ilişkin veriler Çizelge 3.49’da verilmiştir.

Sonuca göre, çocuk cinsel istismarcısının çocukluğunda yaşadığı cinsel istismar mağduriyet yaşı ile daha sonra bir istismarcı olarak mağdur ettiği çocukların yaşı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=.50$).

Çocuk cinsel istismarcılarının çocukluğunda yaşadığı cinsel istismar mağduriyet sayısı ile daha sonra çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmalara sahip olma arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($r=.12$).

Çizelge 3.49. İlgili değişkenler arası korelasyon katsayıları

	Çocukluğunda yaşadığı cinsel istismar mağduriyet yaşı	İstismarcı olarak mağdur ettiği çocuğun yaşı	Mağduriyet sayısı	Çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmalar
Çocukluğunda yaşadığı cinsel istismar mağduriyet yaşı	1	.496**	-.079	.106
Mağduriyet sayısı			1	.115*
Çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmalar				1

* $p<.05$ ** $p<.01$

Araştırma Sorusu 4: Sürekli bir biçimde alkol kötüye kullanımını açısından cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireyler arasında bir farklılık var mıdır?

Araştırmada, alkol kötüye kullanım açısından cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireyler arasında bir farkın olup olmadığını belirlemek için Kay-Kare testi yapılmıştır. Kay-Kare testine ilişkin veriler Çizelge 3.50’de verilmiştir.

Çizelge 3.50. Alkol kötüye kullanımın suç işleyip işlememeye bağlı olarak değişimine ilişkin Kay-Kare testi sonuçları

	Alkolü kötüye kullanım	Suç işleyip işlememe durumu		Toplam	χ^2
		Suç grubu	Karşılaştırma grubu		
Evet	N	85	10	95	$\chi^2=18,680$ sd=1 p=.000
	%	89,5	10,5	100	
Hayır	N	178	90	268	
	%	66,4	33,6	100	
Toplam	N	263	100	363	
	%	72,5	27,5	100	

Sonuca göre, cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireyler arasında, alkol kötüye kullanım açısından anlamlı bir fark vardır ($\chi^2=18,68$; sd=1; p<.05). Bir başka ifadeyle, alkol kötüye kullanım ile cinsel suç işleme arasında bir ilişki vardır.

Araştırma Sorusu 5: Uyuşturucuyu kötüye kullanım açısından cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireyler arasında bir farklılık var mıdır?

Araştırmada, uyuşturucuyu kötüye kullanım açısından cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireyler arasında bir farkın olup olmadığını belirlemek için Kay-Kare testi yapılmıştır. Kay-Kare testine ilişkin veriler Çizelge 3.51’de verilmiştir.

Çizelge 3.51. Uyuşturucuyu kötüye kullanımın suç işleyip işlememeye bağlı olarak değişimine ilişkin Kay-Kare testi sonuçları

Uyuşturucuyu kötüye kullanım	Suç işleyip işlememe durumu			Toplam	χ^2
	Suç grubu	Karşılaştırma grubu			
Evet	N	46	0	46	$\chi^2=20,029$ sd=1 p=.000
	%	100	0	100	
Hayır	N	217	100	317	
	%	68,5	31,5	100	
Toplam	N	263	100	363	
	%	72,5	27,5	100	

Sonuca göre, cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireyler arasında, uyuşturucuyu kötüye kullanım açısından anlamlı bir fark vardır ($\chi^2=20,029$; sd=1; $p<.05$). Diğer bir deyişle, uyuşturucuyu kötüye kullanım ile cinsel suç işleme arasında bir ilişki vardır.

Araştırma Sorusu 6: Suç zamanında alkollü olup olmama durumu suç türüne bağlı olarak değişmekte midir?

Araştırmada, suç türüne (tecavüz ve çocuk cinsel istismarı) göre ayrılan gruplar arasında suç zamanında alkollü olma açısından bir farkın olup olmadığını belirlemek için Kay-Kare testi yapılmıştır. Kay-Kare testine ilişkin veriler Çizelge 3.52'de verilmiştir.

Çizelge 3.52. Suç zamanında alkollü olup olmamanın suç türüne bağlı olarak değişimine ilişkin Kay-Kare testi sonuçları

Suç zamanında alkollü olma		Cinsel suç tipi		Toplam	χ^2
		Tecavüz	Çocuk cinsel istismarı		
Evet	N	38	43	81	$\chi^2=2,125$ sd=1 p=.145
	%	49,6	53,1	100	
Hayır	N	68	115	182	
	%	37,4	62,6	100	
Toplam	N	106	157	263	
	%	40,3	59,7	100	

Sonuca göre, tecavüz suçluları ve çocuk cinsel istismarcıları arasında, suç zamanında alkollü olma açısından anlamlı bir fark yoktur ($\chi^2=2,125$; sd=1; p>.05). Başka bir ifadeyle, suç zamanında alkollü olma durumu, cinsel suça göre değişiklik göstermemektedir.

Araştırma Sorusu 7: Suç zamanında uyuşturucu alıp almama durumu suç türüne bağlı olarak değişmekte midir?

Araştırmada, suç türüne (tecavüz ve çocuk cinsel istismarı) göre ayrılan gruplar arasında suç zamanında uyuşturucu alma açısından bir farkın olup olmadığını belirlemek için Kay-Kare testi yapılmıştır. Kay-Kare testine ilişkin veriler Çizelge 3.53'te verilmiştir.

Çizelge 3.53. Suç zamanında uyuşturucu alıp almamanın suç türüne bağlı olarak değişimine ilişkin Kay-Kare testi sonuçları

Suç zamanında uyuşturucu alma		Cinsel suç tipi		Toplam	χ^2
		Tecavüz	Çocuk cinsel istismarı		
Evet	N	14	24	38	$\chi^2=.221$ sd=1 p=.638
	%	36,8	63,2	100	
Hayır	N	92	133	225	
	%	40,9	59,1	100	
Toplam	N	106	157	263	
	%	40,3	59,7	100	

Sonuca göre, tecavüz suçluları ve çocuk cinsel istismarcıları arasında suç zamanında uyuşturucu alma açısından anlamlı bir fark yoktur ($\chi^2=.221$; sd=1; p>.05). Diğer bir ifadeyle, suç zamanında uyuşturucu kullanmış olma durumu, cinsel suça göre değişiklik göstermemektedir.

Araştırma Sorusu 8: Suç zamanında mağdurun alkollü olup olmama durumu suç türüne bağlı olarak değişmekte midir?

Araştırmada, suç türüne (tecavüz ve çocuk cinsel istismarı) göre ayrılan gruplar arasında suç zamanında mağdurun alkollü olması açısından bir farkın olup olmadığını belirlemek için Kay-Kare testi yapılmıştır. Kay-Kare testine ilişkin veriler Çizelge 3.54’te verilmiştir.

Çizelge 3.54. Suç zamanında mağdurun alkollü olup olmamasının suç türüne bağlı olarak değişimine ilişkin Kay-Kare testi sonuçları

Suç zamanında mağdurun alkollü olması	Cinsel suç tipi		Toplam	χ^2
	Tecavüz suçu mağduru	Çocuk cinsel istismar suçu mağduru		
Evet	N	18	7	25
	%	72	28	100
Hayır	N	88	150	238
	%	37	63	100
Toplam	N	106	157	263
	%	40,3	59,7	100

Sonuca göre, tecavüz suçu mağdurları ile çocuk cinsel istismar suçu mağdurları arasında suç zamanında alkollü olma açısından anlamlı bir fark vardır ($\chi^2=11,535$; $sd=1$; $p<.05$). Diğer bir ifadeyle, suç zamanında mağdurun alkol kullanmış olması durumu, cinsel suç mağdurlarına göre değişiklik göstermektedir.

Araştırma Sorusu 9: Suç zamanında mağdurun uyuşturucu alıp almama durumu suç türüne bağlı olarak değişmekte midir?

Araştırmada, suç türüne (tecavüz ve çocuk cinsel istismarı) göre ayrılan gruplar arasında suç zamanında mağdurun uyuşturucu almış olması açısından bir farkın olup olmadığını belirlemek için Kay-Kare testi yapılmıştır. Kay-Kare testine ilişkin veriler Çizelge 3.55'te verilmiştir.

Çizelge 3.55. Suç zamanında mağdurun uyuşturucu alıp almamasının suç türüne bağlı olarak değişimine ilişkin Kay-Kare testi sonuçları

	Suç zamanında mağdurun uyuşturucu almış olması	Cinsel suç tipi		Toplam	χ^2
		Tecavüz suçu mağduru	Çocuk cinsel istismar suçu mağduru		
Evet	N	9	4	13	$\chi^2=4,756$ sd=1 p=.029
	%	69,2	30,8	100	
Hayır	N	97	153	250	
	%	38,8	61,2	100	
Toplam	N	106	157	263	
	%	40,3	59,7	100	

Sonuca göre, tecavüz suçu mağdurları ile çocuk cinsel istismar suçu mağdurları arasında, suç zamanında uyuşturucu almış olma açısından anlamlı bir fark vardır ($\chi^2=4,756$; sd=1; p<.05). Bir başka ifadeyle, suç zamanında mağdurun uyuşturucu kullanmış olması durumu, cinsel suç mağdurlarına göre değişiklik göstermektedir.

Araştırma Sorusu 10: Tecavüz suçluları ile hiç suç işlememiş bireyler arasında, tecavüze yönelik bilişsel çarpıtmalar toplam puanları açısından bir farklılık var mıdır?

Araştırmada, tecavüz suçlularının ile hiç suç işlememiş bireyler arasında, tecavüze yönelik bilişsel çarpıtmalar toplam puanları açısından bir farkın olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar için t testi analizi yapılmıştır.

Tecavüz suçlularının ve hiç suç işlememiş bireylerin, tecavüze yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formu puan ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri Çizelge 3.56'da verilmiştir.

Çizelge 3.56. Grupların tecavüze yönelik bilişsel çarpıtma toplam puanlarının ortalamaları ($\bar{X}$), standart sapmaları (SS) ve t değeri

	Tecavüz Suçluları		Karşılaştırma Grubu		t
	n=106		n=100		
Bilişsel Çarpıtma	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	
	46,55	10,76	37,16	6,77	7,54*

Bağımsız gruplar için t testi sonuçlarına göre, tecavüz suçluları ile hiç suç işlememiş bireyler arasında, tecavüze yönelik bilişsel çarpıtmalar açısından anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Tecavüz suçlularının bilişsel çarpıtma düzeyleri ($\bar{X}$ =46,55; SS=10,76), hiç suç işlememiş bireylerin bilişsel çarpıtma düzeylerinden ($\bar{X}$ =37,16; SS=6,77) anlamlı olarak yüksektir (t=7,54; p<.05).

Araştırma Sorusu 11: Çocuk cinsel istismarı suçluları ile hiç suç işlememiş bireyler arasında, çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmalar toplam puanları açısından bir farklılık var mıdır?

Araştırmada, çocuk cinsel istismarcıları ile hiç suç işlememiş bireyler arasında, çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmalar toplam puanları açısından bir farkın olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar için t testi analizi yapılmıştır.

Çocuk cinsel istismarcılarının ve hiç suç işlememiş bireylerin, çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formu puan ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri Çizelge 3.57’de verilmiştir.

Çizelge 3.57. Grupların çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtma toplam puanlarının ortalamaları ($\bar{X}$), standart sapmaları (SS) ve t değeri

	Çocuk Cinsel İstismar		Karşılaştırma		t
	Suçluları		Grubu		
	n=157		n=100		
Bilişsel	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	
Çarpıtma	41,64	13,09	30,33	8,17	8,53*

Bağımsız gruplar için t testi sonuçlarına göre, çocuk cinsel istismarcıları ve hiç suç işlememiş bireyler arasında, çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmalar açısından anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Çocuk cinsel istismarcılarının bilişsel çarpıtma düzeyleri ($\bar{X}=41,64$; $SS=13,09$), hiç suç işlememiş bireylerin bilişsel çarpıtma düzeylerinden ($\bar{X}=30,33$; $SS=8,17$) anlamlı olarak yüksektir ($t=8,53$; $p<.05$).

Araştırma Sorusu 12: Suç türüne göre farklılaşan yetişkin erkek hükümlüler arasında, birincil ve ikincil psikopati toplam puanları açısından bir farklılık var mıdır?

Araştırmada, suç türüne (tecavüz ve çocuk cinsel istismarı) göre ayrılan gruplar arasında, birincil ve ikincil psikopati toplam puanları açısından bir farkın olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar için t testi analizi yapılmıştır.

Tecavüz suçlarının ve çocuk cinsel istismarcılarının, birincil ve ikincil psikopati ölçek puan ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri Çizelge 3.58'de verilmiştir.

Çizelge 3.58. Cinsel suçluların birincil ve ikincil psikopati toplam puanlarının ortalamaları ($\bar{X}$), standart sapmaları (SS) ve t değeri*

	Tecavüz Suçluları		Çocuk Cinsel İstismar Suçluları		t
	n=106		n=157		
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	
Birincil Psikopati	2,10	0,53	2,15	0,52	,68
İkincil Psikopati	2,59	0,52	2,60	0,44	.01

*Çizelgede gösterilen ortalama ve standart sapmalar, grup ortalamalarının ilgili alt ölçeğin madde sayısına bölünerek elde edilmiştir.

Bağımsız gruplar için t testi sonuçlarına göre, tecavüz suçluları ile çocuk cinsel istismarcıları arasında, birincil ve ikincil psikopati açısından anlamlı bir fark yoktur.

Araştırma Sorusu 13: Cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireyler arasında, birincil ve ikincil psikopati toplam puanları açısından bir farklılık var mıdır?

Araştırmada, cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireyler arasında, birincil ve ikincil psikopati toplam puanları açısından bir farkın olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar için t testi analizi yapılmıştır.

Cinsel suçluların ve hiç suç işlememiş bireylerin, birincil ve ikincil psikopati ölçek puan ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri Çizelge 3.59'da verilmiştir.

Çizelge 3.59. Grupların birincil ve ikincil psikopati toplam puanlarının ortalamaları ($\bar{X}$), standart sapmaları (SS) ve t değeri*

	Cinsel Suçlular		Karşılaştırma Grubu		t
	N=263		N=100		
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	
Birincil Psikopati	2,13	0,53	1,86	0,45	4.47*
İkincil Psikopati	2,59	0,47	2,26	0,38	6,88*

*Çizelgede gösterilen ortalama ve standart sapmalar, grup ortalamalarının ilgili alt ölçeğin madde sayısına bölünerek elde edilmiştir.

Bağımsız gruplar için t testi sonuçlarına göre, cinsel suçlular ve hiç suç işlememiş bireyler arasında birincil psikopati açısından anlamlı bir fark vardır. Cinsel suçlularının birincil psikopati düzeyleri ($\bar{X}=2.13$; $SS=0.53$), hiç suç işlememiş bireylerin birincil psikopati düzeylerinden ($\bar{X}=1.86$; $SS=0.45$) anlamlı olarak yüksektir ($t=4.47$; $p<.05$). Cinsel suçlular ve hiç suç işlememiş bireyler arasında ikincil psikopati açısından anlamlı bir fark vardır. Cinsel suçlularının birincil psikopati düzeyleri ($\bar{X}=2.59$; $SS=0.47$), hiç suç işlememiş bireylerin birincil

psikopati düzeylerinden ($\bar{X}=2,26$; $SS=0.38$) anlamlı olarak yüksektir ($t=6,88$; $p<.05$).

4. TARTIŞMA

Elde edilen bulgular bu bölümde alan yazını doğrultusunda tartışılmıştır.

Araştırmanın sosyo-demografik bulgularına bakıldığında, araştırma grubunu oluşturan toplam 263 yetişkin erkek hükümlünün %40,3'ünü tecavüz suçlularının, %59,7'sini ise çocuk cinsel istismarcılarının oluşturduğu görülmektedir. Tecavüz suçlu grubunu oluşturan bireylerin %22,6'sının uygulama zamanında 18-25 yaş grubunda ve %45,3'ünün ise 26-35 yaş grubunda olduğu; çocuk cinsel istismarı suçlu grubunu oluşturan bireylerin %36,9'unun 18-25 yaş grubunda ve %23,6'sının da 26-35 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle araştırma grubunun %63,5'inin 18-35 yaş grubundan oluştuğu görülmektedir. Bu durum, cinsel bir suçtan hüküm almış bireylerin büyük bir çoğunluğunun genç-yetişkin bireylerden oluştuğunu göstermektedir. Karşılaştırma grubunu oluşturan bireylerin %23'ünün uygulama zamanında 18-25 yaş grubunda ve %50'sinin ise 26-35 yaş grubu arasında olduğu görülmektedir. Görgülü (2009), 326 hükümlü ve tutuklu ile yaptığı çalışmada, benzer bir biçimde 18-35 yaş grubunun (%80,4) çoğunlukta olduğunu belirlemiştir. Yaş açısından tecavüz suçluları, çocuk cinsel istismarcıları ile karşılaştırıldığında, yapılan çalışmaların (Ahlmeyer, Kleinsasser, Stoner ve Retzlaff, 2003; Dickey, Nussbaum, Chevolleau ve Davidson, 2002; Hanson, 2002; Hudson ve Ward, 1997; Tingle, Barnard, Robbin, Newman ve Hutchinson, 1986) tersine, çocuk cinsel istismarcılarının daha genç yaşta olduğu görülmektedir. Bu durum, cinselliğin ülkemizde çok geç yaşta yaşanıyor olmasıyla açıklanabilir.

Araştırma ve karşılaştırma grubu eğitim düzeylerine göre değerlendirildiğinde, tecavüz suçlu grubunu oluşturan bireylerin %41,5'inin ve çocuk cinsel istismarı suçlu grubunu oluşturan bireylerin ise %39,5'inin ilkökul mezunu olduğu görülmektedir. Eğitim masraflarının karşılanamaması ve erken yaşta çalışmak zorunda bırakılma gibi ekonomik nedenlerle eğitime devam etmek istememeyi pekiştiren çevresel nedenler, öğrenimine devam edememe/etmeme nedenleri olarak düşünülebilir. Karşılaştırma grubunu oluşturan bireylerin %54'ünün ilkökul mezunu

olduğu görülmektedir. Peker (2008), 225 hükümlü ve tutuklu ile yaptığı çalışmada, benzer bir biçimde ilkökul mezunu sayısının (%45,8) yoğunlukta olduğunu bildirmiştir. Bu durum, suç işleyen bireylerin genel olarak, eğitim düzeylerinin düşük olduğunu göstermektedir.

Araştırma ve karşılaştırma grubunun medeni durumları incelendiğinde, tecavüz suçlu grubunun %46,2'sinin bekâr, %42,5'inin evli ve %7,5'inin boşanmış olduğu; çocuk cinsel istismarı suçlu grubunun %54,8'inin bekâr, %40,1'inin evli ve %4,5'inin ise boşanmış olduğu belirlenmiştir. Karşılaştırma grubunun %31'inin bekâr, %69'unun da evli olduğu görülmektedir. Bu durum sosyo-kültürel değerler dikkate alındığında, evlilik yaşının yükselmiş olmasıyla ilişkilendirilebilir.

Meslek durumlarına bakıldığında, araştırma grubunun %50,6'sının (tecavüz suçlularının %44,3'ü ve çocuk cinsel istismarcılarının %54,8'i); karşılaştırma grubunun ise %62'sinin nitelik gerektirmeyen işlerde çalıştığı görülmektedir. İş durumları değerlendirildiğinde ise, araştırma grubunun %24,3'ünün (tecavüz suçlularının %19,8'i ve çocuk cinsel istismarcılarının %30'u); karşılaştırma grubunun ise %3'ünün herhangi bir işte çalışmadığı, diğer bir deyişle işsiz oldukları görülmektedir. Tecavüz suçluları ile çocuk cinsel istismarcıları, iş durumlarına göre karşılaştırıldığında, tecavüz suçlularının büyük bir çoğunluğunun (%39,6) düzenli bir işte çalıştığı; çocuk cinsel istismarcılarının ise büyük bir çoğunluğunun (%38,9) düzensiz işlerde çalıştığı belirlenmiştir. İşsiz olmak suç işleme açısından önemli bir faktör olarak değerlendirilebilir.

Cinsel suçlular meslek, iş ve eğitim durumlarına göre değerlendirildiğinde, genel olarak düşük sosyo-ekonomik düzeyi ortaya çıkartan bir meslek sahibi oldukları ve iş olarak da beceri gerektirmeyen işlerle uğraştıkları ve düşük bir eğitim düzeyine sahip oldukları görülmektedir. Bu durum, Hudson ve Ward'ın (1997) yaptıkları çalışma ile benzerlik göstermektedir.

Cinsel istismar, çocuk istismarının en yaygın bir şeklidir ve tüm toplumlarda çocukların bu istismardan mağdur olma oranları tam olarak bilinmemektedir.

Yetişkinler tarafından yapılan bu cinsel içerikli istismar davranışlarının gelişiminde, çocukluğunda cinsel istismara uğrama ve çocukluk kötü yaşantıları gibi çocukluk dönemine ait risk faktörlerinin ve bu risk faktörleriyle beraber gelişen kişilik özelliklerinin payı olduğu düşünülmektedir. Cinsel suç işleyen kişiler arasında, çocukken cinsel istismara uğrama oranlarının çok yüksek olduğu tahmin edilmektedir (Briggs ve Hawkins, 1996; Dhawan ve Marshall, 1996; Marshall ve Mazzucco, 1995; Marshall, Serran ve Cortoni, 2000; Stirpe ve Stermac, 2003; Weeks ve Widom, 1998). Bu oranın, %9'dan (Fagan ve Wexler, 1988), %70'e kadar (Graham, 1996) geniş bir aralıkta değiştiği düşünülmektedir. Araştırmada, çocukluğunda cinsel istismar mağduru olma ile daha sonra cinsel istismarcı olma ilişkisi değerlendirildiğinde, çocuk cinsel istismarcıların %17,8'inin, cinsel suçluların ise %14'ünün çocukluğunda cinsel istismar mağduru olduğu görülmektedir. Romano ve DeLuca (1997) yaptıkları çalışmada, cinsel suçluların %28'inin; Glasser ve diğer. (2001) yaptıkları çalışmada, çocuk cinsel istismarcıların %21'inin çocukluğunda cinsel istismar yaşamış olduklarını belirlemişlerdir. Baltieri ve Andrade'e (2008) göre ise, bu oran %10'dur. Craissati ve McClurg'a (1996) göre de çocuk cinsel istismarcılarının yaklaşık olarak yarısını, çocukken cinsel istismara uğramış kişiler oluşturmaktadır. Yapılan çalışmaların farklı sonuçlar ortaya çıkarması, çalışılan örneklem gruplarının çok farklı kaynaklar tarafından elde edilerek değerlendirilmesiyle ilgilidir. Bu tür çalışmalarda genel olarak, ya geçmiş kayıtlar incelenmekte ya da hapisanelerdeki çocuk cinsel istismarcılarının kendini değerlendirme yöntemleri ile değerlendirme yapılmaktadır. Bu durumda da akla şu iki soru gelmektedir: Birincisi, istismarcı ile ilgili geçmiş kayıtlar ne kadar doğru tutulmuştur? Ve ikincisi, istismarcılar, kendini değerlendirme sorularına ne kadar samimi cevaplar vermiştir? Bu soruların cevabını doğru ve net bir biçimde bulmak, şu an için, hala mümkün görünmemektedir. Geçerli mevcut kuramsal bilgiler, genellikle, geriye yönelik yapılan çalışmaların sonuçlarına dayanmaktadır. Bu çalışmaların da metodolojik kısıtlılıkları, sonuçların net bir biçimde tutarlı olarak ortaya çıkmamasına neden olmaktadır.

Çocukken yaşanan cinsel istismar, yetişkinlerin suç işlemelerinde gerekli ve yeterli bir neden oluşturmamasına rağmen, çocukken cinsel istismar yaşayanlar ile

daha sonra suç işlemiş kişiler arasında bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Widom'a (1995) göre, çocukken cinsel istismar mağduru olanlarda, olmayanlara göre daha sonradan cinsel bir suç işleyerek tutuklanma oranı 4,7 kat daha fazladır (Akt., Proeve ve Reilly, 2007). Çocukken yaşanan cinsel istismar, onların daha sonra istismarcı olmaları için bir risk ortaya çıkarmaktadır (Conte, Berliner ve Schuerman, 1986; Akt., Proeve ve Reilly, 2007). Salter ve diğer. (2003), çocukken cinsel istismar yaşamış 21 istismarcı ve yaşamamış 83 istismarcı ile "Cinsel İstismar Mağduru Erkeklerde Cinsel istismar Davranışının Gelişimi"ni araştırdıkları çalışmada, çocukken cinsel istismar mağduriyeti yaşama ile daha sonra çocuk cinsel istismarcısı olma arasında çocuğun yaşı, antisosyal davranışlar sergilemesi, yangın çıkarması, hayvanlara eziyet etmesi, enürezis ve enkoprezis öyküsü olması, fiziksel istismar yaşamış olması, aile içi şiddete şahit olması şeklinde risk faktörlerini belirlemişler ve çocukken cinsel istismar mağduriyeti yaşamış mağdurların çoğunun, daha sonra çocuk cinsel istismarcısı olmadığı, fakat çocukken gösterdiği davranışların ve yaşadığı ayrıntıların, onların daha sonra çocuk cinsel istismarcısı olma risklerini arttırdığını ifade etmişlerdir. Araştırmada, bu bulguları destekleyen risk faktörleri değerlendirildiğinde, çocuk cinsel istismarcılarının %19,1'inin baba tarafından, %14'ünün ise anne tarafından fiziksel şiddet gördüğü belirlenmiştir. Aile içinde baba tarafından yaşatılan fiziksel istismara şahit olma durumu değerlendirildiğinde ise, çocuk cinsel istismarcıların %17,8'inin baba tarafından anneye, %12,7'sinin erkek kardeşe ve %8,3'ünün ise kız kardeşe fiziksel şiddet uygulandığına şahit olduğu; anne tarafından yaşatılan fiziksel istismara şahit olma durumu değerlendirildiğinde ise %5,7'sinin anne tarafından erkek kardeşe ve %8,3'ünün de kız kardeşe fiziksel şiddet uygulandığına şahit olduğu belirlenmiştir. 18 yaşına kadar sergilenmiş antisosyal davranış örüntüleri değerlendirildiğinde ise, çocuk cinsel istismarcıların %2,5'inin anne-babayı dövme, %34,4'ünün birini fena halde dövme, %21,7'sinin sık sık okula gitmeme, %4,5'inin yankesicilik, %15,3'ünün hırsızlık yaptığı görülmektedir. Piromani ve hayvanlara eziyet etme davranışları ile enürezis yaşama öyküsü değerlendirildiğinde de çocuk cinsel istismarcıların %10,8'inin 18 yaşına kadar yangın çıkarma ve %6,4'ünün de hayvanlara eziyet etme davranışı sergilediği; %21'inin ise enürezis yaşadığı belirlenmiştir. Bu bulgular alan yazınına desteklenmektedir.

Araştırmada, çocuk cinsel istismarcıların çocukluğunda yaşadığı cinsel istismar mağduriyet yaşı ile istismar ettiği çocukların yaşı arasında bir ilişki bulunmuştur. Araştırmanın bu bulguları, Langevin, Wright ve Yhandy'nin (1989) yaptığı çalışma ile benzerlik göstermektedir. Mağduriyet yaşı, daha sonra çocuk cinsel istismarcısı olma açısından önemli bir risk faktörüdür. Çocukluğunda cinsel istismara uğramış ve uğramamış cinsel suç işleyen bireyleri karşılaştırdıkları çalışmada, çocuk cinsel istismar mağduru olmuş bireylerin, çocukluklarında fiziksel istismar yaşadıkları, hırsızlık ve saldırganlık gibi antisosyal davranışlar gösterdikleri belirtilmiştir. Yaptıkları bu çalışmada, geçmişinde çocuk cinsel istismar mağduru olmuş olma ile daha sonra cinsel suç işleme arasında bir ilişkinin olduğu da ifade edilmiştir.

Cinsel suç işleme riskinin artışı, yaşanan cinsel istismarın özelliğine bağlı olarak değişmektedir. Freeman-Longo'ya (1986) göre, yetişkinlikte cinsel suç işlemenin gelişiminde, çocukken farklı zamanlarda bir ya da daha fazla istismarcı tarafından cinsel istismara maruz kalma ve yaşanan istismarın çok uzun bir süre devam etmesi gibi tehlikeli iki risk faktörü söz konusudur. Araştırmada, bu bulguları destekleyen risk faktörleri değerlendirildiğinde, çocukluğunda çocuk cinsel istismarı mağduru olmuş 28 bireyin %21,4'ünün bir kez, %14,3'ünün iki kez, %21,4'ünün üç kez, %14,3'ünün dört kez ve %28,6'sının ise beş ve daha fazla kez mağduriyet yaşadığı görülmektedir.

Briggs ve Hawkins'e (1996) göre, çocukluk döneminde yaşanan cinsel istismarda, istismarcının cinsiyeti genellikle erkektir. Araştırmada, çocuk cinsel istismar mağduriyeti yaşamış çocuk cinsel istismarcıların %96,4'ünün istismarcılarının cinsiyetinin erkek olduğu belirlenmiştir. Erkek cinsel istismarcı tarafından istismar edilme durumu, mağdurda sapkın cinsel davranışları öğrenme ihtimalini arttırmaktadır (Kobayashi, Sales, Becker, Figueredo ve Kaplan, 1995). Çocukluğunda erkek(ler) tarafından mağduriyet yaşamış çocuk cinsel istismarcılarının mağdurlarının cinsiyeti değerlendirildiğinde, alan yazının tersine, istismarcılarının cinsiyeti ile mağdurların cinsiyeti arasında bir ilişki bulunamamıştır. Çocukluğunda erkek(ler) tarafından cinsel istismar mağduru olmuş çocuk cinsel istismarcıların %59,3'ünün kız çocukları, %40,7'sinin ise erkek çocukları mağdur

ettiği görülmektedir. Bu durum, karşı cinse yönelik cinsel uyarıcılara karşı verdiği tepkilerin gelişimiyle ve ülkemizde erkeklerin cinsel fantezilerinin, genel olarak, karşı cinse yönelik olmasıyla açıklanabilir. Bu gelişim, büyük bir oranda sosyal normlar tarafından etkilenmektedir. Watkins ve Bentovim'e göre (1992), çocuk cinsel istismarında erkek mağdurların uzun dönemde yaşadığı problemler, cinsel kimlikle ilgili yaşanan anksiyete ve karmaşa ile erkeksiliğini göstermek için yapılan uygun olmayan girişimlerdir. Araştırmada, çocuk cinsel istismarı mağdurlarının cinsiyetinin, istismarcının cinsiyetine göre daha çok karşı cinsiyette olması, istismarcının hemcinsine yönelik gerçekleştireceği cinsel bir eylemde, hem yaşadığı toplumun beklentilerine hem de kendi beklentilerine ters bir sonuç ortaya çıkartması ile açıklanabilir. Bu durumda kişi, sosyal normlar ile beklentiler karşısında kendisini uyumlu hissetmesi için karşı cins mağdur arayışına girecektir. Böylece, yetişkin karşı cinse yönelik gerçekleştirilemeyen cinsel bir eylem, karşı cins çocuğa yöneltilecek, ve var olan düşük benlik saygısı da artmış olacaktır. Sonuç olarak kişi, kendi için daha kabul edilebilir bir çerçevede, karşı cins çocuklara yönelik olarak cinselliğini yaşayacaktır.

Cinsel suçlular alkol kullanımı açısından değerlendirildiğinde, tecavüz suçlularının %29,2'sinin; çocuk cinsel istismarcılarının ise %34,4'ünün alkol kullandığı belirlenmiştir. Grubin ve Gunn (1990) yaptıkları bir çalışmada, İngiltere'de tecavüz suçu işleyen erkek cinsel suçlular arasında alkol kullanımının çok yüksek olduğunu göstermişlerdir. Tecavüz nedeniyle tutuklanmış 142 erkek cinsel suçlunun %37'sinin alkol bağımlısı olduğu bildirilmiştir (Akt., Finney, 2004). Tecavüz suçlularında ve çocuk cinsel istismarcılarında alkol kullanımı, diğer şiddet suçlularına göre daha yüksektir (Abracen, Looman ve Anderson, 2000). Araştırmada, cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş kişiler arasında alkol kullanımı açısından anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Peker (2008), yaptığı çalışmada, hükümlü ve tutukluların %24,4'ünün alkol kullandığını belirlemiştir. Alkol kullanımı (Testa, 2002), uyuşturucu veya her ikisinin de birden kullanılması (Motiuk, 1998), cinsel suçlularda tekrar suç işleme eğilimi ile ilgili önemli bir risk faktörü olarak dikkate alınmaktadır. Araştırmada, cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş kişiler arasında uyuşturucu kullanımı açısından anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Cinsel suçlular

arasında uyuşturucu kullanımı, alkol kullanımına göre daha düşüktür (Langevin ve Lang, 1990). Alkol kullanımı cinsel suçluların %50'sinde daha fazla bir oranda görülürken, uyuşturucu kullanımı %20'den daha az bir oranda görülmektedir. Araştırmada, cinsel suçluların %32,3'ünün alkol kullandığı, %21,2'sinin de uyuşturucu kullandığı belirlenmiştir. Bu oran, alan yazını ile benzerlik göstermektedir. Marshall (1989), cinsel suçluların yakın ilişkilerinde kendilerini yalnız hissetmelerinin sonucu, özellikle cinsel ilişkilerinde ve yaşamlarındaki problemlerle başa çıkmada sürekli bir biçimde yetersizlikler yaşamalarına bağlı olarak, güvensiz bağlanma örüntüleri geliştirdiklerini ileri sürmektedir. Cinsellikle ilgili yaşanan problemler ve yalnızlık, cinsel suçlularda alkol kullanımını ve bağımlılığını da beraberinde getirmektedir. Araştırmada, cinsel suçluların %18,6'sının cezaevine girmeden önce sosyal ilişkilerinde kendilerini yapayalnız hissettikleri ve yine %18,6'sının da cinsel yaşantısını kötü/çok kötü olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Cezaevinden çıktıktan sonra ise, %42,2'sinin sosyal ilişkilerinde kendilerini yapayalnız hissedecekleri yönünde bir değerlendirme yaptıkları belirlenmiştir. Yalnızlık duygusundaki bu artış, cinsel suç işlemiş kişiler arasında alkol kullanımının daha da artacağı yönünde alan yazını doğrultusunda bir bulgu ortaya çıkartmaktadır.

Alkol ve suç işleme arasındaki ilişkiyi açıklayan kuramsal bulgular farklı sonuçlar ortaya koymasına rağmen, çoğu araştırmacı, suç zamanından önce alkol almış suçluların, diğer suçlulara göre daha fazla şiddet içeren bir şekilde davrandıklarını ileri sürmektedir. Alkollü olma, direkt bir biçimde kişinin suç işlemesine de neden olabilmektedir (Abbey, Clinton-Sherrod, McAuslan, Zawacki ve Buck, 2003). Tecavüz suçlularında ve çocuk cinsel istismarcılarında suç zamanından önce alkol kullanımı, diğer şiddet suçlularına göre daha yüksektir (Abracen, Looman ve Anderson, 2000). Araştırmada, suç zamanından önce alkol kullanımı değerlendirildiğinde, tecavüz suçluları ile çocuk cinsel istismarcıları arasında suç zamanında alkollü olma açısından bir fark bulunamamıştır. Bu durum, cinsel suçlularının suç zamanında alkol kullanma oranlarının geniş bir aralıkta değişebildiğini göstermektedir. Testa (2000), yaptığı çalışmasında, cinsel suçlularda, suç zamanında alkol kullanım oranının %13-%63 arasında değiştiğini belirtmiştir.

Tecavüz suçu işleyen kişiler arasında suç işleme zamanından önce alkol kullanım oranı 2/3'ye kadar çıkmaktadır (Abbey, 1991). Araştırmada, tecavüz suçlularının %35,8'inin; çocuk cinsel istismarcıların ise %27,4'ünün suç zamanından önce alkol kullandıkları belirlenmiştir. Grubin ve Gunn (1990), tecavüz nedeniyle tutuklanmış 142 erkek cinsel suçlunun %58'inin, suç işleme zamanından yaklaşık olarak altı saat önce alkol aldıklarını ve %12'sinin de alkol ile beraber uyuşturucu kullandıklarını belirlemişlerdir. Bu kişilerin %37'sinin de alkol bağımlısı olduğu bildirilmiştir. Birleşik Devletler Adli İstatistik Bürosu'nun (Bureau of Justice Statistics-US) (1983), 10.000 mahkum üzerinde yaptığı çalışmada ise, tecavüz suçu işleyen kişilerin %57'sinin suç zamanından önce alkol aldıkları belirlenmiştir. Birleşik Devletler Ulusal Mağduriyet Araştırması'nda da (A National US Victimization Survey) cinsel şiddet olaylarının %61'inde suçluların alkol aldıkları ya da uyuşturucu kullandıkları, %76'sının da sadece alkol kullandığı ortaya çıkmıştır (Akt., Finney, 2004). Araştırmada, suç zamanından önce uyuşturucu kullanımı değerlendirildiğinde, tecavüz suçluları ile çocuk cinsel istismarcıları arasında suç zamanında uyuşturucu kullanma açısından bir fark bulunamamıştır. Bu durum, suç zamanında alkol kullanma kadar, uyuşturucu kullanmanın da cinsel suç işlemede bir risk olduğunu göstermektedir.

Suç zamanından önce, suçlunun ve mağdurun her ikisinin de alkol kullanım oranı, %34-%74 arasında değişmektedir. Sadece mağdurun alkollü olması oranı ise, %30-%79 arasında değişmektedir (Abbey, Ross ve McDuffie, 1994). Araştırmada, suç zamanında mağdurun alkollü olma durumu değerlendirildiğinde, tecavüz suçu mağdurlarının %17'sinin; çocuk cinsel istismarı mağdurların ise %4,5'inin alkollü olduğu görülmektedir. Bu oran, suçlunun suç zamanında alkollü olma durumu ile değerlendirildiğinde, oran, hemen hemen yarıya düşmektedir. Bu sonuç, suçlunun mağdura yakınlık durumu ile birlikte değerlendirilecek olunursa, tecavüz suçlularının %57,5'inin mağdura yabancı olduğu görülmektedir. Hem mağdurun hem de suçlunun alkollü olması cinsel suç tipi ile ilişkilidir (Abbey, Clinton-Sherrod, McAuslan, Zawacki ve Buck, 2003). Cinsel suç zamanından önce suçlunun ve mağdurun alkollü olma durumu, birbirlerini tanıyan kadın ve erkeğe göre, birbirlerini tanımayanlarda daha yüksektir (Testa, 2002). Bu durum, mağdurun cinsiyetine göre,

çocuk cinsel istismarcıları için bir farklılık yaratmamaktadır. (Baltieri ve Andrade, 2008). Mağdur açısından bu durum değerlendirildiğinde de suç zamanında mağdurun alkollü olması ve/veya uyuşturucu almış olması açısından, cinsel suç mağdurları arasında bir farklılık vardır. Bu durum, tecavüz suçunun genellikle yetişkin kadınlara yönelik işlenmesiyle açıklanabilir. Mağdurun alkollü olması, cinsel suç işleme riskini arttıran bir faktör olarak görülmektedir (Abbey, Clinton-Sherrod, McAuslan, Zawacki ve Buck, 2003).

Abbey ve diğer. (2001) göre, cinsel suçlarda alkolün rolünü açıklayan iki yaklaşım vardır: Suçluyu ve mağduru inceleyen alan çalışmaları ve insan davranışlarında alkolün etkisini araştıran laboratuvar çalışmalarıdır. Bu iki yaklaşımın kendi içinde sınırlılıkları da söz konudur. Saldırıdan sonra geçen zaman diliminde kişi, olayı çok net bir şekilde hatırlamayabilir, özellikle bu durum kişinin olay anında alkollü olmasıyla daha da güçleşmektedir. Bazı durumlarda ise cinsel saldırı olayından utanma duygusu ile gerçekler çarpıtılmaktadır. Laboratuvar çalışmalarında ise ölçülmek istenen cinsel saldırı davranışından veya şiddet davranışından önce, içinde alkol olan ve olmayan içecekler içtirilerek, katılımcıların tepkileri araştırılmaktadır. Bu bağlamda, suçluların suç zamanında alkol kullanımı değerlendirildiğinde, alkolün bilişsel bir bozulmaya yol açması sonucu, saldırganlığı kolaylaştırdığı ve kadınları cinsel bir obje olarak algılamalarına neden olduğu düşünülebilir. Alkol, refleks yitimine ve cinsellikle ilgili beklentilerin artmasına neden olabilmektedir. Mağdur açısından alkol kullanımı, mağdurda hem bilişsel bozulmalara hem de motor hareketlerde kısıtlılıklara neden olabilmektedir (Abbey ve diğer., 2001). Bu durum, mağdur açısından cinsel suçta hedef olmayı daha da kolaylaştırmaktadır. Cinsel suçlarda alkol kullanımı, direkt ya da dolaylı olarak suç işleme riskini arttırmaktadır (Ullman, Karabatsos ve Koss, 1999).

Cinsel suçlularda, suç işleme riskini arttıran bir diğer faktörde, suça yönelik bilişsel çarpıtmalardır (Ward ve Keenan, 1999). Cinsel suçlularda uyumsuz inançlar ve tutumlar ile problemlili düşünme biçimlerini belirtmek için kullanılan bilişsel çarpıtmaların, cinsel suç işleme ile ilişkisi olduğunu gösteren çok fazla sayıda çalışma vardır (Hanson ve Scott, 1995; Lanyon, 1986; Marshall ve Barbaree, 1988;

Pollock ve Hashmall, 1991; Schwartz ve Masters, 1983; Stermac ve Segal, 1989; Travin ve diğer., 1986). Araştırmada, tecavüz suçluları ile hiç suç işlememiş bireyler arasında tecavüz suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalarda ve çocuk cinsel istismarcıları ile hiç suç işlememiş bireyler arasında da çocuk cinsel istismarı suçuna yönelik bilişsel çarpıtmalarda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, alan yazını ile benzer sonuçlar göstermektedir. Yapılan çalışmalarda, çocuk cinsel istismarcıları ile diğer cinsel suçlular ve hiç suç işlememiş bireyler arasında çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmalarda farklılıklar olduğu belirlenmiştir (Abel ve diğer. 1989; Murphy, 1990, Akt., Tierney ve McCabe, 2001; Hanson, Gizzarelli ve Scott, 1994; Marshall, Marshall, Sachdev, ve Kruger, 2003; Stermac ve Segal, 1989).

Abel ve diğer. (1989), yaptıkları çalışmada, cinsel suçluların bilişsel çarpıtmalarının suça özgü olduğunu ifade etmişlerdir. Schweighofer (1993), tecavüz suçluları ile hiç suç işlememiş bireyler arasında, tecavüze yönelik bilişsel çarpıtmalarda anlamlı bir fark olduğunu belirlemiştir. Cinsel suçluların tekrar suç işleme eğilimlerine karşı uygulanan tedavilerde çok önemli bir rol oynayan bilişsel çarpıtmalar, etkili tedavi yönteminin planlanmasında da kuramsal bir destek sağlamaktadır (Marshall ve diğer., 1995). Cinsel suçlular, hiç suç işlememiş erkek bireylere göre, çok daha fazla çarpıtılmış bilişsel tutumlara sahiptir (Hanson, Gizzarelli ve Scott, 1994; Marshall, Marshall, Sachdev ve Kruger, 2003; Stermac ve Segal, 1989). Bilişsel çarpıtmalar doğası gereği, yapılan suç davranışını mantığa bürüme, işlenen suçtan dolayı karşısındakini suçlama, suç davranışını inkar etme, suç davranışına mazeret gösterme ve karşıt tepki geliştirme gibi işlemleri içerdiğinden, cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireyler arasında farklılıklar olması beklenen bir sonuçtur. Hanson ve Scott (1995), bilişsel çarpıtmaların beş yıllık bir süreçte tekrar cinsel suç işleme eğilimi ile ilişkili olduğunu bildirmişlerdir.

Cinsel suç işlemede bir diğer risk faktörü olan psikopati, suç grupları arasında çok fazla çalışılan bir konudur. Yapılan çalışmalarda, suç grupları arasında psikopatinin çok sayıda olumsuz sonuçlarla ilişkili olduğu ifade edilmektedir (Hare, 1996; Hare, Clarke, Grann ve Thornton, 2000; Hart, 1998; Salekin, Rogers ve Sewell, 1996). Harris, Rice ve Quinsey'ye (1994) göre, suçluların çocukluk

döneminde yaşadıkları uyum bozuklukları, psikopatiye neden olabilmektedir (Akt., Peker, 2008). Bu bireylerin tekrar suç işleme eğilimlerinde de psikopati önemli bir etkidir (Hare, 1999). Araştırmada, cinsel suçluların psikopati düzeyleri değerlendirildiğinde, birincil ve ikincil psikopati düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu durum, cinsel suçluların kişilik özellikleri bakımından suç işlemede benzer yanlarının olduğunu göstermektedir. Araştırmada, tecavüz suçluları ile çocuk cinsel istismarcılarının cezaevine girmeden önce, çevresindeki kişilerin, kendilerini nasıl gördüklerinin değerlendirmesini yaptıkları bulgulara bakıldığında, psikopatik kişilik özellikleri bakımından aralarında çok fazla bir fark olmadığı görülmektedir. Tecavüz suçlularının %16'sının öfkeli, %6,6'sının kaba, %8,5'inin sorumsuz, %6,6'sının bencil, %9,4'ünün saldırgan, %5,7'sinin vicdansız ve %3,8'inin çıkarıcı olduğu; çocuk cinsel istismarcılarının ise %12,7'sinin öfkeli, %5,1'inin kaba, %10,8'inin sorumsuz, %2,5'inin bencil, %5,1'inin saldırgan, %3,2'sinin vicdansız ve %1,9'unun da çıkarıcı olduğu görülmektedir. Birincil psikopatların daha acımasız, manipülatif, kendi çıkarları için başkalarını sömüren, bencil ve güvenilmez (Kiehl ve Fitzpatrick, 1995; Akt., Peker, 2008; Hare, 1996); ikinci psikopatların ise, dürtüsel, daha az bencil ve sadece duygusal bir bozukluğun etkisi altında antisosyal davranışları sergileme (Hare, 1996; Engeler ve Yargıç, 2006) gibi özelliklere sahip olması araştırma bulgusunu destekler niteliktedir. Ergenlik yıllarında daha çok antisosyal davranışlar sergileme ve suça yönelik davranışlarda bulunma şeklinde keskin bir şekilde görülen psikopati, 40'lı yaşlarda azalma göstermeye başlamaktadır (Hare, McPherson ve Forth, 1988). Araştırmada, tecavüz suçlularının uygulama zamanındaki yaşları ile çocuk cinsel istismarcılarının uygulama zamanındaki yaşları değerlendirildiğinde, birincil ve ikincil psikopati düzeyleri arasında farklılık çıkmaması bu bakımdan olasıdır.

Cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş kişiler arasında, birincil ve ikincil psikopati düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Psikopatik bireylerin diğerlerine göre daha fazla yüksek risk alma davranışlarında buldukları bilinmektedir (Hare, 1996; 1999). İlgili alan yazını ve bulgular değerlendirildiğinde, birincil ve/veya ikincil psikopatik özelliklere sahip bireylerin, diğer bireylere göre daha fazla suç işleme olasılıklarının olduğu düşünülmektedir. Hemphill'e (1998)

göre, psikopatik bireylerin cezaevinden çıktıktan sonraki ilk yıllarında, diğer suçlulara göre, tekrar suç işleme olasılıkları üç kat, tekrar şiddet içeren bir suç işleme olasılıkları ise, dört kat daha fazladır. Psikopatik bireylerin, yüksek güvenli cezaevlerinde tedavi gören bireylere nazaran, genel suçlular arasında daha fazla görülmesi (Hare, 1999), psikopatinin tekrar suç işlemede çok önemli bir risk faktörü olarak ele alınması gerektiğine işaret etmektedir. Cinsel suçluların tamamının psikopatik olmadığı (Hare, 1999), fakat bazı cinsel suç türleri arasında psikopatik bireylerin olduğu bilinmektedir (Brown ve Forth, 1997; Quinsey, Rice ve Harris, 1995). Sadistik tecavüz suçluları arasında yüksek bir oranda (%40-50) görülen psikopatik bireyler, diğer cinsel suçlular ve çocuk cinsel istismarcıları arasında daha düşük bir oranda (%10-15) görülmektedir (Barbaree ve diğer., 1994; Brown ve Forth, 1997). Cinsel suçluların genellikle tedaviye daha dirençli olduğu (Quinsey, 1990; Akt., Hare, 1999), fakat psikopatiye sahip cinsel suçluların daha erken ve daha fazla tekrar suç işleme eğiliminde oldukları ifade edilmektedir (Hare, 1999). Quinsey ve diğer. (1995), tedavisi devam eden tecavüz suçluları ve çocuk cinsel istismarcıları ile yaptıkları çalışmada, cezaevinden çıktıktan sonraki altı yıllık bir dönemde, bu suçlular arasında psikopatik özelliklere sahip bireylerin %80'inin; psikopatik özelliklere sahip olmayan bireylerin ise %20'sinin tekrar suç işlediklerini belirlemişlerdir. Psikopati, bu bağlamda, cinsel suçlarla ilgili diğer risk faktörleri ile beraber değerlendirildiğinde, şiddetin güçlü bir yordayıcısı olarak kabul edilebilir.

Cinsel suçlular, psikolojik profilleri açısından değerlendirilecek olunursa, tecavüz suçlularının yarısından fazlasının 18-35 yaş arasında ve eğitim düzeyinin ilkokul mezunu olduğu, yarıya yakınının nitelik gerektirmeyen mesleklere sahip ve beşte birinin ise işsiz olduğu, hemen hemen yarıya yakınının düzensiz işlerde çalıştığı, yaklaşık olarak yarısının bekâr, bekâr olanların yarısından fazlasının ise yetişkin bir kadınla duygusal bir ilişkisinin olmadığı, üçte birinin alkol ve beşte birinin ise uyuşturucu kullandığı, bir kısmının antisosyal kişilik bozukluğuna sahip olduğu, yaklaşık olarak tamamının askerlik hizmetini yapmış ve çok az bir kısmının da askerlik hizmetinden muaf olduğu, büyük bir çoğunluğunun annesinin eğitim düzeyinin okuma-yazma biliyor düzeyde olduğu ve hemen hemen tamamının annesinin herhangi bir mesleğe sahip olmadığı ve herhangi bir işte de çalışmadığı,

büyük bir kısmının babasının eğitim düzeyinin ilkokul mezunu olduğu ve yarıdan fazlasının babasının nitelik gerektirmeyen işlerde çalıştığı, tamamına yakınının çocukluk döneminde annesinin ve babasının öz olduğu, bir kısmının çocukluk döneminde baba ve anne tarafından fiziksel şiddet görmüş olduğu, beşte birinin erkek kardeşinin ve arkadaşlarının ve bir kısmının da babasının daha önce hapis cezası almış olduğu, yaklaşık olarak onda birinin ortalama 12 yaşında beş ve daha fazla kez tanıdık biri tarafından çocuk cinsel istismar mağduriyeti yaşadığı, yaklaşık olarak beşte birinin yetişkin karşı cins ile cinsel hayatlarının kötü olduğu ve günde bir kezden fazla mastürbasyon yaptığı, hemen hemen yarıya yakını ise kendisini fiziksel olarak çekici bulmadığı, bir kısmının çocukluğunda enürezis yaşamış olduğu, çocukluk ve ergenlik döneminde yangın çıkarmış ve hayvanlara eziyet etmiş olduğu görülmektedir.

Çocuk cinsel istismarcılarının yarıdan fazlasının 18-35 yaş arasında, eğitim düzeyinin ilkokul mezunu ve nitelik gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu, yaklaşık olarak üçte birinin işsiz olduğu ve yarıya yakınının ise düzensiz işlerde çalıştığı, yarıdan fazlasının bekâr olduğu, bekâr olanların büyük bir kısmının ise yetişkin bir kadınla duygusal bir ilişkisinin olmadığı, yarıya yakınının alkol ve beşte birinin ise uyuşturucu kullandığı, bir kısmının antisosyal kişilik bozukluğuna sahip olduğu, yarıdan fazlasının askerlik hizmetini yaptığı ve çok az bir kısmının ise askerlik hizmetinden muaf olduğu, büyük bir çoğunluğunun annesinin eğitim düzeyinin okuma-yazma biliyor düzeyde olduğu ve hemen hemen tamamının annesinin herhangi bir mesleğe sahip olmadığı ve herhangi bir işte çalışmadığı, büyük bir kısmının babasının eğitim düzeyinin ilkokul düzeyinde olduğu ve yarıdan fazlasının babasının nitelik gerektirmeyen işlerde çalıştığı, tamamına yakınının çocukluk döneminde annesinin ve babasının öz olduğu, hemen hemen beşte birinin çocukluk döneminde baba ve anne tarafından fiziksel şiddet gördüğü, bir kısmının erkek kardeşinin, babasının ve arkadaşlarının daha önce hapis cezası aldığı, yaklaşık olarak beşte birinin ortalama 11 yaşında çocuk cinsel istismar mağduru olduğu ve mağdur olanların hemen hemen üçte birinin mağduriyet sayısının beş ve daha fazla olduğu, mağdur olanların büyük bir kısmının ise tanıdık biri tarafından mağdur edildiği, yaklaşık olarak üçte birinin yetişkin karşı cins ile cinsel hayatlarının kötü

olduğu, bir kısmının günde bir kezden fazla mastürbasyon yaptığı ve cinsel ilişki yaşadığı, yarıya yakınının ise kendisini fiziksel olarak çekici bulmadığı, beşte birinin çocukluk ve ergenlik döneminde enürezis yaşadığı, bir kısmının ise yangın çıkardığı ve hayvanlara eziyet ettiği görülmektedir.

Yapılan çalışmalar, tecavüz suçlularının genel olarak, düşük sosyo-ekonomik bir düzeye, nitelik gerektirmeyen işlere ve düşük bir eğitim düzeyine sahip olduklarını göstermektedir (Bard ve diğer, 1987; Crowell ve Burgess, 1996; Scully, 1990). Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre, 2006 yılında cinsel suçlar nedeniyle hüküm almış 879 erkek bireyin, 2007 yılında 862 bireyin ve 2008 yılında ise 970 bireyin yarısından fazlası 18-34 yaş grubu arasındadır. Eğitim düzeyleri açısından yıllara göre değerlendirme yapıldığında, 2006, 2007 ve 2008 yılında hüküm almış bireylerin yarısından fazlasının ilkökul mezunu olduğu görülmektedir. Meslek ve iş gücü durumlarına göre veriler değerlendirildiğinde ise, hemen hemen yarıya yakınının işsiz olduğu görülmektedir. Medeni durum açısından bakıldığında da veriler, yaklaşık olarak yarıya yakınının bekâr olduğunu göstermektedir (TÜİK, 2010).

Cinsel suçlular, adli geçmiş ve suç açısından değerlendirilecek olunursa, tecavüz suçlularının beşte birinin daha önce en az bir kez ve bir kısmının da beş ve daha fazla kez mal varlığına karşı suçlar, vücut dokunulmazlığına karşı suçlar ve cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar nedeniyle ilk kez ortalama 21 yaşında tutuklandığı ve yine bir kısmının da en az bir kez mal varlığına karşı suçlar, vücut dokunulmazlığına karşı suçlar ve cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar nedeniyle ilk kez ortalama 24 yaşında hüküm aldığı görülmektedir. Yarıya yakınının cinsel suçunu ortalama 29 yaşında günün akşam saatlerinde ve büyük bir kısmının da suçu planlamadan cinsel doyum nedeniyle işlediği, tamamına yakınının mağdurunun ortalama 28 yaşında kadın olduğu ve yarısından fazlasının mağdurunu tanımadığı, yarıya yakınının mağdurunu açık bir mahalde gördüğü ve yarısının mağdurun giyim tarzı nedeniyle suç davranışında bulunduğu, beşte birinin eylemini gerçekleştirmek için anlık/dürtüsel harekete geçtiği, bir kısmının suç davranışını gerçekleştirmek için mağduruna fiziksel şiddet uyguladığı ve zarar verdiği, yaklaşık olarak üçte birinin

mağdurunu tehdit ettiği ve mağduruna karşı silah veya bıçak gibi öldürücü bir alet kullandığı, korkuttuğu görülmektedir. Yarıya yakınının suç zamanında alkollü olduğu ve bir kısmının da uyuşturucu aldığı, yaklaşık olarak üçte birinin olay yerinin ıssız bir yer olduğu, bir kısmının ikamet ettiği yer ile olay yeri arasındaki mesafenin 1 km.'den daha az; üçte birinin ise 2-5 km arasında bir mesafede olduğu ve yarıya yakınının olay yerine yürüyerek gittiği, yarıdan fazlasının olay yerini bildiği ve kendini güvende hissettiği bir yer olması nedeni ile tercih ettiği, büyük bir kısmının pişmanlık duygusu yaşadığı, cezaevinden çıktıktan sonra yapayalnız olacağı yönünde kendisini değerlendirdiği, cinsel suçlulara yönelik tedavilere gereksinimlerinin olduğunu ve uygulanacak tedavilere güven duyacaklarını ifade ettikleri görülmektedir.

Çocuk cinsel istismarcılarının bir kısmının daha önce en az bir kez ile beş ve daha fazla kez mal varlığına karşı suçlar, vücut dokunulmazlığına karşı suçlar ve cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar nedeniyle ilk kez ortalama 19 yaşında tutuklandığı ve yine bir kısmının en az bir kez mal varlığına karşı suçlar, vücut dokunulmazlığına karşı suçlar ve cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar nedeniyle ilk kez ortalama 22 yaşında hüküm aldığı görülmektedir. Yarıya yakınının cinsel suçunu ortalama 29 yaşında günün öğleden sonraki zamanlarında işlediği, büyük bir çoğunluğunun suçu planlamadan cinsel doyum nedeniyle işlediği ve mağdurunun ise ortalama 13 yaşında kız çocuğu olduğu, yarıdan fazlasının mağdurunu tanıdığı, yarıya yakınının ise mağdurunu açık bir mahalde gördüğü ve mağdurun boy-kilo özelliklerinden dolayı suç davranışında bulunduğu, beşte birinin eylemini gerçekleştirmek için anlık harekete geçtiği ve bir kısmının suç davranışını gerçekleştirmek için mağduruna fiziksel şiddet uyguladığı ve zarar verdiği, tehdit ettiği, silah ve bıçak gibi öldürücü bir alet kullandığı ve korkuttuğu görülmektedir. Yaklaşık olarak üçte birinin suç zamanında alkollü olduğu ve bir kısmının ise uyuşturucu aldığı, hemen hemen üçte birinin olay yerinin kendi evi olduğu, ikamet ettiği yer ile olay yeri arasındaki mesafenin 1 km.'den daha az ve bir kısmının ise 2-5 km arasında bir mesafede olduğu, yarısının olay yerine yürüyerek gittiği, büyük bir çoğunluğunun olay yerini bildiği ve kendini güvende hissettiği bir yer olması nedeni ile tercih ettiği, yarıdan fazlasının pişmanlık duygusu yaşadığı, cezaevinden çıktıktan

sonra yapayalnız olacakları yönünde kendilerini değerlendirdikleri, cinsel suçlulara yönelik tedavilere gereksinimlerinin olduğunu ve uygulanacak tedavilere güven duyacaklarını ifade ettikleri görülmektedir.

Tecavüz suçluları, çocuk cinsel istismarcılarından farklı olarak, diğer suçlu gruplarına benzer bir şekilde, adli bir geçmişe sahip oldukları bilinmektedir (Simon, 2000). Araştırmada, mal varlığına karşı suçlarda tecavüz suçluları ile çocuk cinsel istismarcılarında, hem tutuklanma hem de hüküm giyme oranlarında farklılıklar olduğu görülmüştür. Bu bulgu, Smallbone Wheaton ve Hourigan'ın (2003) yaptıkları çalışma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Çalışmalarının sonuçlarına göre, tecavüz suçlularının büyük bir çoğunluğunun, çocuk cinsel istismarcıların ise yarıya yakınının hırsızlık suçlarından daha önce tutuklandıkları ifade edilmektedir. Araştırmada, tecavüz suçlularının, vücut dokunulmazlığına karşı suçlarda ve mal varlığına karşı suçlarda çocuk cinsel istismarcılarından daha fazla tutuklandıkları belirlenmiştir. Hüküm giyme sayıları değerlendirildiğinde ise, yine tecavüz suçlularının, çocuk cinsel istismarcılarından daha fazla hüküm giydikleri tespit edilmiştir. Vücut dokunulmazlığına karşı suçlarda ve mal varlığına karşı suçlarda tecavüz suçluları, çocuk cinsel istismarcılarından daha fazla hüküm almıştır. Bu sonuçlar, tecavüz suçlularının, çocuk cinsel istismarcılarına göre cinsel olmayan suçlarda ve şiddet suçlarında daha fazla tekrar suç işlediklerini göstermesi açısından önemlidir.

Çocuk cinsel istismarcılarının suç işleme yaşı, ortalama olarak 40'lı yaşlardır (Elliott, Browne ve Kilcoyne, 1995). Araştırmada, çocuk cinsel istismarcılarının suç işleme yaşı, ortalama 29 olarak tespit edilmiştir. Bu durum, çocuk cinsel istismarcılarının yaş ortalamasının genç olması ile ilişkilidir. Birleşik Devletler'de çocuk cinsel istismarcılarının %30-50'sinin suç işleme yaşının ortalama olarak 20'li yaşlarda olduğu (Davis ve Leitenberg, 1987), İngiltere'de ise tüm cinsel suçluların %23'ünün 21 yaşından daha genç bir yaşta cinsel suç işlediği belirtilmektedir (Masson ve Erooga, 1999). Bu bulgular, genel olarak, ilk cinsel suç işleme yaşının düşmeye başladığını göstermektedir.

Çocuk cinsel istismarcılarının sadece kız çocuklarını veya erkek çocuklarını veya hem kız hem de erkek çocukları birden istismar ettikleri bilinmektedir. Elliott, Browne ve Kilcoyne'nin (1995), 91 çocuk cinsel istismarcısı ile yaptıkları çalışmada, istismarcıların yarıdan fazlasının kız çocuklarını, yaklaşık olarak beşte birinin erkek çocuklarını, hemen hemen üçte birinin de hem erkek hem de kız çocuklarını hedef olarak seçtiği görülmüştür. Yapılan araştırmalar, kız çocuklarının erkek çocuklarına göre 2-3 kat daha fazla istismara maruz kaldıklarını göstermektedir (Finkelhor, 1994; Pinheiro, 2006). Araştırmada, çocuk cinsel istismarcıların büyük bir çoğunluğunun kız çocuklarını, yaklaşık olarak beşte birinin ise erkek çocuklarını ve çok az bir kısmının da hem kız hem de erkek çocuklarını istismar ettiği tespit edilmiştir. Bu bulgu, alan yazını ile benzerlik göstermektedir.

Elliott, Browne ve Kilcoyne'nin (1995), yaptıkları çalışmada, çocuk cinsel istismarcılarının üçte birinin aile içinden birini (ensest), üçte birinin tanıdık ve üçte birinin de yabancı çocukları istismar ettiğini belirlemişlerdir. Araştırmada, mağdurların yaklaşık olarak %15'inin aile üyesi biri, %4'ünün akraba, %38'inin tanıdık ve %45'inin de yabancı biri(leri) tarafından mağdur edildiği belirlenmiştir. Birleşmiş Milletler Sekreterliği'nin "Çocuklara Karşı Şiddet Çalışması"na göre, Birleşik Devletler'de çocuk cinsel istismarcılarının %21-34'ünün mağdura yabancı olduğu tespit edilmiştir (Akt., Pinheiro, 2006). Bu bulgular, bilinenin aksine, çocukların daha çok tanıdık birileri tarafından istismar edildiğini göstermektedir.

Elliott, Browne ve Kilcoyne'nin (1995) yaptıkları çalışmada, istismarcıların %35'inin mağdurlarını, çocukların gitme ihtimallerinin yüksek olduğu okul, alışveriş merkezi, çarşı, eğlence merkezi, oyun parkı gibi yerlerde görüp, hedef olarak belirlediklerini tespit etmişlerdir. Araştırmanın çocuk cinsel istismarcıların %43'ünün mağdurunu sokak, çarşı, oyun parkı, okul bahçesi gibi açık bir mahalde gördüğü bulgusu, bu yönüyle alan yazını ile uyumluluk göstermektedir.

Araştırmada, çocuk cinsel istismarcıların %34'ünün mağdurunun yaşı, %37'sinin boy ve kilosu, %32'sinin yüz güzelliği ve %34'ünün de giyim tarzı nedeniyle hedef seçtiği belirlenmiştir. Araştırmanın bu bulgusu, Elliott, Browne ve

Kilcoyne'nin (1995) yaptıkları çalışma ile benzerlik göstermektedir. Yaptıkları çalışmada, çocuk cinsel istismarcılarının %42'sinin mağduru şirinliği, %27'sinin giyim tarzı ve %18'inin yaşı nedeniyle hedef olarak seçtiğini belirtmektedirler. Bu seçimde, mağdurun fiziksel özelliklerinin yanı sıra, istismarcının düşük benlik bir saygısına ve özgüvene sahip (Marshall ve Barbaree, 1990) olmasının da bir etkisinin olduğu düşünülebilir. Bu özelliklere sahip olmak, kişiyi, daha kolay bir şekilde kontrol edebileceği kişilere, yani, çocuklara yönlendirmektedir.

Çocuk cinsel istismarı suçunda, istismarcıların %28'inin olay yerinin kendi evi, %12'sinin mağdurun evi, %12'sinin arkadaş evi, araba, tuvalet gibi kapalı mesken, %7'sinin sokak, yol, çarşı gibi açık bir mahal ve %15'inin de çatı katı, bodrum, inşaat, tarla, orman gibi ıssız yerler olduğu belirlenmiştir. Elliott, Browne ve Kilcoyne'nin (1995) yaptıkları çalışmada, çocuk cinsel istismarcıların %61'inin istismarı kendi evinde, %49'unun mağdurun evinde, %44'ünün de açık bir mahalde, %13'ünün arkadaş evinde, %6'sının suçlunun evine yakın bir bölgede ve %4'ünün de arabada gerçekleştirdiklerini belirlemişlerdir. Bu sonuçlar, istismarcıların olay yerlerinin tek bir yer olmadığını, mağdurun durumuna bağlı olarak, hedefi elde etme ihtimaline karşın mağdurun direnç göstermemesi için sürekli bir biçimde değiştiğini göstermektedir.

Araştırmada, mağdurun direnç göstermesi sonucu, istismarcıların %26'sı tehdit, %23'ü de korkutma yolunu tercih etmişlerdir. Bu bulgu, Elliott, Browne ve Kilcoyne'nin (1995) yaptıkları çalışma ile benzerlik göstermektedir. Yaptıkları çalışmada, suçluların %44'ünün mağdurun direnç göstermesi durumunda tehdit-korkutma ve ikna yöntemini kullandıklarını belirlemişlerdir. Mağdurun direnç göstermesi durumunda en çok kullanılan yöntemin, tehdit ve korkutma yöntemi olması, mağdurun yaşının küçük olmasıyla ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu şekilde çocuk, bir yetişkin karşısında kolayca teslim olacak ve istismarcı da şiddete başvurmadan kolayca amacına ulaşmış olacaktır. Bu şekilde amacına ulaşamayan istismarcı ikinci bir yol olarak şiddete başvuracak ve bir kez daha girişimde bulunacaktır. Araştırmada, istismarcıların %8'inin mağduruna fiziksel şiddet uyguladığı belirlenmiştir.

Cinsel suçluların psikolojik profillerine ait bulgular alan yazını doğrultusunda değerlendirildiğinde, tecavüz suçlularının tipolojileri, çoğunun suçu planlamadan dürtüsel davranarak, cinsel doyum sağlamak amacıyla işledikleri için (Knight ve Prentky, 1990), fırsatçı tecavüz suçluları olarak değerlendirilebilir. Bu grup içine giren tecavüz suçluları düşük sosyal yeterliliklere sahip kişiler olarak nitelendirilmektedir (Knight ve Prentky, 1990). Bir kısım tecavüz suçlularının da mağdurlarına karşı tehdit ve gözdağı vermeleri nedeniyle cinsel fantezilerini ve doyumlarını gerçekleştirmek amacıyla saldırıda buldukları göz önüne alındığında (Hazelwood ve Burgess, 1987), bencil tecavüz suçluları olarak değerlendirilebilir.

Çocuk cinsel istismarcıların tipolojileri açısından alan yazını doğrultusunda bir değerlendirme yapılacak olunursa, Terry ve Tallon'a (2004) göre, seri çocuk cinsel istismarcıların sayısının azlığı göz önüne alındığında (%2,5), çocuk cinsel istismarcıların tamamına yakınının regrese olmuş cinsel suçlular olarak değerlendirmek mümkündür. Terry ve Tallon (2004), fiskeleşmiş cinsel suçluların, çocuklara karşı ısrarlı bir şekilde istismarda devamlılık gösteren ve kompulsif bir biçimde de çocuklara karşı hayranlık yaşayan kişiler olduğunu; regrese olmuş cinsel suçluların ise, dışsal stresörler nedeniyle telaşlı bir şekilde durumdan faydalanma eğilimi gösterdiklerini belirtmektedir (Akt., Robertiello ve Terry, 2007). İşsizlik, evlilik problemleri yaşama veya yetişkin karşı cins ile duygusal bir ilişkisinin olmaması, yalnızlık, alkol ve/veya uyuşturucu kullanma gibi dışsal stresörler göz önüne alındığında, Schwartz'a (1995) göre de çocuk cinsel istismarcıları, regrese olmuş cinsel suçlular olarak değerlendirilebilir. Schwartz'a (1995), dışsal stresörlerin istismarcıların özgüvenlerini zamanla tahrip ettiğinden, çoğunlukla düşük bir özgüven ve benlik saygısı tarafından idare edildiklerini söylemektedir (Akt., Robertiello ve Terry, 2007). Bu kişiler, çoğunlukla kolayca ulaşabildiği çocukları hedef alma eğilimindedirler ve kolayca ulaşabildiği çocuklar da genellikle kendi çocuklarıdır. Araştırmada, suçlunun mağdura yakınlığı göz önüne alındığında, %12'sinin mağdura yakınlığının aile içi olduğu görülmektedir.

Psikolojik profillerine ve tipolojilerine ait bulgular alan yazını doğrultusunda tekrar suç işleme ihtimalleri açısından değerlendirilecek olunursa, Marshall ve

Barbaree'ye (1990) göre, %13-40 bir ihtimalle ilk sırada, erkek çocukları mağdur eden çocuk cinsel istismarcıları (%18), ikinci sırada %10-29 bir ihtimalle kız çocukları mağdur eden çocuk cinsel istismarcıları (%82), üçüncü sırada %7-35 bir ihtimalle tecavüz suçu işleyenler ve son sırada da %4-10 bir ihtimalle ensest suçu işleyenler (%16) gelmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın sonuçları ve bu sonuçlar doğrultusunda sunulacak öneriler üzerinde durulmuştur.

Bu araştırmada, cinsel suç nedeniyle hüküm almış yetişkin erkek bireylerin, demografik özellikleri, gelişimsel ve ailesel faktörleri, adli geçmişleri ve suç davranışları, sosyal ilişkileri ve suça ilişkin bilişsel çarpıtmaları ile psikopati arasındaki olası ilişkileri araştırmak ve cinsel suça neden olabilecek risk faktörlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, Ankara L1 ve L2 Tipi, İstanbul Ümraniye T Tipi, Çankırı, Kırşehir, Konya, Nevşehir, Adıyaman, Malatya, Elazığ ve Mersin E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında bulunan 106 tecavüz suçlusu ve 157 çocuk cinsel istismarı suçlusu olmak üzere, toplam 263 yetişkin erkek hükümlünün ve hiç suç işlememiş 100 yetişkin erkek bireyin görüşme formundan elde edilen bilgiler analiz edilmiş ve suç türü (tecavüz ve çocuk cinsel istismarı) değişkenlerine göre ayrılan gruplar ile karşılaştırma grubunun ilgili ölçek puan ortalamaları arasındaki farklılığın önemli olup olmadığını göstermek için Bağımsız Gruplar İçin t Testi analizi yapılmıştır. Suçlu, suç ve mağdura ilişkin değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirleyebilmek için ise Kay-Kare analizi uygulanmıştır.

Araştırmanın sonuçları, çocukluğunda cinsel istismar mağduru olma ile daha sonra çocuk cinsel istismarcısı olma arasındaki ilişkiyi göstermekle birlikte, daha sonra çocuk cinsel istismarcı olma ihtimalini arttıran riskler arasındaki ilişkiyi de ortaya koymuştur. İstismarcının cinsiyetinin, mağduriyet yaşının ve yaşanan mağduriyet sayısının fazlalığının daha sonra çocuk cinsel istismarcısı olma açısından önemli risk faktörleri olduğu görülmüştür. Ayrıca cinsel suç işlemede, alkol ve uyuşturucu kullanmanın, suç zamanında alkol ve/veya uyuşturucu almış olmanın, suç zamanında mağdurun alkol ve/veya uyuşturucu almış olmasının, suça yönelik bilişsel çarpıtmalara ve psikopatik özelliklere sahip olmanın önemli risk etmenleri olduğu, tecavüz suçlularının tipolojilerinin fırsatçı tecavüz suçlusu ve bencil tecavüz suçlusu

olduğu, çocuk cinsel istismarcıların tipolojisinin ise, regrese olmuş cinsel suçlu olduğu tespit edilmiştir.

Kızlarda ve erkeklerde farklı oranlarda yaşanan cinsel istismar mağduriyeti, kısa ve uzun dönemde olumsuz sonuçlara yol açmakta ve mağdurları, yaşanan mağduriyetin şiddetine bağlı olarak, kişisel ve çevresel özelliklerine göre farklı düzeylerde etkileyebilmektedir. Bu durum, çocukluk cinsel istismarının çok karmaşık bir olgu olduğunu ve çok yönlü faktörler tarafından etkilendiğini göstermektedir. Mağdurun cinsiyeti, yaşı, istismarın kimin tarafından ne kadarlık sıklıkta ve sürede, hangi şiddette yapıldığı, travmanın çocuk üzerinde yarattığı etki bakımından son derece önemli değişkenlerdir. Cinsel suç işleyen kişiler arasında, çocukken cinsel istismar mağduru olma oranlarının çok yüksek olduğu tahmin edilmektedir. Yapılan çalışmaların farklı sonuçlar ortaya çıkarması, çalışılan örneklem gruplarının, çok farklı kaynaklar tarafından elde edilerek değerlendirilmesiyle ilgilidir. Geçerli mevcut kuramsal bilgiler, genellikle, geriye yönelik yapılan çalışmaların sonuçlarına dayanmaktadır. Bu çalışmaların da metodolojik kısıtlılıkları, sonuçların net bir biçimde tutarlı olarak ortaya çıkmamasına neden olmaktadır. Suçlu gruplarla çalışmanın en büyük sıkıntısı, mevcut bilgilerin, bireylerin verdiği bilgilerle sınırlı olmasıdır.

Statik ve dinamik risk faktörleri olarak iki şekilde yapılan sınıflandırma, risk faktörlerini belirlememiz ve değerlendirmemiz açısından, bize bir yol gösterici olmakla beraber, yapılan risk değerlendirilmelerinde kullanılan çok sayıda ölçeğin geçerliği, güvenilirliği, standardizasyonu, ölçeği değerlendiren kişinin eğitimi, becerisi ve deneyimini gibi kısıtlılıkları da gündeme getirmektedir. Günümüz için geçerli tüm bu kısıtlılıklara rağmen, tekrar suç işleme riskini belirlemek, hem suçlunun ıslahı hem de toplumun güveni açısından son derece önemli bir konudur.

Cinsel suç işlemiş bireylerin tutuklanarak cezaevine gönderilmesi, toplum için belirlenen ceza süresi içinde bir huzur ve güven ortamı yaratabilir, fakat bu durum, belirlenen ceza süresi içinde geçerlidir. Günümüzde cezaevlerindeki ıslah çalışmaları, birçok suç çeşidi için yeni yeni gündeme gelmektedir. Suçun tekrar

işlenmesinde belirlenmiş risk faktörlerinin değerlendirilmesi, birçok ülkede yeni yapılan bir durumdur ve bu konunun, bizim ülkemizde de ivedilikle hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Günümüzde, Birleşik Devletler’de ve Kanada’da cinsel suçluların tekrar suç işleme olasılığına karşın, etkin tedavi yöntemleri kullanılmaktadır. Kullanılan en yaygın tedavi tekniği, bilişsel-davranışsal tedavi teknikleri ile nüksü önleme programlarının birlikte kullanıldığı tedavi teknikleridir. Genellikle grup terapileri veya bireysel terapilerle mağduriyete farkındalık geliştirme için empati eğitimleri, bilişsel yeniden yapılandırma, cinsel istismar döngüsü hakkında eğitim, nüksü önlemeyi planlama, öfke kontrolü ve atılganlık eğitimi, sosyal ve kişilerarası becerilerin geliştirilmesi ve sapkın cinsel arzu örüntülerini değiştirme ve geliştirme programları uygulanmaktadır. Farklı cinsel suç tipleri için uygulanan farklı tedavi teknikleri ile başarılı sonuçlar alınmaktadır. Uygulanan tedavinin etkinliği, ensest veya tecavüz suçlusu olma gibi farklı cinsel suç tipleri; tedavide kullanılan bilişsel davranışsal teknik, nüksü önleme (relapse prevention) programları, psiko-eğitim ve farmakolojik tedavi gibi tedavi seçenekleri ve şartlı tahliyede süpervizyona katılma gibi çok sayıdaki faktöre bağlıdır. Yapılan çalışmalar, kuramsal temelli, geniş kapsamlı ve suça özgü yapılan tedavilerin etkinliği konusunda iyimser sonuçlar verdiğini göstermektedir (Lieb, Quinsey ve Berliner, 1998). Hall (1995), tedavi programlarının etkinliğini gösteren çalışmalarla yaptığı meta analizinde, tedavi programlarına katılan cinsel suçluların tekrar cinsel suç işleme oranlarının %8 azaldığını, tedavi programlarını yarıda bırakan cinsel suçluların ise hem cinsel suç hem de diğer suçlarda tekrar suç işleme ihtimallerinin arttığını belirlemiştir. Birleşik Devletler’de 1997 yılında yaklaşık olarak 234000 cinsel suçlu tedavi altına almıştır. Amerika’da uygulanan tedavi modeline ve yoğun süpervizyona bağlı olarak, her bir cinsel suçlu için yıllık maliyet 5000-15000\$ arasında değişmektedir. Oysaki, bir cinsel suçlunun cezaevinde kaldığı bir yıllık bir süreçte devlete maliyeti, uygulanan müdahale programları hariç, 22000\$’dır (Greenfeld, 1997). Tekrar suç işleme oranları dikkate alındığında bu maliyet, toplumun güvenliği açısından çok da yüksek değildir.

Bireylerin suç işleme nedeni ne olursa olsun, yakalanma ve yargılama süreci ardından ceza infaz kurumuna girmeleri ile tahliye sonrası topluma kazandırılmalarının gerekliliği söz konusudur. Topluma yeniden kazandırma süreci, ister ceza infaz kurumunda, isterse ceza infaz kurumundan çıktıktan sonra olsun, yapılan değerlendirmelerin ardından suça özgü rehabilitasyon programlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Türkiye’de ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin rehabilitasyonu için geliştirilmiş müdahale programlarının bulunduğu bilinmektedir. Bu çalışmalara ek olarak, cinsel ve şiddet suçluları için risk değerlendirme çalışmalarının da yurt dışında yapılan çalışmalara paralel olarak bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu süreçte, Türkiye’ye özgü diğer risk faktörlerinin belirlenmesi, bilişsel çarpıtmalar ve psikopati gibi ilgili ölçeklerin standardize edilmesi, suça özgü tedavi tekniklerini etkin bir biçimde uygulayacak personelin eğitimi ve risk değerlendirmesinde kullanılan ölçeklerin standardize edilmesi gerekmektedir. Bu süreç, uzun ve zorlu gibi görünmekle beraber bir devlet politikası olmalıdır.

Ceza infaz kurumlarında çalışan psiko-sosyal servis personelinin adli psikolojide uzmanlaşmış öğretim görevlilerinden, belirli aralıklarla ve süreklilik gerektiren suça özgü eğitimler almaları sağlanmalıdır.

Yurtdışında adli psikoloji alanında geliştirilen programların Türkiye’ye standardizasyonunda psiko-sosyal servis personelinin ilgili öğretim üyeleri ile birlikte aktif rol almaları sağlanmalı ve uygulamaları hususunda da süpervizyonları bu konularda uzmanlaşmış öğretim görevlileri tarafından takip edilmelidir.

Özellikle ülkemizde, tekrar suç işleme risklerinin belirlenmesiyle yeniden suç işleme olasılıklarının azaltılmasına yönelik yapılacak tedavi programlarının geliştirilmesi uzmanlık ve deneyim gerektirdiğinden, üniversitelerimizde ilgili bölümler için gerekli akademik personel ihtiyacının karşılanmasına yönelik adli psikoloji doktora programlarının bir an önce açılması gerekmektedir.

Modern ceza infaz sisteminin gereği olarak suça orantılı ve bireye özgü ceza vermek gerektiği bilinmektedir. Bireye özgü verilen cezanın içinde toplumu koruma ve bireyin yeniden topluma kazandırma temel politika olarak görülmeli ve adalet sadece, doğru ceza verme ile değil, mağdur olan(lar)ı da koruma ile sağlanmalıdır. Bu bağlamda, siyasi yatırımlar nedeniyle sık sık gündeme gelen “af” yasalar ile tamamen Türkiye gündeminden çıkartılmalıdır.

Adli psikolojide yapılan çalışmaların çoğunun, adli kayıtlar üzerinden yapıldığı dikkate alınacak olunursa, ülkemiz için en önemli problem olarak karşımıza çıkan adli kayıt tutma, yasal zemin çerçevesinde zorunlu hale getirilmeli ve yapılacak çalışmalara bilgi sağlaması açısından, bireylerin ilgili bilgilerinin yer aldığı bir veri tabanı oluşturulmalıdır.

Sonuç olarak, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de cinsel suç işleme oranında bir artış olduğu gözlenmektedir. Bu nedenle toplumun güvenliği açısından yapılacak tüm çalışmaların etkin, verimli ve en önemlisi, kalıcı olması sağlanmalıdır.

ÖZET

Tecavüz Suçlarında ve Çocuk Cinsel İstismarcılarında Suç Analizi

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de cinsel suçlulara yönelik suçlu profillemeye (psikolojik profillemeye) ve risk değerlendirmesi yapılabilmesi için suçlu, suç ve mağdur özellikleri incelemektir.

Araştırmada hükümlüler hakkında bilgi toplayabilmek için araştırmacı tarafından geliştirilen cinsel suçlular için görüşme formu, tecavüze ve çocuk cinsel istismarına yönelik bilişsel çarpıtmalar soru formları ve kişilik bozukluklarından psikopatinin tespiti için de Levenson Psikopati Ölçeği (LSRP) kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında, Ankara L1 ve L2 Tipi, İstanbul Ümraniye T Tipi, Çankırı, Kırşehir, Konya, Nevşehir, Adıyaman, Malatya, Elazığ ve Mersin E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında 18-65 yaş aralığında toplam 263 erkek hükümlüye ve karşılaştırma grubu olarak hiç suç işlememiş 18-65 yaş aralığında 100 erkek bireye görüşme formu ve ölçek uygulanmıştır. Araştırmada suç türü değişkenlerine göre ayrılan gruplar ile karşılaştırma grubunun söz konusu ölçek puan ortalamaları arasındaki farklılığın önemli olup olmadığını göstermek için bağımsız gruplar t testi; bağımsız değişkenler (gelişimsel değişkenler, suç ile ilgili değişkenler ve ölçeklerin toplam puanları) ile bağımlı değişken (suç türü) arasındaki ilişkiyi belirlemek için ise Kay-Kare Testi yapılmıştır.

Bulgulara göre, çocukluğunda cinsel istismar mağduru olmuş olma durumu ile daha sonra çocuk cinsel istismarcısı olma arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Çocukluğunda yetişkin bir erkek tarafından cinsel istismar mağduru olmuş olma durumu ile daha sonra erkek çocukları cinsel istismar mağduru etme durumu arasında istismarcısının cinsiyeti ile mağdurunun cinsiyeti arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Çocukluğunda cinsel istismar mağduru olduğu yaş ile daha sonra cinsel istismar ettiği çocukların yaşı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Alkol ve uyuşturucu kullanımı açısından cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş kişiler arasında fark olduğu bulunmuştur. Suç zamanında alkollü olma ve uyuşturucu almış olma açısından cinsel suçlular arasında farklılık bulunmamıştır. Suç zamanında mağdurun alkollü olması ve uyuşturucu almış olması açısından cinsel suç türlerine göre değişen mağdurlar arasında fark olduğu bulunmuştur. Cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireylerin cinsel suçlara yönelik bilişsel çarpıtma ölçek puanları arasında fark olduğu bulunmuştur. Cinsel suçlular arasında birincil ve ikincil psikopati ölçek puanları açısından anlamlı bir fark bulunamazken, cinsel suçlular ile hiç suç işlememiş bireyler arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Araştırmanın sonuçları alanyazındaki ilgili çalışmalar ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Cinsel suçlular, çocuk cinsel istismarı, profillemeye, risk faktörleri, suç analizi, tecavüz

SUMMARY

Crime Analysis in Child Sexual Abusers and Rapists

The aim of this study is to investigate potential relations between types of sex crime and the other variables with offender, offence and victim properties to achieve risk assessment and offender profiling about sex crimes in Turkey.

In this study, scales that including Interviewing Tool For Sex Crimes which was developed by researcher was used for collecting data about prisoners' various characteristics, Cognitive Distortions Question Tools About Rape And Child Sexual Abuse, and Levenson Self Report Psychopathy Scale (LSRP) is used for determining psychopathy have been applied.

Within the context of the study, the tool and the scale were applied to 263 adult male sex offenders who were in Ankara L1 and L2 Type, İstanbul Ümraniye T Type, Çankırı, Kırşehir, Konya, Nevşehir, Adıyaman, Malatya, Elazığ and Mersin E Type Closed Prison with 100 adult male nonoffenders as comparing group. Independent Samples for T Test analyze were performed to compare the differences of average scale scores of groups which are divided according to the variables of psychopathy and type of crime. Chi-Square Test was performed to find independent variables (demographic variables, variables of crime and average scale scores) in prediction of dependent variable (type of crime).

The results of the study indicated that it has been found a relationship between becoming a perpetrator and being a victim, being a victim by adult male, and between children' age who victimized and age which being victimized in childhood. There was no a relationship between victim' sex with abuser' sex between victimize to male children. The analyses significantly identified differences between sex offenders and nonoffenders in terms of use alcohol and drug. There was difference in the alcohol and drug consumption among their victims at the time of their offence, but there was no difference in the alcohol and drug consumption between the groups. This research showed that it has been found significantly differences in cognitive distortions regarding rape between the rapists and nonoffenders and child sexual abuse between the child sexual abusers and nonoffenders. Although, there was not significantly a difference between sex offenders in terms of primary psychopathy, and secondary psychopathy, there was significantly a difference between sex offenders and nonoffenders in terms of primary psychopathy, and secondary psychopathy.

The findings of the present study were discussed in the light of the related literature.

Key Words: Child sexual abuse, crime analysis, profiling, rape, risk factors, sex offenders

KAYNAKLAR

- ABBEY, A. (1991). Acquaintance rape and alcohol consumption on college campus. How are they linked? *American Journal of College Health*, **39**: 165-170.
- ABBEY, A., ROSS, L. T. & MCDUFFIE, D. (1994). Alcohol's role in sexual assaults. *Drug and Alcohol Abuse Reviews*, **5**: 97-123.
- ABBEY, A., ZAWACKI, T, BUCK, P. O., CLINTON, A. M. & MCAUSLAN, P. (2001). Alcohol and Sexual Assault. *Alcohol Research & Health*, **25**: 1, 43-51.
- ABBEY, A., CLINTON-SHERROD, A. M., MCAUSLAN, P., ZAWACKI, T. & BUCK, P. O. (2003). The relationship between the quantity of alcohol consumed and the severity of sexual assaults committed by college men. *Journal of Interpersonal Violence*, **18**: 7, 813-833.
- ABEL, G., GORE, D., HOLLAND, C., CAMP, N., BECKER, J. & RATHNER, J. (1989). The measurement of the cognitive distortions of child molesters. *Annals of Sex Research*, **2**: 135-153.
- ABRACEN, J., LOOMAN, J. & ANDERSON, D. (2000). Alcohol and drug abuse in sexual and nonsexual violent offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, **12**: 4, 263-274.
- AHLMMEYER, S. A., KLEINSASSER, S., STONER, J. & RETZLAFF, P. (2003). Psychopathology of incarcerated sex offenders. *Journal of Personality Disorders*, **17**: 306-318.
- BAILEY S. (2001). Breaking the cycle: Challenge and opportunities. *British Journal of Psychiatry*, **179**: 495-496.
- BALTIERI, D. A. & ANDRADE A. G. (2008). Alcohol and drug consumption among sexual offenders. *Forensic Science International*, **175**: 31-35.
- BARBAREE, H. E., SETO, M. C., LANGTON, C. M. & PEACKOCK, E. J. (2001). Evaluating the predictive accuracy of six risk assessment instruments for adult sex offenders. *Criminal Justice and Behavior*, **28**, 4: 490-521.
- BARBAREE, H. E., SETO, M. C., SERIN, R. C., AMOS, N. L. & PRESTON, D. L. (1994). Comparison between sexual and nonsexual rapist subtypes. *Criminal Justice and Behavior*, **21**, 1: 95-114.

- BARD, L., CARTER, D., CERCE, D., KNIGHT, R., ROSENBERG, R. & SCHNEIDER, B. (1987). A descriptive study of rapists and child molesters. Developmental, clinical and criminal characteristics. *Behavioral Sciences and the Law*, **5**: 203-220.
- BEAUREGARD, E. (2010). Rape and sexual assault in investigative psychology: The contribution of sex offenders' research to offender profiling. *Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling*, **7**, 1: 1-13.
- BEAUREGARD, E., PROULX, J. & ROSSMO, D. K. (2005). Spatial patterns of sex offenders: Theoretical, empirical, and practical issues. *Aggression and Violent Behavior*, **10**: 579-603.
- BECKER, J. V. & STEIN, M. (1991). Is sexual erotica associated with sexual deviance in adolescent males? *International Journal of Law and Psychiatry*, **14**: 85-95.
- BEECH, A. R. (1998). A psychometric typology of child abusers. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, **42**, 4: 319-339.
- BERGER, R. D. (2000). Successfully Investigating Acquaintance Sex Assault. National Center for Women and Policing: OJP. Erişim: [<http://www.mincava.umn.edu/documents>]. Erişim Tarihi: 27.03.2010
- BICKLEY, J. & BEECH, A. R. (2001). Classifying child abusers: Its relevance to theory and clinical practise. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, **45**, 1: 51-69.
- BORUM, R. (1996). Improving the clinical practice of violence risk assessment: Technology, guidelines and training. *American Psychologist*, **51**: 945-956.
- BRIGGS, F. & HAWKINS, R. M. F. (1996). A comparison of the childhood experiences of convicted male child molesters and men who were sexually abused in childhood and claimed to be non-offenders. *Child Abuse & Neglect*, **20**: 221-233.
- BROWN, S. L. & FORTH, A. E. (1997). Psychopathy and sexual assault: Static risk factors, emotional precursors, and rapist subtypes. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, **65**: 848-857.
- BUDRIONIS, R. & JONGSMA, A. E. (2003). *The Sexual Abuse Victim and Sexual Offender Treatment Planner*. West Sussex: Wiley.

- BURN, M. F. & BROWN, S. (2006). A review of the cognitive distortions in child sex offenders: An examination of the motivations and mechanism that underlie the justification for abuse. *Aggression and Violent Behavior*, **11**: 225-236.
- CAWSON, P., WATTAM, C., BROOKER, S. & KEELY, G. (2000). Children and Young Persons on Child Protection Registers. Department of National Statistics. Erişim: [<http://doh.gov.uk/public/cpr2002.htm>]. Erişim Tarihi: 27.03.2010
- CONTE, J. R. & SCHUERMAN, J. R. (1987). Factors associated with an increased impact of child sexual abuse. *Child Abuse & Neglect*, **11**: 201-211.
- COOK, P. E. & HINMAN, D. L. (1999). Criminal profiling: Science and art. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, **15**: 230-241.
- COOKE, D. J. & MICHIE, C. (2001). Refining the construct of psychopathy: Towards a hierarchical model. *Psychological Assessment*, **13**, 2: 171-188.
- CORNELL, D., WARREN, J., HAWK, G., STAFFORD, E., ORAM, G. & PINE, D. (1996). Psychopathy in instrumental and reactive violent offenders. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, **64**, 4: 783-790.
- CRAIG, L. A., BROWNE, K. D. & BEECH, A. R. (2008). *Assessing Risk in Sex Offenders: A Practitioner's Guide*, Chichester: Wiley.
- CRAIG, L. A., BROWNE, K. D. & STRINGER, I. (2003A). Risk scales and factors predictive of sexual offence recidivism. *Trauma, Violence and Abuse*, **4**: 45-68.
- CRAIG, L. A., BROWNE, K. D., STRINGER, I. & BEECH, A. (2005). Sexual recidivism: A review of static, dynamic and actuarial predictors. *Journal of Sexual Aggression*, **11**, 1: 65-84.
- CRAISSATI, J. & MCCLURG, G. (1996). The Challenge Project: Perpetrators of child sexual abuse in S.E. London. *Child Abuse and Neglect*, **21**, 637-648.
- CRAISSATI, J., MCCLURG, G. & BROWNE, K. (2002). Characteristics of perpetrators of child sexual abuse who have been sexually victimized as children. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, **14**: 225-239.
- CROWELL, N. A. & BURGESS, A. W. (1996). *Understanding violence against women*. Washington, DC: National Academy Press.
- DAVIES, A. (1992). Rapists' behaviour: A three aspect model as a basis for analysis and the identification of serial crime. *Forensic Science International*, **55**: 173-194.

- DAVIS, G. E. & LEITENBERG, H. (1987). Adolescent sex offenders. *Psychological Bulletin*, **101**: 417-427.
- DEMİR, G. ve DEMİR, A. (1998). Hükümlülerin psikiyatrik belirtiler yönünden değerlendirilmesi. *Türk Psikoloji Dergisi*, **13**, 41: 35-44.
- DHAWAN, S. & MARSHALL, W. L. (1996). Sexual abuse histories of sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, **8**, 1: 7-15.
- DICKEY, R., NUSSBAUM, D., CHEVOLLEAU, K. & DAVIDSON H. (2002). Age as a differential of rapists, pedophiles, and sexual sadists. *Journal of Sex and Marital Therapy*, **28**: 211-218.
- EDENS, J., POYTHRESS, N. & LILIENFELD, S. O. (1999). Identifying inmates at risk for disciplinary infractions: A comparison of two measures of psychopathy. *Behavioral Sciences and the Law*, **17**: 435-443.
- EGGER, S. A. (1999). Psychological profiling: Past, present, and future. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, **15**: 242-261.
- ELLIOTT, M. BROWNE, K. D. & KILCOYNE, J. (1995). Child sexual abuse prevention: What offenders tell us. *Child Abuse and Neglect*, **19**: 579-594.
- ENGELER, A. ve YARGIÇ, İ. (2004). *Levenson Psikopati Ölçeği (LSRP)'nin Türkçe Uyarlamasının Klinik Olmayan Bir Örneklem Üzerinde Güvenirlilik ve Geçerliliği: Pilot Çalışmalar*. Türk Psikoloji Derneği, 13. Ulusal Yıllık Kongresinde Sunulmuş Poster Bildiri, İstanbul.
- ENGELER, A. ve YARGIÇ, İ. (2006). *Alkol-Madde Kullanımı, Psikopati ve Kişilik Bozuklukları*. 42. Ulusal Psikiyatri Kongresi'nde Sunulmuş Poster Bildiri, İstanbul.
- FABIAN, J. M. (2006). A literature review of the utility of selected violence and sexual violence risk assessment instruments. *The Journal of Psychiatry & Law*, **34**: 307-350.
- FAGAN, J. & WEXLER, S. (1988). Explanations of sexual assault among violent delinquents. *Journal of Adolescent Research*, **3**, 363-385.
- FELITTI, V. J., ANDA, R. F., NORDENBERG, D., WILLIAMSON, D. F., SPITZ, A. M., EDWARDS, V., KOSS, M. P. & MARKS, J. S. (1998). Relationship of childhood abuse and household dysfunction to many of the leading causes of death in adults. The Adverse Childhood Experience Study. *American Journal of Preventive Medicine*, **14**: 245-258.

- FINKELHOR, D. (1984). *Child Sexual Abuse: New Theory and Research*. New York: Free Press.
- FINNEY, A. (2004). *Alcohol and sexual violence: Key findings from the research 215*. Home Office, United Kingdom. Erişim: [<http://homeoffice.gov.uk/rds/pdfs04/r215.pdf>]. Erişim Tarihi: 02.04.2010
- FISHER, D. D. & BEECH, A. R. (2004). Managing Sex Offender Risk. In Kemshall, H. & McIvor, G. (Eds.), *Adult Male Sex Offenders*. London: Jessica Kingsley.
- FISHER, D. & BEECH, A. R. (2004A). Adult male sexual offenders. In H. Kemshall and G. McIvor (Eds.), *Research Highlights in Social Work: Sex offenders: Managing the risk*. London: Jessica Kingsley.
- FISHER, D., BEECH, A. & BROWNE, K. (1999). Comparison of sex offenders to nonoffenders on selected psychological measures. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, **43**, 4: 473-491.
- FREEMAN-LONGO, R. (1986). The impact of sexual victimization on males. *Child Abuse & Neglect*, **10**: 411-414.
- GANNON, T. A., COLLIE, R. M., WARD, T. & THAKKER, J. (2008). Rape: psychopathology, theory and treatment. *Clinical Psychology Review*, **28**: 982-1008.
- GANNON, T. A., WARD, T., BEECH, A. R. & FISHER, D. (2007). Aggressive Offenders' Cognition: Theory, Research, and Practice. In Hollin, C. V. & McMurrin, M. (Eds.). Chichester: Wiley.
- GLASSER, M., KOLVIN, I., CAMPBELL, D., GLASSER, A., LEITCH, I. & FARRELLY, S. (2001). Cycle of child sexual abuse: Links between being a victim and becoming a perpetrator. *British Journal of Psychiatry*, **179**: 482-494.
- GÖRGÜLÜ, T. (2009). Tutuklu ve Hükümlü Erkek Bireylerin Depresyon Düzeyleri, Boyun Eğici Davranışları ve İntihar Olasılıklarının İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Erişim: [<http://www.tez2.yok.gov.tr>]. Erişim Tarihi: 10.10.2010
- GRAHAM, K. (1996). The childhood victimization in the history of child molesters: A review. *Annals of Sex Research*, **2**, 227-253.

- GREENFELD, L. (1997). *Sex offenses and offenders: An analysis of data on rape and sexual assault*. U.S. Department of Justice, Bureau of Justice Statistics. Erişim: [<http://www.csom.org/pubs/pubs.html>]. Erişim Tarihi: 29.11.2008.
- GROTH, A. N. (1979). *Man Who Rape: The Psychology of The Offender*. New York: Plenum.
- GROTH, A. N. (1983). Treatment of The Sexual Offender In A Correctional Institution. In J. G. Greer & I. R. Stuart (Eds.), *the sexual agressor: Current perspectives on treatment*. New York: Van Nostrand Reinhold.
- GRUBIN, D. & WINGATE, S. (1996). Sexual offence recidivism: Prediction versus understanding. *Criminal Behaviour and Mental Health*, **6**: 349-359.
- GRUBIN, D. (2004). Managing Sex Offender Risk. In the risk assessment of sex offenders. Kemshall, H. & McIvor, G. (Eds.). London: Jessica Kingsley.
- HAAPASALO, J. & KANKKONEN, M. (1997). Self-reported abuse among sex and violent offenders. *Archives of Sexual Behavior*, **26**: 421-431.
- HALL, G. C. N. (1995). Sex offender recidivism revisited: A meta-analysis of recent treatment studies. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, **63**: 802-809.
- HANSON, R. K. & BUSSIÈRE, M. T. (1998). Predicting relapse: A meta-analysis of sexual offender recidivism studies. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, **66**: 348-362.
- HANSON, R. K. & HARRIS, A. J. R. (2001). A structured approach to evaluating change among sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research & Treatment*, **23**, 2: 105-122.
- HANSON, R. K. (2002). Recidivism and age. Follow up data from 4673 sexual offenders. *Journal of Interpersonal Violence*, **17**: 1046-1062.
- HANSON, R. K., STEFFY, R. A. & GAUTHIER, R. (1993). Long-term recidivism of child molesters. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, **61**: 646-652.
- HANSON, R. K. (1998). What do we know about sex offender risk assessment? *Psychology, Public Policy, and Law*, **4**, 1-2: 50-72.
- HANSON, R. K., GIZZARELLI, R. & SCOTT, H. (1994). The attitudes of incest offenders: Sexual entitlement and acceptance of sex with children. *Criminal Justice and Behavior*, **21**: 187-202.

- HANSON, R. K. & SCOTT, H. (1995). Assessing perspective-taking among sexual offenders, non-sexual criminals, and non-offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, **74**: 259–277.
- HARE, R. D. (1996). Psychopathy: A clinical construct whose time has come. *Criminal Justice and Behavior*, **23**: 25–54.
- HARE, R. D. (1999). Psychopathy as a risk factor for violence. *Psychiatric Quarterly*, **70**: 3, 181-197.
- HARE, R. D., CLARKE, D., GRANN, M. & THORNTON, D. (2000). Psychopathy and the predictive validity of the PCL-R: An international perspective. *Behavioral Sciences and the Law*, **18**: 623–645.
- HARE, R. D., MCPHERSON, L. E. & FORTH, A. E. (1988). Male psychopaths and their criminal careers. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, **56**: 710-714.
- HART, S. D. (1998). The role of psychopathy in assessing risk for violence: Conceptual and methodological issues. *Legal and Criminological Psychology*, **3**: 121–137.
- HARRIS, G. T. & RICE, M. E. (2003). Actuarial Assessment of Risk Among Sex Offenders. In R.A. Prentky, E.S. Janus, & M.C. Seto, (Eds.), *Sexually coercive behavior: Understanding and management*. New York: Annals of the New York Academy of Sciences.
- HAZELWOOD, R. R. & BURGESS, A. W. (1987). *Practical Aspects of Rape Investigation: A multidisciplinary approach*. New York: Elsevier.
- HODGES, E. P. (2005). *The Accuracy of Psychological Profiling of Sexual Homicide Offenders*. Master Tezi, Mississippi State University. Erişim: [http://www.proquest.com/products_umi/dissertations/]. Erişim Tarihi: 10.10.2008
- HOLMES, R. M. & HOLMES, S. T. (1992). *Profiling Violent Crimes: An Investigative Tool*. CA: Sage.
- HUDSON, S. & WARD, T. (1997). Rape: Psychopathology and Theory. In D.R. Laws & W. O'Donohue (Eds.), *sexual deviance: Theory, assessment and treatment*. New York: Guilford.
- HUGHES, G., HOGUE, T., HOLLIN, C. & CHAMPION, H. (1997). First stage evaluation of a treatment program for personality disordered offenders. *Journal of Forensic Psychiatry*, **8**: 515-527.

- İÇLİ, T. G. (2007). *Kriminoloji*. (Yedinci Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- KNIGHT, R. A. & PRENTKY, R. A. (1990). Classifying Sex Offenders: The Development and Corroboration of Taxonomic Models. In W. L. Marshall & H.E. Barbaree (Eds.), *Handbook of Sexual Assault: Issues, Theories, and Treatment of The Offenders*. New York: Plenum.
- KNIGHT, R. A., WARREN, J. L., REBOUSSIN, R. & SOLEY, B. J. (1998). Predicting rapist type from crime scene variables. *Criminal Justice and Behavior*, **25**: 30-46.
- KOBAYASHI, J., SALES, B. D., BECKER, J. V. FIGUEREDO, A. J. & KAPLAN, M. S. (1995). Perceived parental deviance, parent-child bonding, child abuse, and child sexual aggression. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, **7**, 25-44.
- KOCSIS, R. N. (2004). Profiling the criminal mind: Does it actually work? *Medicine, Crime, and Punishment*, **364**: 14-15.
- LANGEVIN, R., WRIGHT, P. & YHANDY, L. (1989). Characteristics of sex offenders who were sexually victimized as children. *Annals of Sex Research*, **2**: 227-253.
- LANGEVIN, R. & LANG, R. A. (1990). Substance abuse among sex offenders. *Annals of Sex Research*, **3**: 397-424.
- LANGSTROM, N., GRANN, M., LINDBLAD, F. A. (2000). Preliminary typology of young sex offenders. *Journal of Adolescent*, **23**: 319-329.
- LANYON, R. (1986). Theory and treatment on child molestation. *Journal of Counselling and Clinical Psychology*, **54**: 176-182.
- LEVENSON, J. S. & MORIN, J. W. (2006). Risk assessment in child sexual abuse cases. *Child Welfare*, **85**, 1: 59-82.
- LIDZ, C. W., MULVEY, E. P. & GARDNER, W. (1993). The accuracy of predictions of violence to others. *Journal of the American Medical Association*, **269**: 1007-1011.
- MARSHALL, W. L. (1989). Intimacy, loneliness, and sexual offenders. *Behaviour Research and Therapy*, **27**: 491-503.
- MARSHALL, W. L. & BARBAREE, H. (1988). The long-term evaluation of a behavioural treatment program for child molesters. *Behaviour Research and Therapy*, **26**: 499-511.

- MARSHALL, W. L. & BARBAREE, H. E. (1990). *Handbook of Sexual Assault: Issues, Theories and Treatment of the Offender*. New York: Plenum.
- MARSHALL, W. L., LAWS, D. R. & BARBAREE, H. E. (1990). Issues in Sexual Assault. In W. L. Marshall, D. R. Laws, H. E. Barbaree (Eds.), *Handbook of Sexual Assault: Issues, Theories and Treatment of The Offender*. New York: Plenum.
- MARSHALL, W. L. & MAZZUCCO, A. (1995). Self-esteem and parental attachments in child molesters. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, **7**: 4, 279-285.
- MARSHALL, W. L., HUDSON, S. M., JONES, R. L. & FERNANDEZ, Y. M. (1995). Empathy in sex offenders. *Clinical Psychology Reiew*, **15**: 99–113.
- MARSHALL, W. L., SERRAN, G. & CORTONI, F. (2000). Childhood attachments, sexual abuse, and their relationship to adult coping in child molesters. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, **12**: 1, 17-26.
- MARSHALL, W. L., MARSHALL, L. E., SACHDEV, S. & KRUGER, R. L. (2003). Distorted attitudes and perceptions, and their relationship to self-esteem and coping in child molesters. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, **15**: 171–181.
- MARZIANO, V., WARD, T., BEECH, A. R. & PATTISON, R. (2005). Identification of five fundamental implicit theories underlying cognitive distortions in child abusers: A preliminary study. *Psychology, Crime and Law*, **12**: 97-105.
- MASSON, H. & EROOGA, M. (1999). *Children and young people who sexually abuse others*. London: Routledge.
- MCKIBBIN, W. F., SHACKELFORD, T. K., GOETZ, A. T. & STARRATT, V. G. (2008). Why do men rape? An evolutionary psychological perspective. *Review of General Psychology*, **12**, 1: 86-97.
- MCNIEL, D. E. & BINDER, R. L. (1995). Correlates of accuracy in the assessment of psychiatric inpatients' risk of violence. *American Journal of Psychiatry*, **152**: 901–906.
- MELTON, G. B., PETRILA, J., POYTHRESS, N. G. & SLOBOGIN, C. (1997). *Psychological Evaluations for the Courts. A Handbook for Mental Health Professionals and Lawyers (2nd Ed.)*. New York: Guilford.

- MONAHAN, J. (1984). The prediction of violent behaviour: Toward a second generation of theory and policy. *American Journal of Psychiatry*, **141**: 10-15.
- MOTIUK, L. (1998). Using dynamic factors to beter predict post-release outcome. *Forum on Corrections Research*, **10**: 12-15.
- MURPHY, W. D. (1990). Assessment and Modification of Cognitive Distortions in Sex Offenders. In W. L. Marshall, D. R. Laws & H. E. Barbaree (Eds.), *Handbook of Sexual assault* (pp. 331-342). New York: Plenum.
- OWEN, D. (2004). *Criminal Minds*. New York: Barnes and Noble.
- PEKER, N. (2008). Hükümlü ve Tutuklularda Madde Kullanımı ile Suç Türü ve Psikolojik Belirtiler Arasındaki İlişkiler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Erişim: [<http://www.tez2.yok.gov.tr>]. Erişim Tarihi: 02.05.2010.
- PINHEIRO, P. S. (2006). *World Report on Violence Against Children: Secretary General's Study on Violence Against Children*. New York: UN
- POLASCHEK, D. L. L. & GANNON, T. A. (2004). The implicit theories of rapists: What convicted offenders tell us. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, **16**, 4: 299-314.
- POLASCHEK, D. L. L. & WARD, T. (2002). The implicit theories of potential rapists: What our questionnaires tell us. *Aggression and Violent Behavior*, **7**: 385-406.
- POLLOCK, N. & HASHMALL, J. (1991). The excuses of child molesters. *Behavioral Sciences and the Law*, **9**: 53-59.
- PROEVE, M. & REILLY, E. (2007). Personal and offending characteristics of child sexual offenders who have been sexually abused. *Psychiatry, Psychology and Law*, **14**, 2: 251-259.
- PRYOR, D. (1999). *Unspeakable Acts*. New York: New York University Press.
- QUINSEY, V. L., RICE, M. E. & HARRIS, G. T. (1995). Actuarial prediction of sexual recidivism. *Journal of Interpersonal Violence*, **10**: 85-105.
- RENZETTI, C. M. (1992). *Violent Betrayal: Partner Abuse in Lesbian Relationships*. London: Sage.

- ROBERTIELLO, G. & TERRY, K. J. (2007). Can we profile sex offenders? A review of sex offender typologies. *Aggression and Violent Behavior*, **12**: 508-518.
- ROBERTS, C. F., DOREN, D. M. & THORNTON, D. (2002). Dimensions associated with assessments of sex offender recidivism risk. *Criminal Justice and Behavior*, **29**, 5: 569-589.
- ROMANO, E. & DELUCA, R. V. (1997). Exploring the relationship between childhood sexual abuse and adult sexual perpetration. *Journal of Family Violence*, **12**: 85-98.
- ROMANS, S. E., MARTIN, J. L., ANDERSON, J. C., O'SHEA, M. L. & MULLEN, P. E. (1996). The anatomy of female child sexual abuse: Who does what to young girls? *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, **30**: 319-325.
- SALEKIN, R. T., ROGERS, R. & SEWELL, K. W. (1996). A review and meta-analysis of the Psychopathy Checklist and the Psychopathy Checklist-Revised: Predictive validity of dangerousness. *Clinical Psychology: Science and Practice*, **3**: 203-215.
- SALTER, D., McMILLAN, D., RICHARDS, M., TALBOT, T., HODGES, J., BENTOVIM, A., HASTINGS, R., STEVENSON, J. & SKUSE, D. (2003). Development of sexually abusive behaviour in sexually victimised males: A longitudinal study. *Lancet*, **361**: 471-476.
- SAVINO, J. O., TURVEY, B. E. (2005). Rape Investigation Handbook. In *Defining Rape and Sexual Assault*. Burlington: Elsevier.
- SCHWARTZ, M. & MASTERS, W. (1983). Conceptual factors in the treatment of paraphilias: A preliminary report. *Journal of Sex & Marital Therapy*, **9**: 3-17.
- SCHWEIGHOFER, A. R. F. (1993). An Investigation of Cognitive Distortions Among Sexual Offenders, Non-Sexually Offending Criminals and Normals. Master Tezi, Simon Fraser University. Erişim: [http://www.proquest.com/products_umi/dissertations/]. Erişim Tarihi: 10.10.2008
- SCULLY, D. (1990). *Understanding Sexual Violence: A Study of Convicted Rapists*. Cambridge: Unwin Hyman.
- SERIN, R. (1991). Psychopathy and violence in criminals. *Journal of Interpersonal Violence*, **6**, 4: 423-431.

- SERIN, R., PETERS, R. & BARBAREE, H. (1990). Predictors of psychopathy and release outcome in a criminal population. *Psychological Assessment: A Journal of Consulting and Clinical Psychology*, **2**: 419-422.
- SIMON, L. M. J. (2000). An examination of the assumptions of specialization, mental disorder, and dangerousness in sex offenders. *Behavioral Sciences and the Law*, **18**: 275-308.
- SIMON, L. M. J., SALES, B., KASKNIAK, A. & KAHN, M. (1992). Characteristics of child molesters: Implications for the fixated-regressed dichotomy. *Journal of Interpersonal Violence*, **7**, 2: 211-225.
- SMALLBONE, S. W., WHEATON, J. & HOURIGAN, D. (2003). Trait empathy and criminal versatility in sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, **15**: 49-60.
- STERMAC, L. & SEGAL, Z. (1989). Adult sexual contact with children: An examination of cognitive factors. *Behavior Therapy*, **20**: 573-584.
- STINSON, J. D., SALES, B. D. & BECKER, J. V. (2008). *Sex Offending: Causal Theories to Inform Research, Prevention, and Treatment*. Washington: APA.
- STIRPE, T. S. & STERMAC, L. E. (2003). An exploration of childhood victimization and family-of-origin characteristics of sexual offenders against children. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, **47**: 542-555.
- TERRY, K. J. (2006). *Sexual Offenses and Offenders: Theory, Practice and Policy*. Belmont: Wadsworth.
- TESTA, M. (2002). The impact of men's alcohol consumption on perpetration of sexual aggression. *Clinical Psychology Review*, **22**: 8, 1239-1263.
- TIERNEY, D. W. & MCCABE, M. P. (2001). An evaluation of self-report measures of cognitive distortions and empathy among Australian sex offenders. *Archives of Sexual Behavior*, **30**: 5, 495-519.
- TINGLE, D., BARNARD, G. W., ROBBIN, L., NEWMAN, G. & HUTCHINSON, D. (1986). Childhood and adolescent characteristics of pedophiles and rapists. *International Journal of Law and Psychiatry*, **9**: 103-116.
- TRAVIN, S., BLUESTONE, H., COLEMAN, E., CULLEN, K. & MALELLA, J. (1986). Pedophile types and treatment perspectives. *Journal of Forensic Sciences*, **31**: 614-620.

- TÜRK CEZA KANUNU. (2005). 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu. Yayınlandığı Resmi Gazete: 12.10.2004, Sayı: 25611.
- TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU. (2010). Adalet İstatistikleri. Erişim: [http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?tb_id=1&ust_id=12]. Erişim Tarihi: 12.06.2010.
- ULLMAN, S. E., KARABATSOS, G. & KOSS, M. P. (1999). Alcohol and sexual assault in a national sample of college women. *Journal of Interpersonal Violence*, **14**: 603-625.
- WARD, T & CASEY, A. (2010). Extending the mind into the world: A new theory of cognitive distortions in sex offenders. *Aggression and Violent Behavior*, **15**: 49-58.
- WARD, T, POLASCHEK, D. L. L. & BEECH, A. R. (2009). Theories of Sexual Offending. Chichester: Wiley.
- WARD, T. & HUDSON, S. M. (1998). A model of the relapse process in sexual offenders. *Journal of Interpersonal Violence*, **13**: 700-725.
- WARD, T. & KEENAN, T. (1999). Child molesters' implicit theories. *Journal of Interpersonal Violence*, **14**: 821-838.
- WARD, T. (2000). Sexual offenders' cognitive distortions as implicit theories. *Aggression and Violent Behavior*, **5**: 491-507.
- WARD, T., POLASCHECK, D. L. L. & BEECH, A. R. (2009). Theories of Sexual Offending. In Clive R. Hollin & Mary McMurrin (Eds.). Chichester: Wiley.
- WARD, T., POLASCHEK, D. L. L. & BEECH, A. R. (2006). Theories of Sexual Offending. Chichester: Wiley.
- WATKINS, B. & BENTOVIM, A. (1992). The sexual abuse of male children and adolescents: A review of current research. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, **33**: 197-248.
- WEEKS, R. & WIDOM, C. (1998). Self-reports to early childhood victimization among incarcerated adult male felons. *Journal of Interpersonal Violence*, **13**: 3, 346-361.
- WEST, D. J. (1987). *Sexual Crimes and Confrontations: A Study of Victims and Offenders*. Aldershot: Gower.

EKLER

Ek 1- Anket Bilgilendirme Metni

Sayın gönüllü, bu araştırmada ırza geçme ve çocuğun cinsel istismarı suçu nedeniyle ceza infaz kurumlarında bulunan cinsel suçluları hem suçlu profillemeye hem de risk değerlendirme olanağı sağlayan özellikler bakımından incelemek amaçlanmaktadır. Ayrıca, ırza geçme ve çocuğun cinsel istismarı suçunun altında yatan psikolojik, sosyodemografik, ailesel, gelişimsel ve suça dair risk faktörleri belirlenerek, bu olayların görölme riskini belirlemeye yardımcı olabilecek bir formun hazırlanması amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda, Türkiye’de cinsel ve şiddet suçlarına yönelik suçlu profillemeye (psikolojik profillemeye) ve risk değerlendirmesi yapılabilmesi için gerekli normların oluşturulmasına zemin sağlayacak suç, suçlu ve mağdur özellikleri incelenecektir. Ayrıca, suça neden olabilecek demografik özellikler, ailesel ve gelişimsel faktörler ile adli geçmiş gibi değişkenler de incelenecek ve bu değişkenlerin cinsel suçları (ırza geçme ve çocuğun cinsel istismarı suçu) yordayıp yordamadığına da bakılacaktır.

Bu araştırma, sizinle beraber güvenli ve gizli bir ortamda yapılacak psikolojik bir görüşmeyi ve size verilecek bir bilgi formunun ve ölçeğin doldurulmasını kapsamaktadır. Uygulama ortalama olarak 45 dakika sürecektir. Bu araştırma, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri bünyesinde Türkiye’yi temsil edebilecek ve Kapalı Ceza İnfaz Kurumları’ndan seçkisiz olarak seçilecek kurumlar arasından, 18-65 yaş arasında olan, 125 ırza geçme ve 125 çocuğun cinsel istismarı suçu nedeniyle hüküm giymiş, toplam 250 erkek hükümlü ile yürütülecektir.

Vereceğiniz bilgilerde kimliğiniz ve kişisel bilgileriniz kesinlikle yer almayacaktır. İstemediğiniz takdirde araştırmaya katılmama hakkınız vardır. Gönüllü olarak, kendi rızanızla araştırmaya katılmayı kabul etseniz dahi, uygulamayı bırakma hakkınız vardır. Araştırıcı da istediği anda çalışmayı bırakma hakkına sahiptir. Bu uygulamanın size herhangi bir maddi yükümlölüğü yoktur.

Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Psikolog İsmail Altan TÖLÜ

Ankara Üniversitesi Adli Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi

Ek 2 – Etik Kurul Belgesi

ANKARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ETİK KURULU
RESEARCH ETHICS COMMITTEE OF MEDICAL FACULTY, ANKARA UNIVERSITY
ANKARA-TÜRKİYE
ARAŞTIRMA BAŞVURUSU ONAYI

BAŞVURU BİLGİLERİ	PROTOKOL KODU		
	PROTOKOL ADI	Cinsel suçlularda ve şiddet suçlularında suçlu profillemeye ve risk değerlendirmesi: Türkiye’de suç analizi	
	SORUMLU ARAŞTIRICI ÜNVANI / ADI	Doç.Dr.Gülşen Erden	
	ARAŞTIRMA MERKEZİ	Ankara Üniversitesi Disiplinler Arası Adli Tıp Anabilim Dalı	
DESTEKLEYİCİ FİRMA			

DEĞERLENDİRİLEN İLGİLİ BİLGİLER	Belge Adı	Değişiklik No. / Tarihi	Dili
	PROTOKOL		
	ARAŞTIRICI BROŞÜRÜ		
	BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLURU		
	OLGU RAPOR FORMU		

ÇALIŞMA ESASI	İYİ KLİNİK UYGULAMALARI KLAVUZU
---------------	---------------------------------

KARAR BİLGİLERİ	Karar No: 147-4522	Tarih: 23 Şubat 2009
	Araştırma protokolüne tamamen uyulmak, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurul Yönergesinde belirtilen hususlar yerine getirilmek ve Yönergenin 11/h maddesi gereği sorumluluk araştırmacılara ait olmak üzere bütçesi temin edildiği takdirde klinik araştırmanın yürütülmesinde etik sakınca bulunmadığına toplantıya katılan öğretim üyelerinin oybirliği ile karar verildi.	

ETİK KURUL ÜYELERİ				
Ünvanı / Adı / Soyadı	Uzmanlık Dalı	Kurumu	Cinsiyeti	İmza
Prof. Dr. İsmail Hakkı Ayhan Başkan	Farmakoloji	Ankara Tıp Fakültesi	E	
Prof. Dr. Efser Kerimoğlu Başkan Yardımcısı	Çocuk Psikiyatrisi	Ankara Tıp Fakültesi	K	
Prof. Dr. Özden Palaoglu Sekreter	Farmakoloji	Ankara Tıp Fakültesi	K	Raporlu

Bünyamin KARATASOĞLU
Adli Tıp Fakültesi
Akademik Bina 209

27 Şubat 2009

Prof. Dr. Ragıp Çam Üye	Genel Cerrahi	Ankara Tıp Fakültesi	E	Emekli
Prof. Dr. Handan Onur Üye	Tıbbi Onkoloji	Ankara Tıp Fakültesi	K	Handan
Prof. Dr. Ajlan Tükün Üye	Tıbbi Genetik	Ankara Tıp Fakültesi	K	Tükün
Prof. Dr. Esra Erden Üye	Patoloji	Ankara Tıp Fakültesi	K	Esra
Prof. Dr. Aydan İkinçioğulları Üye	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Ankara Tıp Fakültesi	K	Aydan
Prof. Dr. Erdal Onar Üye	Hukuk	Ankara Üniv. Hukuk Fakültesi	E	Erdal
Prof. Dr. Yasemin Oğuz Üye	Deontoloji	Ankara Tıp Fakültesi	K	Toplantıda
Prof. Dr. Bülent Gümüşel Üye	Farmakoloji-Eczacı	Hacettepe Üniv. Eczacılık Fakültesi	E	Bülent
Doç. Dr. Aslıhan Avcı Üye	Biyokimya	Ankara Tıp Fakültesi	K	Aslıhan
Gülsüm Aslan	Sağlık Mesleği Dışı	Emekli	K	Gülsüm

Büyüyen KARATAŞOĞLU

A.Ü. Tıp Fakültesi
Akademik Büro Sorumlusu

KARATAŞOĞLU

ASLI GIBİTİM

27 Subat 2009

Ek 3 – Araştırma İçin Adalet Bakanlığı Resmi İzin Belgeleri

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.CTE.09.204.06.0100-325/11066
Konu : Anket Çalışması.

03/02/2009

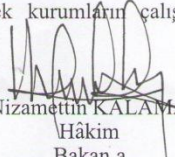
Sayın İsmail Altan TÜLÜ
Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Disiplinlerarası
Adli Tıp Anabilim Dalı Adli Psikoloji Yüksek Lisans Programı Öğrencisi

İlgi : 27/01/2009 tarihli dilekçe.

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Disiplinlerarası Adli Tıp Anabilim Dalı Adli Psikolojisi Yüksek Lisans Programı öğrencisi olduğunuzdan dolayı "Tecavüz Suçlarında ve Çocuk İstismarcılarında Suç Analizi" konulu tezinizin veri çalışmaları için Ankara 1 ve 2 No'lu L Tipi ve Ümraniye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında bulunan 18-65 yaş arası 100 erkek hükümlüye 01/03/2009-01/06/2009 tarihleri arasında anket çalışması yapabilmenize izin verilmesine ilişkin ilgi dilekçe ve ekleri incelendi.

Söz konusu anket çalışmasının; yukarıda belirtilen tarih aralığında Ankara 1 ve 2 Nolu L Tipi ve Ümraniye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında bulunan hükümlülerin rızalarının alınarak, kimliği, geçmişi, ailesi hakkındaki diğer bilgiler teşhir edilmeden, çalışma sonucunun iki örneği ile CD'sinin de Genel Müdürlüğümüze gönderilmesi koşullarıyla, ses kayıt cihazı kullanılmadan kurum uzmanları denetiminde yapılması uygun görülmüştür.

Aşağıda belirtilen telefon numaraları ile irtibata geçilerek kurumların çalışma kuralları hakkında bilgi edinilmesini rica ederim.

Nizamettin KALAMAN
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür

Ankara 1 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu irtibat numarası : 254 00 50-51
Ankara 2 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu irtibat numarası : 254 00 10-15
Ümraniye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu irtibat numarası : 0 506 600 62 88

Konya Yolu No:70 PK:06330 Beşevler/ANKARA
Tel: 0 312 204 12 80-81 Faks: 0 312 223 51 02-223 60 07

Ayrıntılı bilgi için irtibat : T.ÇELEBİ Şb.Md.
e-posta:cte@adalet.gov.tr Web: www.cte.adalet.gov.tr

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.CTE.0.00.16.204.06.01.00-67/11340
Konu : Tez Çalışması

02/02/2010

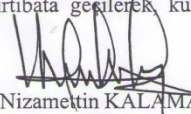
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 15 Ocak 2010 tarih ve 639 sayılı yazınız.

Enstitünüz Disiplinlerarası Adli Tıp Anabilim Dalı Adli Psikoloji tezli yüksek lisans programı öğrencisi İsmail Altan TULU'nun, "Tecavüz Suçlarında ve Çocuk Cinsel İstismarcılarında Suç Analizi" konusunda, Adıyaman E Tipi Kapalı, Antalya E Tipi Kapalı, Ankara 1 ve 2 Nolu L Tipi Kapalı, Çankırı E Tipi Kapalı, Denizli D Tipi Kapalı, Elazığ E Tipi Kapalı, İzmir Kapalı, Kırşehir E Tipi Kapalı, Konya E Tipi Kapalı, Malatya E Tipi Kapalı ve Nevşehir E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında bulunan ve rızaları alınan hükümlülerle, 1 Şubat - 15 Temmuz 2010 tarihleri arasında anket uygulama talebinize ilişkin ilgi dilekçeniz ve ekleri incelendi.

Söz konusu çalışmanın; hükümlülerin rızalarının alınarak, ekli listede isimleri belirtilen ceza infaz kurumlarında, araştırma konusuyla sınırlı kalınması, ses kaydı ve görüntü alınmaması, araştırma sonucunda hazırlanacak raporun iki örneği ile CD'sinin de Genel Müdürlüğümüze gönderilmesi koşuluyla ve ekli listede adı geçen kurum idarelerince belirlenecek tarihlerde gerçekleştirilmesi uygun görülmüştür.

Ceza infaz kurumlarında yapılan çalışmalara gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür eder, ekli listede isimleri belirtilen ceza infaz kurumlarıyla irtibata geçilerek kurumların çalışma kuralları hakkında bilgi edinilmesini rica ederim.

Nizamettin KALAMAN
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür

EK: Liste

* Bu evrak elektronik imza ile imzalanmış ve DYS üzerinden gönderilmiştir. Ayrıca fiziki olarak gönderilmeyecektir.

Konya Yolu No:70 Beşevler 06330 ANKARA Ayrıntılı bilgi için irtibat: O.ŞAHİNKOL Şb.Md.
Telefon: 0 312 204 13 73-75 Faks: 0 312 223 60 07 e -posta:cte.adalet.gov.tr Elektronik Ağ: www.adalet.gov.tr

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.CTE.0.00.İ6.204.06.01.00-176/24688
Konu : Tez Çalışması

04/03/2010

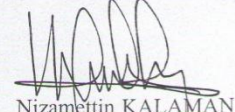
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ADLI TIP ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 19 Şubat 2010 tarih ve 120 sayılı yazınız.

Enstitünüz, Adli Psikoloji tezli yüksek lisans öğrencisi İsmail Altan TULU'nun, "Tecavüz Suçlarında ve Çocuk Cinsel İstismarcılarında Suç Analizi" konusunda, 15 Ocak - 15 Temmuz 2010 tarihleri arasında Mersin E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan ve rızaları alınan hükümlülerle, anket uygulamasına izin verilmesine ilişkin ilgi yazınız incelendi.

Söz konusu çalışmanın; hükümlülerin rızalarının alınarak, yukarıda adı geçen ceza infaz kurumunda ve kurum idaresince belirlenecek tarihlerde, çalışma konusuyla sınırlı kalınması, ses kaydı ve görüntü alınmaması, araştırma sonucunun iki örneği ile CD'sinin de Genel Müdürlüğümüze gönderilmesi koşullarıyla, kurum uzmanları denetiminde yapılması uygun görülmüştür.

Ceza infaz kurumlarında yapılan çalışmalara gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür eder, aşağıda telefon numarası belirtilen ceza infaz kurumuyla irtibata geçilerek, kurumun çalışma kuralları hakkında bilgi edinilmesini rica ederim.

Nizamettin KALAMAN
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür

Mersin E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu: (506) 600 61 33

* Bu evrak elektronik imza ile imzalanmış ve DYS üzerinden gönderilmiştir. Ayrıca fiziki olarak gönderilmeyecektir.

Konya Yolu No:70 Beşevler 06330 ANKARA
Telefon: 0 312 204 12 80-81 Faks: 0 312 223 60 07

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Ö.ŞAHINKOL Şb.Md.
e-posta:ete.adalet.gov.tr Elektronik Ağ: www.adalet.gov.tr

Özgeçmiş

I - Bireysel bilgiler

Adı: İsmail Altan

Soyadı: TÜLÜ

Doğum Yeri ve Tarihi: Ankara - 23.02.1974

Uyruğu: T.C.

Medeni Durumu: Evli

İletişim Adresi: Gülistan Sok. 35/13 Abidinpaşa/ANKARA

Telefon: 312 3197450

E-posta: altantulu@yahoo.com

II - Eğitim

Yüksek Lisans: Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Disiplinlerarası Adli Tıp Anabilim Dalı Adli Psikoloji Yüksek Lisans
Programı / 2007-2010

Lisans: Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü / 1993-
1997

Lise: Ankara Abidinpaşa Teknik Lisesi – Elektronik / 1988-1992

Ortaokul: Ankara 29 Ekim Ortaokulu / 1985-1988

İlkokul: Ankara Malazgirt İlkokulu / 1980-1985

Yabancı Dili: İngilizce

III – Ünvanları

Türk Psikologlar Derneği Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyeliği/2010-2012
Psikolog/1997

IV – Meslek deneyimi

Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi (2006-)

Ankara 13 Nolu Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi (2002-2006)

İzmir Mevki Asker Hastanesi (2000-2002)

Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü
(1999-2000)

Elazığ Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi (1998-1999)

V – Üye olduğu bilimsel kuruluşlar

Türk Psikologlar Derneği

The International Academy for Investigative Psychology

VI – Bilimsel ilgi alanları

Yayımları:

Tülü, İ. A., Nazlıdır, M. ve Erden, G. (2010). Cinsel Suçlara İlişkin Haberlerde Görsel Basının Yaklaşımı. XVI. Ulusal Psikoloji Kongresi (14-17 Nisan 2010, Mersin). Sözlü Bildiri.

Tülü, İ. A., Nazlıdır, M. ve Erden, G. (2009). Türkiye'de Cinsel Suç ve Basın: Cinsel Suç Haberlerinin İçerik Analizi. III. Psikoloji Lisansüstü Öğrencileri Kongresi (24-27 Haziran 2009, İstanbul). Sözlü Bildiri.

Tülü, İ. A., Hasta, D. ve Erdoğan, G. (2008). Premenopoz ve Postmenopoz Dönemindeki Kadınların ve Eşlerinin Cinsel Doyumlarının Karşılaştırılması. II. Psikoloji Lisansüstü Öğrencileri Kongresi (26-29 Haziran 2008, Ilgaz). Sözlü Bildiri.

Tülü, İ. A. (2008). Ankara Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Çalışan Personelde Tükenmişlik Düzeyleri. VIII. Geleneksel ZTB Eğitim Günleri (3-6 Nisan 2008, Antalya). Poster Bildiri.

Tunç, S., Tülü, İ. A., Devran, A. ve Su, F. A. (2008). 10-24 Yaş Arasındaki Adölesan Kızların Kişisel, Ruhsal, Sosyokültürel ve Politik Özelliklerinin İncelenmesi. VIII. Geleneksel ZTB Eğitim Günleri (3-6 Nisan 2008, Antalya). Poster Bildiri.

VII – Bilimsel etkinlikler

Aldığı burslar:

TÜBİTAK Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı (1001) Çerçevesinde Yüksek Lisans Öğrencisi Bursu

Projeleri:

1. “Cinsel Suçlularda ve Şiddet Suçlularında Suçlu Profillemeye ve Risk Değerlendirmesi: Türkiye'de Suç Analizi” (2009-2011). Destekleyen Kuruluş: TÜBİTAK, Proje No: 109K088. Araştırma Grubu: SOBAG. Projenin “Cinsel Suçlular” bölümü araştırmacısı ve bursiyeri.

2. T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü “Adölesan Sağlığı Projesi” (1999-2000). Proje koordinatörlüğü.

Verdiği seminerler:

Çocuk Cinsel İstismarcıları. Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi Eğitim Seminerleri (23 Ekim 2009, Ankara).

Panelist olarak katıldığı paneller:

Tülü, İ. A., Peker, N., Görgülü, T. ve Erden, G. (2010). Türkiye'de ve Dünyada Adli Psikoloji: Uygulama Alanları, Bugünü ve Yarını. IV. Psikoloji Lisansüstü Öğrencileri Kongresi (15-19 Eylül 2010, Ankara).

Katıldığı Sempozyum ve Çalıştaylar:

IV. Psikoloji Lisansüstü Öğrencileri Kongresi (15-19 Eylül 2010, Ankara).

Araştırma Yöntemleri Çalıştayı (Prof. Dr. Tülin GENÇÖZ). IV. Psikoloji Lisansüstü Öğrencileri Kongresi (15-19 Eylül 2010, Ankara).

Yapısal Eşitlik Modelleri: Temel Kavramlar ve Lisrel Uygulamaları Çalıştayı (Prof. Dr. Nebi SÜMER). IV. Psikoloji Lisansüstü Öğrencileri Kongresi (15-19 Eylül 2010, Ankara).

2. Risk Altında ve Korunması Gereken Uluslararası Çocuk Sempozyumu (24-26 Nisan 2010, Ankara)

XVI. Ulusal Psikoloji Kongresi (14-17 Nisan 2010, Mersin).

9th International Investigative Psychology Conference (London, UK, 21-22 January, 2010).

Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Kongresi (27-30 Eylül 2009, Ankara)

III. Psikoloji Lisansüstü Öğrencileri Kongresi (24-27 Haziran 2009, İstanbul).

Meta Analizi Çalıştayı (Yrd. Doç. Dr. Tarcan KUMKALE). III. Psikoloji Lisansüstü Öğrencileri Kongresi (24-27 Haziran 2009, İstanbul).

XV. Ulusal Psikoloji Kongresi (3-6 Eylül 2008, İstanbul).

II. Uluslararası Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Sempozyumu (8-10 Mayıs 2008, Ankara).

II. Psikoloji Lisansüstü Öğrencileri Kongresi (26-29 Haziran 2008, Ilgaz).

I. İstanbul Çocuk Kurultayı (26-27 Haziran 2000, İstanbul).